

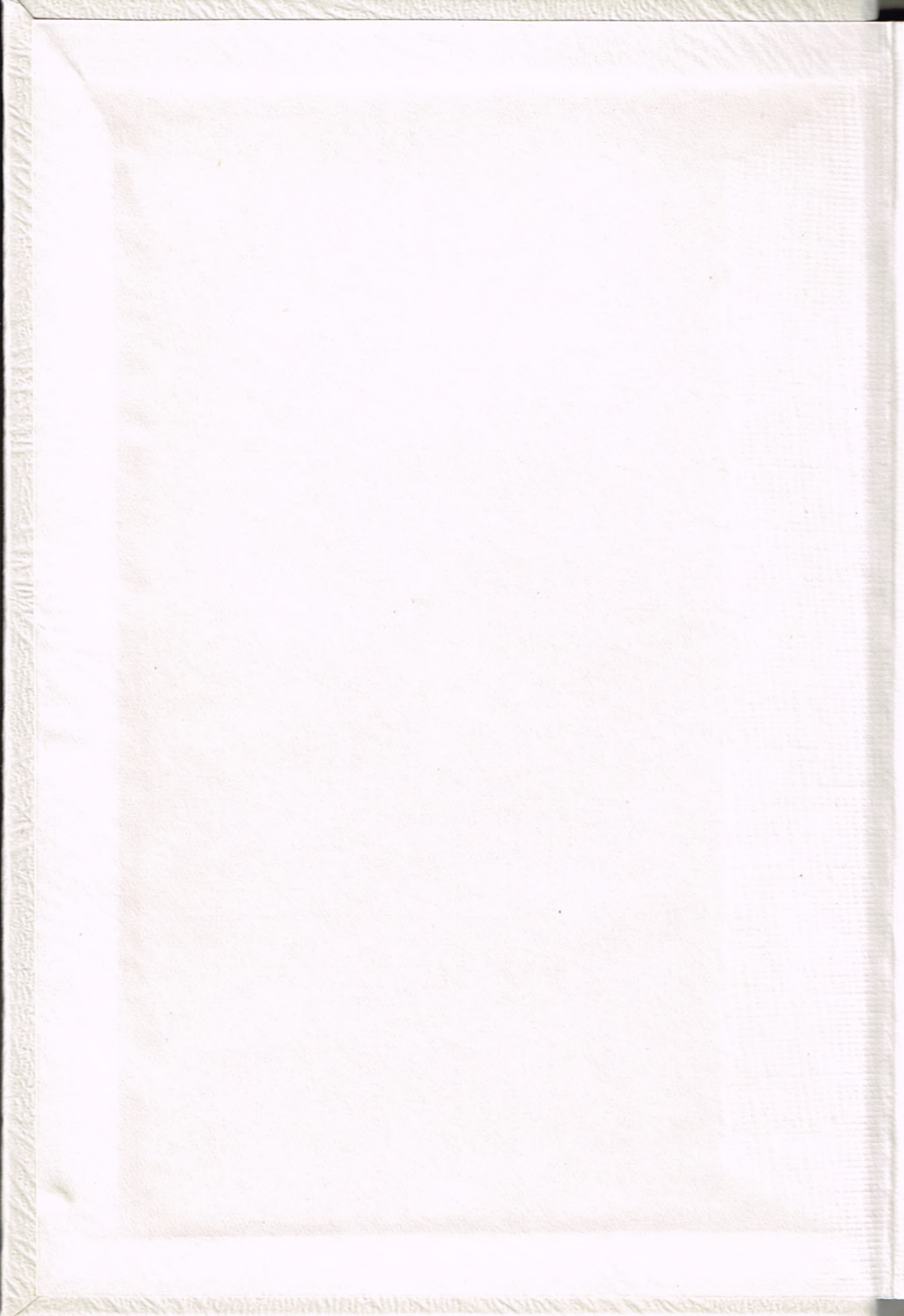

KUN AIKA ON TÄYTTYNYT

KIRJOITTANUT
VÄINÖ LEHTONEN

P. E:N KANNATUSLIITTO
TAMPERE

KUN AIKA ON TÄYTTYNYT

PDF-tiedosto on skannattu vuoden 1950 painoksesta.

Taustalla olevaan hakukelpoiseen tekstiin on saattanut jäädä alkuperäisestä poikkeavia kohtia.

Ilmiselviäkään painovirheitä ei ole korjattu.

(Ks. J. R. Hannula, Kristosofian Polulla II, s. 304.)

Lahdessa marraskuussa 2014

Jaakko Kesävuori

Väinö Lehtonen

KUN AIKA ON TÄYTTYNYT

**TAMPEREELLA 1950
P. E:N KANNATUSLIITTO**

Tampereella 1950
Tampereen Paperinjalostustehdas
ja Kivipaino Oy

I

»KUN AIKA ON TÄYTTYNYT».

Apostoli puhuu ajan täyttymisestä sanoessaan: »Kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa...» Lause herättää luonnollisen kysymyksen: minkälainen tuo ajan täytyminen oli? Merkitseekö se mahdollisesti samaa, mitä kirkollisella taholla esitetään? Viimeksi mainitut opettavat, että maailma oli menettänyt uskonsa monijumalisuuteen, koska »usko» oli käynyt pinnalliseksi. Ihmiset kaipasivat syntiensä sovittajaa, armoa, sillä entisenkaltainen jumalien lepyttäminen ei suonut sisäistä tyydytystä ja anteeksiantoa.

Lähempi tutkiminen avaa kuitenkin uudet näköalat. Ensimmäinen havaintomme on se, ettei nykyaikainen kirkkokristillisyys ole samaa kuin alkukristillisyys. Sanoma, mikä lähti Jeesuksen suusta ja oli selvillä hänen opetuslapsillaan ja ensimmäisissä seurakunnissa, ei sisällyttänyt itseensä myöhempien ritualististen kirkkojen veripelastusoppia. Tämä, samoin kuin monet muutkin kirkolliset opit

ovat myöhempää lisäystä, joiden avulla kristinuskon alkuperäinen henki on saatu tukahutetuksi. Näin ollen on selvää, että ns. pakanuuden ja kristillisyyden ero oli toinen kuin oletetaan.

Ihminen on aina kaivannut totuuden tietoa, sisäistä lohduttajaa ja vapahtajaa. Kaipauksen kohteina ovat olleet ne eettisiin symboleihin puetut esikuvat, joita viisaat ovat antaneet, ja joita on kutsuttu jumaliksi. Kaikki kuvaukset Jumalasta ovat symboleja yhtähyvin nykyisin kuin entisinäkin aikoina, sillä Hänen olemustaan ei voi tyhjentää sanoihin. Sanat ovat lausuttuja vartauskuvia. Jumala on koettava.

Tutkimukset osoittavat, että henkinen elämä oli Jeesuksen elinaikoihin aivan kuin muumioitunut. Vaikka ulkonaisesti saattoi olla loistavaa ja elämä voi näyttää erittäin kultivoituneelta, niin henki oli suureksi osaksi kodonnut. Tilanne käy ymmärrettäväksi tietäessämme, miten henkistä elämää ovat ylläpitäneet — paitsi varsinaiset uskonnot — erilaiset mysterialoitokset. Mutta näihin aikoihin olivat vanhat henkiset koulukunnat melkoisesti rappeutuneet. Ajatelkaamme vain, että muinainen Egypti mysterioineen ja pyramiidikouluineen kuului kaukaiseen muinaisuuteen. Se mitä näistä oli jäljellä, oli melkein kuin lasten leikkejä, muodollisia näytelmiä, joilla tietenkin oli arvoa kulttuuritekijöinä, mutta eivät kenneet tyydyttämään totuudenetsijän henkistä nälkää. Varhempina aikoina mysteriorit vaikuttivat elähyttävästi, koska niissä oli tietoa elämästä ja kuolemasta. Tiedon kadotessa jäi vain ulkonainen kuori. Historia

tuntee vielä nimeltään mm. Mustanmeren Ruhtinasmysteriot, kelttiläiset Wotha-mysteerit, kreikkalaisen Orfiksen ja myöhemmin syntyneet Irlannin Druidi- ja Pohjois-Venäjän Trotte-mysteriot. Kaikki nämä ovat olleet aikanaan arvossa pidettyjä henkisen tiedon tyyssijoja.

Ajanlaskumme alussa näemme varsinaisten myste-rioitten tilalla toisen ilmiön. Se oli Atlantilaisperäinen kalkkeutunut demoninpalvonta. Tämä oli pyrkinyt pinnalle jo vuosituhansien ajan ja sen jäljet näkyvät selvemmin juutalaisten eläinuhri menoissa, sekä eräiden kansojen ylläpitämissä Mitras-mysterioissa. Jumalia lepytettiin eläin- ja ihmisuhrein, joten henkisten pyrkimysten esikuva oli muuttunut Jumalasta demoniksi.

Edellisestä selvinnee, että kun muodoista hävisi henki, muodostui uskonnollinen elämä tapojen palvonnaksi. Useimmiten käsitettiin tapojen noudattaminen uskonnoksi, kuten Vanha Testamentti kuvaa-vasti esittää. Eikä kysymyksessä oleva tila rajoittu-nut erikoiseen kansaan, vaan se oli yleismaailmalli-nen. »Aika» oli aivankuin vanhentunut. Se kaipasi uudistusta ja henkistä elähdyttämistä. Se kaipasi Jumalasta uutta käsitystä ja esikuvaa. Ei riittänyt että entisten uskontojen ja myste-rioitten esittämä elämänymmärrys sellaisenaan olisi uudistettu. Maa-ilman tilanne muistutti kuivunutta erämaata, jossa jokainen yritys uudistaa henkistä virtausta imeytyi erämaan hiekkaan. Uudistuksia kyllä aina tehtiin. Todellisten myste-rioitten esikuvia pyrittiin herättämään henkiin monessa maassa, sillä ilman niitä maa-

ilma olisi kokonaan menehtynyt aineen suohon. — Erämaa tunnelma oli niin valtava, että vielä Jeesuksesta lähtenyt henkinen virtauskin muuttui kirkon käsissä demooninpalvonnaksi.

Teosofisen maailmankatsomuksen valossa ymmärrämme, että tällainen ajan täyttymys vaati voimien suur-rynnistystä. Niinpä jo puoli vuosituhatta ennen Jeesusta esiintyi Gautama Buddha. Tämä Aasian Valo herätti ihmisiä järjen pimeydestä. Hänen tehtävänsä näyttää olleen siinä, että ihmiset heräisivät näkemään omat kärsimyksensä ja niiden aiheuttajat. Puuhun on noustava tyvestä. Jos ihminen on syntynyt vankilassa, ei hän osaa kaivata vapautta. Mutta jos hänelle selviää oma tilansa, herää hänessä vapauden kaipuu ja halu kuunnella vapah-tajaansa. Buddhan vapauttava sanoma levisi laajalle. Se vaikutti, ei ainoastaan pieneen suljettuun munkkikuntaan, vaan suuriin joukkoihin. Kosmilisten voimien kanavana hän auttoi järjen heräämistä niissäkin, jotka eivät Buddhan sanomaa kuulleet. Monissa vanhoissa uskonnoissa heräsi voimakkaampaa syventymistä uskonnonperustajan opetukseen.

Buddha oli Vanhan Liiton kaunein kukka. Hänen sanomansa kohdistui — sanoisimmeko — tähän maapalloon. Hän paljasti kärsimyksen, minkä aiheuttaa kiintymys maapalloon ja sen asettamiin lumoihin. Hän näytti, miten siitä on vapauduttava. Kaikissa Vanhan Liiton uskonnoissa ja mysterioissa oli siitä puhuttu. Mutta Jumalan kokemuseräinen tunteminen ei saattanut ennen Buddhaa tapahtua päivätie-

toisessa järkielämässä, koska ihmissielun mystillis-psykologinen tila oli toinen. Vasta Buddhassa tuli päivätietoinen järki hengen valaisemaksi, joten hänen jälkeensä ihminen saattoi syvällisemmin ymmärtää oman jumalallisuutensa ja tässä tietoisuudessa luopua maan vaikutuspiiristä.

Buddhan sanoma sopeutui erikoisesti itämaiseen mentaliteettiin saaden laajan kantavuuden. Totuus kuitenkin on, että Jeesuksen sanoma rakkaudesta on syvempi ja siis lähempänä Jumalaa, lähempänä ihmisen sisäistä käsitystä Jumalasta, kaiken olevaisen alusta. Kuvaavaa onkin, että Vanhaa Liittoa nimitetään lain- ja Uutta Liittoa vastaavasti evankeliumin Liitoksi.

Edellä esitetystä lienee selvinnyt, että kun on puhe ajan täyttymisestä kristinuskon alkamisen yhteydessä, niin se merkitsee ennen kaikkea uuden jumalkäsityksen tarpeellisuutta. Entinen jumalkäsitys perustui oikeuteen, uusi, Jeesuksen esittämä, anteeksiantoon ja rakkauteen. Ihmiskunta tarvitsi uuden esikuvan, jotta sillä olisi mahdollisuus nousta askel ylöspäin.

Jeesus joutui esittämään uutta sanomaansa Juudan kansan keskuudessa, joka oli saanut melkoisen vakavahenkisen uskonnollisen kasvatuksen jo monien miespolvien ajan. Juudan kansalla oli siis parhaat edellytykset esitetyn sanoman sulattamiseen. Niinpä Palestiinassa vaikutti kolme uskonnollista lahkokuntaa: sadukeukset, fariseukset ja essealaiset. Näistä olivat essealaiset vakavinta ainesta, sillä he ymmärsivät, että uskonnollinen elämä on sisäistä

puhtautta, mikä sieltä heijastuu ulkoiseen elämään. Essealaisten veljeskuntien keskuspaikan väitetään olleen Kuolleenmeren rantamilla. — Fariseusten uskonnollinen elämä saattoi usein muodostua näyttelemiseksi, kuten evankeliumeista selviää, vaikkei heiltä tietenkään puuttunut uskonnollista harhautta. Sadukeukset sensijaan olivat enemmän »maailman ihmisiä» ja taipuvia materialismiin.

Huomattava on, että Jeesuksen uusi sanoma sai alussa voimakkaan positiivisen vastaanoton. Tuhansittain ihmiset kävivät kuuntelemassa hänen esitelmäänsä. Vakavampia oppilaita hänellä kerrotaan olleen seitsemänkymmentä, vaikka niistä suurin osa varisi tiepuoleen Jeesusta vastaan tapahtuneitten hyökkäysten alkaessa. Sanoma viehätti alussa uutuu-dellaan, siitä johtui, että ensimmäinen Jerusalemin seurakunta oli alkuaikoina voimakas. Sitä johti alussa Simon Pietari ja hänen jälkeensä Jeesuksen veli, Jaakob, noin 30 vuoden ajan.

Jeesuksen oppilaita vastaan kohdistetut hyökkäykset ja vainot voimme jakaa motiivinsa puolesta uskonnollisiin ja valtiollisiin. Uskonnolliset vainot esiintyivät kohta alussa, ja niiden aiheuttajina oli juutalainen papisto. Pappisvallan kirouksena näyttää aina olleen henkisen valistuksen jarruttaminen. Maan lait olivat lisäksi sellaiset, että vähimmästäkin syystä voitiin toimeenpanna kivittämisiä, ristiinnau-litsemisia ja muita teloituksia. Todennäköisesti ei juutalainen papisto ollut sen huonompaa ainesta kuin nykyaikainenkaan papisto, sillä on hyvin luultavaa, että jos lait nykyisissä yhteiskunnissa sallisivat

jokapäiväiset lynkkaukset, niin kristityt lahkot ja seurakunnat olisivat suinpäin kiinni toistensa kurkuissa.

Valtiolliset vainot tulivat ajankohtaisiksi vasta noin 60-70-luvun jälkeen. Tämä on ymmärrettävissä syystä, että Palestiina oli erikoisoikeuksia nauttiva Rooman dominio. Juutalaisten ei tarvinnut suorittaa sotilaallisia palveluksia. Kristinuskon oli syntynyt Palestiinassa, joten kristityt kävivät juutalaisista. Alkukristityt noudattivat tarkoin Mestarinsa opetuksia siinä, etteivät käyttäneet väkivaltaa eivätkä sotineet. Dominio-oikeuksista johtuen ei Rooman valtiolla ollut mitään syytä häiritä kristittyjä asevelvollisuutensa laiminlyömisestä — alussa.

Tilanne muuttui vasta myöhemmin. Juutalaiset toimeenpanivat kapinan v. 66—73. Kristityt kieltäytyivät ottamasta siihen osaa, ja näin he saivat oman kansansa vihat päälleen. Vainot muuttuivat uskonnollisista juutalaisvaltiollisiksi.

Paitsi juutalaiskristillistä seurakuntaa syntyi johanneslaisia seurakuntia Vähään Aasiaan. Niillä oli kaksi alkulähdettä: Johannes Evankelista ja Johannes Kastaja. Viimemainitun oppilaita siirtyi näet Jeesuksen oppilaitten joukkoon. Johannes Kastaja oli vihittynä hierofanttina perillä aikansa mysteioista. Hän ymmärsi kreikkalaista filosofiaa, joten hänen oppilaansa olivat tottuneet metafysiilliseen ajattelutapaan. Näin ollen heillä oli suuremmat mahdollisuudet sulattaa myöskin Jeesuksen esoterismia, jota Johannes Evankelista edusti. He olivat enemmän älyihmisiä ja puhuivat uskonnon yhteydessä

tiedosta, gnoosiksesta, jota henkisen tien kulkijan tuli saavuttaa. Heitä alettiinkin nimittää gnostikoiksi. — Pietarilaiset seurakunnat — sekä Palestiinassa oleva että myöhemmin Roomaan syntynyt — muodostuivat enemmän käytännön ihmisistä, sanoisimmeko tahtoihmisistä, jotka ymmärsivät Jeesuksen käskyt ja siveysopin yleensä elämän vakavimmaksi asiaksi.

Saulus Tarsolaisen — Paavalin — toimesta syntyi useita seurakuntia. Niiden keskus sijaitsi Antiokiassa. Paavalin vaikutusta on nähtävissä myöskin Rooman seurakunnissa. Hänen kirjeistään selviää kolmas suunta, sillä Paavali puhuu paljon uskosta. Hänessä eli voimakas tunne, vaikka se oli samalla järjen kirkastama ja oli damaskuskokemuksessa muuttunut tiedoksi. Usko ja tieto oli Paavalilla rinnan, vaikka onkin nähtävissä ero hänen ja gnostikkojen käsitysten välillä.

Juutalaisen pappisvallan ylläpitämä, vanhatestamentillinen kansallisuskonto näytti olevan sangen lujassa juutalaisessa kansanaineksessa. Kun Paavali alkoi puhua uutta evankeliumia muukalaisille, syntyi epätietoa siitä, oliko tällainen teko sallittua. Vasta Jerusalemin apostolikokous v. 48 tai 49 ratkaisi asian Paavalin voitoksi. Myöskin kastamisen tarpeellisuudesta näyttää olleen erimielisyyttä, sillä Jeesus ei itse kastanut ketään. Koska kuitenkin Jeesus itse oli kastettu Jordanilla, niin siitä muodostui aikuisille seurakuntiin pyrkijöille jonkinlainen vastaanottotilaisuus.

Tutkiessamme näitä kysymyksiä voimme vain yhtyä Pekka Ervastiin siinäkin, että ensimmäisten kristittyjen elämä oli sangen luonnollista ja ulkoapäin katsottuna vaatimatonta. Siinä ei ollut mitään teennäistä ja teatterimaista. Oppilaille oli suunnaton menetys, että heidän Mestarinsa oli tapettu. Ainoastaan kolme vuotta hän sai opettaa heitä ja kansaa. Vaikkei Jeesuksen ruumista runneltukaan niin, että häneltä olisi sääriluut katkaistu, kuten teloitetuille tavallisesti tehtiin siltä varalta, että he mahdollisesti virkoaisivat ja karkaisivat, niin hänen heräämisesä valekuolleista — joka osaksi johtui essealaisten viisaitten avusta ja taidosta — oli lain vastainen tapaus, joten hän tämän jälkeen oli maailmalle kuollut. Hän ei voinut opettaa kansaa julkisesti. Opetuksen täytyi luonnollisista syistä tapahtua melko pienessä piirissä. Vain muutamat oppilaat nähtävästi tiesivät asian todellisen laidan. Jo ulkoinen pakkokin aiheutti, että syntyi erilaisia asteita, joten vain erittäin vakavat ja taatut yksilöt olivat mukana niissä kokouksissa, joissa Jeesus esiintyi. Joitakin tietoja kuitenkin valui ulkopuolisillekin, joten syntyi kaikenlaisia enemmän tai vähemmän todellisuuspohjaisia taruja, joissa Jeesuksen esiintyminen sai ihmeitätekevän leiman. Kuolleista herääminen oli tosiasia samoin kuin sekin, että Jeesus oli kokenut kaikki kuoleman kauhut. Kun tähän liitettiin tapausten kosmilliset ja mystillispsykologiset seikat, ja niitä yritettiin kuvata niille, joilla ei ollut vaadittavia kokemuspohjaisia edellytyksiä, eikä Jeesuksen kuolleista virkoamista voitu suoraan selittää,

ovat kaikki väärinymmärrykset luonnollisesti selitettävissä. Salaperäisyyttä lisäsi vielä se, että kaikki vakavimmat kokoukset oli pidettävä milloin minkäkin laisissa luolissa, koska vainoojat olivat aina kinreillä. »Pistis Sophian» mukaan Jeesuksen opetus-toiminta jatkui vielä 11 vuotta ristiinnaulitsemisen jälkeen.

Mitään arvoasteikkoja ei ensimmäisten kristittyjen keskuudessa ollut. Vaikka diakoneja nimitettiin johtajiksi, niin he todellisuudessa olivat palvelijoita. Tässä vain toteutettiin Mestarin neuvoa: »Joka teistä on suurin, hän on kaikkien palvelija». Profetia mää räsi arvon. Ken oli henkisesti kyvykkäin tai omasi kykyjä, joita hän voi käyttää toisten avuksi, sai osakseen luonnollisen kunnioituksen.

Vähitellen alkoi roomalainen lahkokunta osoittaa omituisia oireita. Se esitti käsityksen oikeasta ja väärästä opista. Se uskoi olevansa itse oikeassa ja toisin ajattelevat väärässä. Oikeaoppisuuden takana oli valtapyyde. Se kasvoi pienestä alusta vähitellen niin, että noin 150-luvulla mainittu lahkokunta keksi ns. »piispanlistat», joilla yritettiin todistella, että apostoli Pietari oli ensimmäinen Rooman piispa, joka kätten päällepanemisella oli siirtänyt piispuuden seuraajalleen. Tämä oli sen siirtänyt edelleen seuraajalleen, joten piispuus on kulkenut aivan kuin peritönä sukupolvesta sukupolveen.

Toisella vuosisadalla huomaamme niinikään, että juutalaiskristillisyyks oli jakautunut kahteen päähaaraan: rahvaanomaiseen ja eräänlaiseen sivistyneistöön. Edellisessä oli taas kaksi virtausta: natsareenit

ja ebioniitit, joista edelliset, ankarasti lainkuuliaiset, uskoivat Jeesuksen neitseestäsyntymiseen. Ebioniitit kielsivät neitseestäsyntymisen mahdollisuudenkin. Alkukristillisen perimätiedon mukaan, mikä nähtävästi on gnostilaista alkuperää, Jeesus syntyi Jumalan pojaksi Jordanin kasteessa, eikä Mariasta.

Toinen juutalaiskristillinen päävirta oli luonteeltaan synkretistis-gnostilainen, missä astrologia näytteli huomattavaa osaa.

»Laillistettua» piispanvaltaa tarvitsi roomalainen lahkokunta taistelussaan gnostikoita vastaan. Gnostikot edustivat alkukristillistä tietoa henkisen elämän todellisista laeista, mutta se oli myrkkyä valta-pyyteille. Vallan tavoittelu lepää aina väkevämmän oikeudessa ja heikomman sortamisessa, mikä oli vastoin Jeesuksen käytännöllis-siveellisiä neuvoja. Siksi gnostilaisuus muodostui valtaankyrvän, synty-mäisillään olevan kirkon pahimmaksi viholliseksi.

Kristittyjen sodanvastainen asenne oli vähitellen alkanut herättää vallanpitäjien huomiota. Tämä aiheutti suorastaan valtiollisia vainoja. V. 112 saivat vainot aivankuin laillisen vahvistuksen, kun espanjalainen Trajanus antoi käskykirjeen: »jos heitä laillista tietä syytetään, eivätkä he tahdo kieltää kristillisyyttään, on heitä rangaistava kuin *valtiorikoksen tekijöitä*».

Kolmannen vuosisadan alussa oli kirkko päässyt valtatavoittelussaan niin pitkälle, että alkukristillisen hengen oli melkein mahdotonta saada ääntään kuuluville. Sen puolustajien oli joko erottava tai heidät erotettiin. Niinpä Tertullianuksen, joka mm.

puolusti kristittyjen kieltäytymistä kantamasta sotilasseppelettä, oli erottava kirkosta v. 207. Kirkko sai gnostikkojen lisäksi toisiakin »vihollisia», joista huomattavimmat olivat Mitrasmysteriot ja manikealaisuus. Edellisessä, mikä oli suosittu vallanpitäjien ja sotilaitten keskuudessa, esiintyi vanha eläinuhri verikasteineen. Jälkimmäisessä oli alkukristillinen henki sovitettu mysteriomuotoon, sillä Manikealaismysterioitten perustaja Mani oli syvästi perehtynyt moiniin uskontoihin samoin kuin gnostilaisuuteenkin. Kirkko menetteli »vihollisiinsa» nähden niin ovelasti että se lainasi niiltä aatteita, jotka se käänsi nurin. Mm. sijaissovitusoppi, merkityksessä Jeesuksen teolitus, on suora jäljennös rappeutuneen Mitraksen vertavuotavasta alttarista. Manikealaisuudesta on lähtöisin sangen monta rituaalista muotoa, mm. kynttilät ja alttari, mutta niiden sisäinen siveysoppi ei sopinut muumioitumistaan kohti kulkevan kirkon ohjelmaan.

Alkukristillisen hengen kuolemasta seurasi valtion ja kirkon välisen raja-aidan madaltuminen ja lopulta kaatuminen. Kirkon piirissä alettiin vähitellen suvaita sotilasvalat. Lopulta Rooman legiooneille suoritettua sotilasvalaa alettiin pitää kunnia-asiana. Hierarkis-katolinen piispanvalta oli muodostunut melko valmiiksi jo vuoteen 250 mennessä. Sen luomisessa kunnostautui etenkin piispa Cyprianus. Diocletianuksen hallitessa Roomassa vv. 248—305 oli-kin kristittyjä jo kaikissa valtion viroissa, mm. upseereina.

Esimerkkinä siitä, että Mestarin sanat: »joka

miekkään tarttuu, se miekkään hukkuu» oli tyystin unohdettu, mainittakoon ensimmäinen kristillis-valtiollinen sota. Se suoritettiin keisari Konstantinuksen aikana lokakuun 28 päivänä v. 312 Milvian sillan luona Rooman ulkopuolella. Keisari asetti omin käsin ristin merkkejä sotilaitten lippuihin. Ja koska sota päättyi keisarin voittoon, antoi hän jo seuraavana vuonna ns. Milano-ediktin, jossa kristittyjen tasa-arvoisuus tunnustettiin valtakunnassa. — Kirkko oli luisunut valtion syliin. Mitraksen verialttari tuli kirkoissa esoteerisesta eksoteeriseksi, ja kirkkojen kohtaloksi tuli valtioiden sotatoimien siunaaminen.

Jos siis oletamme, että kirkon tehtävänä tulisi olla vanhasta pakanuudesta poikkeavan jumalkäsitteen esittäminen, niin edellisestä ehkä selvinnee, miten mahdotonta se kirkolle on. Sokea ei voi sokeaa taltuttaa.

— — —

Siirtyessämme nykyaikaan voimme todeta, ettei Jeesuksen uusi sanoma ole päässyt esille kirstikunnassa siinä mitassa, että länsimainen kulttuuri olisi muodostunut inhimilliseksi ja veljeyshengen läpäisemäksi. Jeesuksen käytännöllinen siveysoppi on saanut väistyä syrjään sijaissovitusopin tieltä. Ns. kristilliset kansat ovat vertaansa vailla oleva kuva jumallais-inhimillisen elämäнкäsityksen nurinpäin kääntymisestä. Katsokaamme!

Jeesuksen siveysoppi keskittyy Matteuksen evankeliumissa olevan Vuorisaarnan viiteen käskyyn jotka ovat lyhyesti esitettynä ja Pekka Ervastian jär-

jestämänä: älä suutu, älä ole ajatuksissasikaan epäpuhdas, älä vanno, älä ole pahaa vastaan ja rakasta vihollisiasikin. Ovatko yhteiskuntamme rakennetut näiden hengen mukaisiksi? Kaukana siitä. Suuttumista pidetään oikeutettuna, ja sen syvin aste, pyhä viha, on suosittu keino varsinkin »jumalattomuutta» vastaan taisteltaessa. Pyhä viha on »kristillinen» ase pakanuutta vastaan. — Sukupuolielämän palvonnassa, sellaisena kuin se esiintyy nykyaikaisessa kirjallisuudessa, teatteri- ja elokuvataiteessa ym., ei havaita mitään luonnotonta. Päinvastoin se on havaittu verrattomaksi apukeinoksi mm. sotilaallisessa valmiudessa, missä naisten hempeily kiihottaa miehiä suurempiin ponnistuksiin. — Valat ja vannomiset ovat yhteiskuntiemme tukipylväitä: virkavalat, sotilasvalat, papinvalat... Emme osaa ajatellakaan yhteiskuntaa ilman valan sitovaa voimaa. — Ja mitä tulisi koko elämästä — ajatellaan — ellei pahaa vastustettaisi, ellei rikollisia teljettäisi vankiloihin ja ellei yhteiskunta koko voimallaan suojelisi itseään tuhoavilta voimilta. — Puhumattakaan vihollisen, vieraan kansan rakastamisesta, kansan, joka saattaa hyökätä päälle milloin tahansa.

Näin käytäntöön soveltumattomiksi on kristikunta havainnut oman Mestarinsa, Jumalan Pojan neuvot. Jumala, koko olemassaolon alku ja syy, on leimattu epäkäytännölliseksi. Jumala ei tunne ihmisten maailmaa eikä ihmistä itseään siitä huolimatta, että hän on ihmisen luonut.

Maaailman kansojen nykyisessä tilassa näemme surullisen ilmiön. Indoeurooppalainen rotu ja sen syn-

nyttämä länsimaalainen sivistys on vaipunut aineenpalvonnan lumoihin. Kaikki vanhat mysteriot ovat tyystin nukkuneet. Korkeintaan niiden heikkoja heijastumia, vertauskuvallisiksi näytelmiksi maldaltuneita kaikuja, tapaamme muutamissa suljetuissa järjestöissä. Niiden vaikutus auttaa kenties ulkonaista kulttuurielämää hienostumaan, mutta koska niistä on henki kadonnut, eivät ne voi estää elämän kristallisoitumista. Koulut ja yliopistot kautta maailman pitävät Jumalaa jonkunlaisena hypoteesina. Siitä voidaan jutella, niinkuin lapsille kerrotaan satuja, mutta mitään varmuutta Jumalan olemassaolosta ei ole. Jumalaolettamuksella on merkitystä vain silloin, kun kansat keskittävät voimansa listiesään toistensa päitä. Sotilas ilman Jumalaa on huono sotilas, sen ovat kansojen johtajat havainneet. Jumalan täytyy olla sotilaan käskyläinen ja hyväksyne toimenpiteet, joita sotilasjohto määrää. Muussa tapauksessa Jumala joutuu viralta.

Tällaisen sotilasjumalan luomisessa ovat kristilliset kirkot ansainneet kunniamitalleja. Tämä on käynyt päinsä kieltämällä Jeesuksen moraaliset opetukset. On syntynyt uskonto, joka nurinkurisuudessaan etsii vertaa ihmiskunnan uskontojen sarjassa. — Kaikkivaltias ja kaikkivoipa Jumala loi ihmisen *omaksi* kuvakseen. Mutta ihmisestä tulikin kerrassaan keho olento, joka ei osannut edes lisätä sukuaan ilman konstikkaita viettelyksiä. Lopulta Jumala kirosikin omat luomuksensa. Kirouksen alainen ihmiskunta jatkaa luonnollisesti kirousta tuottavaa elämäänsä: pahantekoa. Paha ihminen ei voi tehdä hyvää, jo-

ten yrityksetkin siihen suuntaan ovat merkityksellisiä ylpeyden ja omahyväisyyden näytteitä. Näin ollen ihminen, teki hän hyvää tai pahaa, on tuomittu loputtomaan tuliseen pätsiin — vaikka hän on syntynyt ilman omaa syytään. Mutta jos ihminen on tullut kirkkojärjestyksen mukaan kastetuksi, vaikkapa vasten omaa tahtoaan, nauttinut »Herran ehtoollista» jne., silloin hän voi pelastua tulipätsistä — hyväksymällä toisten pahanteon: Jumalan Pojan teloituksen. Ellei hän tätä hyväksy ja »usko», on pelastus mahdoton. Julminkin verileikki, sodat ja »Jumalan puolesta taisteleminen» saavat pyhityksensä tämän teloitususkon kautta.

Kirkot asettavat tällaisen esikuvan katseltavaksemme väittäen sitä »totuuden ja rakkauden Jumalaksi». Että *totuus-* ja *rakkaus-*käsitteet ovat todella ymmärrettävissä edellä esittämämme esikuvan mukaisesti, sen kirkot todistavat käytännössä sotarukouksin, kirkoissa suoritettavin lippuvaloin ja taistelurintamilla toimivien sotapiispojen ja -rovastiensa kautta. — Niin järjetön, epäinhimillinen ja verisen raaka on kristillisten kirkkojen jumalankuva, että sen keksijöiltä saa pätevää kouluutusta — perkelekin.

Jos edelläesitettyyn lisäämme, että Indian vanha kulttuuri on väärän hallitusvastuun takia rappeutunut vanhan viisauden imiessä itseensä kansan taikauskoa, että Buddhan esittämä hyvä sanoma ei ole voinut estää buddhalaisia kansoja käyttämästä asevoimaa, että itämaiset kansat ovat lainanneet länsimaaisesta kulttuurista teknillisen sodan tarvitsemat välineet, laajenee surullinen maailmankuvamme tun-

tuvasti. Joudumme ajan täyttymykseen, jossa emme näe muuta valon pilkkua kuin nykyaikaisen teosofisen liikkeen. Buddhan ja Jeesuksen ponnistuksista huolimatta elämme pimennyksessä. Buddhan oppi säälistä ja Jeesuksen oppi rakkaudesta — ymmärrettynä esittäjiensä näkemyksinä — ei ole päässyt vaikuttamaan ihmiskunnan päivätajuisessa elämässä. Ja kuitenkin Jeesus puhui Jumalasta, joka on rakkaus. Hän puhui kokemuksestaan ja näytti esimerkillä, omalla elämällään, mitä symbolinen sana, rakkaus, tarkoittaa. Rakkaus ei vaadi mitään toiselta. Rakkaus antaa anteeksi. Ihminen saattaa vaatia vain itseltään, että hän aina osaisi antaa anteeksi. Jeesuksen näkemys oli, että ihminen on sisäiseltä olemukseltaan korkeampi kuin oikeus. Tämä näkemys ei tee totuutta ja oikeutta mitättömäksi. Se syventää näitä. Tässä on ihmisille uusi esikuva, jonka kaltaiseksi heidän pitäisi kasvaa. Esikuva on entistä korkeampi ja vaativampi. Rakkaus neuvoa kieltäytymään väkivallasta, vaikka oikeustajunta käskää. Pahan hävittäminen väkivallalla samoin kuin Jumalan puolesta taistelemisenkin on nyt rikollista. Jeesus osoitti elämällään ja esimerkillään, minkälainen on Jumala, Isä, josta hän puhuu. Itseään hän ei antanut puolustaa. Pietarille hän sanoi: »Pistä miekkaasi tuppeen, joka miekkaan tarttuu hän miekkaan hukkuu». Verta ei pidä vuodattaa, ei uskonnon eikä Isän puolesta. — Kristillisten kirkkojen historia uskonsotineen, inkvisitioineen ja verioppeineen näyttää, että heidän Jumalansa ei ole Jeesuksen esittämä Isä. Se on korkeintaan surkea väärennys juutalaisten Jehovahista.

II

LÄNSIMAITTEN MORAALIA.

Edellä esitetyn johdosta voimme joutua seuraavaan toteamukseen: On olemassa kaksi erilaista valoa. Toista, alempaa, nimitetään itsekkyyden ruokkimaksi ymmärrykseksi ja toista, korkeampaa, hengen valoksi. Ihmiskunnalla on suunnaton vetovoima kulkea edellisen kuutamoisessa hohteessa. Alemman valon moraali on lyhyesti sanoen hyöty. Sekä yksilön että yhteiskunnan elämä tulisi järjestää niin, että siitä tulisi mahdollisimman suuri hyöty.

Miten järkevältä näyttääkään elämä tässä valossa. Ennen koneellistettua aikakauttamme saattoi kankurin päivätyö supistua muutamiin kangasmetreihin. Nykyään kankuri hoitelee useampaa konetta, joiden yhteiskudonta nousee samassa ajassa satoihin metreihin. Hyötyero on suunnaton. Sama suhde on koneellistetussa maanviljelyksessä. — Miksi tehtäisiin hyödytöntä, raskasta työtä, koska sama tulos saavutetaan ajan murto-osassa helpommalla? Miksi kulutettaisiin voimia jalka- ja hevosmatkoihin, koska tai-

paleita voidaan leikata junilla ja lentokoneilla? — Työstä pitää olla tekijälleen hyötyä.

Tämän ajatussuunnan vallassa on koneellistettu aikakautemme elänyt. Tulokset ovat sen mukaisia. Tuotanto on monella alalla ylittänyt kysynnän, elämä on samalla kehittynyt hyvin suurpiirteiseksi, niin että puhutaan mm. maailman taloudellisen elämän järjestelyistä.

Ensi katsannolta voi olla vaikea ratkaista, mikä tässä ajattelutavassa muistuttaa kuutamoa, alemman ymmärryksen lainavaloa. Mutta jos heitämme silmäyksen viimeisen suursodan jälkeiseen maailman kansojen tilaan, voimme todeta, että esim. Euroopan kansat olivat tehneet taloudellisen vararikon. Valtiot eivät voineet maksaa sitoumuksiaan. Kaikkialla irrivisti köyhyys ja hätä. Minne oli hävinnyt »liikatuotanto»? Miksi piti laatia erityisiä lakeja, joilla vapaista kansalaisista tehtiin valtion orjia, pakkotyöläisiä, joiden avulla yritettiin tuotantoa lisätä äärimilleen? Katsokaamme!

Jeesus sanoi katsellessaan verorahaa: »Antakaa keisarille, mikä on keisarin ja Jumalalle, mikä hänelle kuuluu». Rahassa oli keisarin kuva, joten se kuului keisarille. Ihminen sitävästoin on Jumalan kuva jo siitäkin syystä, että hänen ruumiinsa on Jumalan temppeli. Ihminen kuuluu siis Jumalalle. »Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen».

Vallitseva hyötyperiaate on kuitenkin käsittänyt, että ihminen kuuluu keisarille, siis valtiolle. Ihmisellä ei ole merkitystä itsessään. Ihmisen merkitys on siinä, että hän voi elämällään tukea ja ylläpitää

valtiokoneistoa. Hän on valtion omaisuutta ja kuuluu välttämättömiin tarvikkeisiin. Valtiolla on oikeus säännöstellä ihmistuotantoa tarpeen mukaan. Periaate on tämä, joskin käytäntö hienostelusyistä käyttää kauniita nimityksiä silloin, kun on kysymyksessä ihmisten massatuotanto valtion tarpeiksi. Päinvastaisessa tapauksessa ihmistuotantoa rajoitetaan sakkoveroilla, kuten Japanissa nykyään.

Koska kuitenkin on tosiasia, että me ihmiset olemme Jumalan, emmekä keisarin kuvia, niin meissä vaikuttaa omatunto. Huolimatta siitä, että sen ääntä yritetään »painaa villaisella», se synnyttää häpeän tunteen aina, kun menetellään vastoin sen viitauksia. Häpeän tunteesta johtuen valtio, josta on muodostunut jonkinlainen ylipersoonallisuus, yrittää saada liian räikeänväriset asiat näyttämään silmiä hiveleviltä. Tällaista silmänkääntötemppeä nimitetään diplomatiaksi. Niinpä ei esim. kouluopetuksessa voida tuoda edellä esitettyä valtiokeskeistä motiivia esille suoraan ja sanoa, että ihminen on valtiokoneiston tahdoton mutteri, vaan asia esitetään siten, että ihmisestä, joka käyttää älynkykyään, on yhteiskunnalle suurempi hyöty. Kouluutettu ihminen tulee paremmin toimeen, so. hän kykenee hankkimaan maailman tarjoamaa hyvyttä helpommalla kuin kouliintumaton, ja näin hän välillisesti kykenee vaikuttavammin edistämään valtiokoneiston rehevöitymistä.

Mutta jos jätämme diplomatian syrjään ja katselemme vallalla olevaa elämänkäsitystä suoraan silmiin, silloin saamme seuraavanlaisen kuvan: Ihmi-

nen on ruumis ja hänen sieluelämänsä on tulosta ruumiin kemiallisista eritteistä. Siksi näitä eritteitä olisi saatava vuotamaan mahdollisimman paljon. — Toistaiseksi ei ole onnistuttu järkeä punnitsemaan, joten on sanonnassa tyydyttävä vertauskuvallisiin kiloihin.

Elämä on jokatapauksessa ankaraa kilpajuoksua, joten useamman »järkikilon» omaavalla on kieltämätön etumatka.

Ihminen on yhteiskuntakoneiston pieni nivel tai mutteri. Ja koska hän samalla on pieni itsenäinen kone, vaikkei hänelle sellaista nimitystä annettaisi-kaan, niin hän kaipaa — kuten voimakonekin — polttoainetta ja voiteluöljyä. Polttoaineena toimii ravinto ja voiteluöljynä — uskonto. Uskontoa edustavat kirkot. Järkikilojen määrästä riippuu, miten paljon ihminen kumpaakin tarvitsee ollakseen valtion edellyttämällä tavalla työkykyinen. Mitä enemmän kansalaisella on järkeä, sitä enemmän hän tarvitsee polttoainetta, so. parempaa ravintoa, parempia vaatteita ja maailman mukavuuksia. Voiteluöljyä hän sitävästoin kuluttaa perin vähän, so. hän ei kaipaa kirkon tarjoamia kuoleman jälkeisiä mukavuuksia, koska hänellä mukavuuksia jo on. — Mutta jos ihminen on jäänyt järjen saalistuksessa alamittaiseksi, niin hänen pitää käydä ankaraa taistelua saadakseen tarpeeksi »polttoainetta». On parempi, että siitä on aina vähän puutetta, sillä sen korvaa »voiteluöljy»: saarnat, messut ja liturgiat. »Kuollessasi saat kirkkaamman kruunun». Kuoleman jälkeisen nautinnon toivo auttaa kestäämään puutteita

samalla, kun se estää liiaksi ajattelemasta yhteiskunnan nurinkurisuutta.

Tarvinneeko lisätä, että kaikki tämä merkitsee henkistä vararikkoa. Se on kulkenut taloudellisen vararikon edellä. Tällaisen elämäнкäsityksen puitteissa ei kukaan ole mistään vastuussa. Vastuu lankeaa valtiolle, mikä taas on ylipersoonallisuus. Sen hallitsevan elimen muodostaa joukko ihmisiä, jotka huomenna voivat olla toista kuin tänään. Siveellistä vastuunalaisuutta ei kaivata, koska sijaissovittaja kirkkojen myötävaikutuksella kantaa seuraukset siveellisistä hairahduksista.

Henkisen vararikon perussyiksi voimme lukea sen, että ihminen on arvioinut itsensä väärin. Hän ei olekaan kone tai isomman koneen osa, vaan eettillinen olento, vastuunalainen yksilö. Hän on syyn ja seurauksen lain puitteissa elävä tajunta, jonka on vastattava teoistaan. Tajunta on henkinen, eikä fyysillinen ilmiö. Vastuunalaisuus merkitsee näin ollen vastuuta elämän sisäisten lakien edessä.

Mutta, kuten sanoimme, materialismiin nojautuva elämäнкäsitys ei tunnusta jumalallisten lakien olemassaoloa. Kirkollis-uskonnollinen siirtää vastuun vuorostaan sijaissovittajalle. Siksi onkin muodostunut omituinen käsitteitten sotku, mikä on tullut valitseväksi ja yleisesti hyväksytyksi. Tutkikaamme tätä.

Yhteiskunnissamme on huomattavissa hyväksytty — sanommeko — moraalin tasopinta, joka erottaa oletetun hyvän pahasta. Tasopinnan tai viivan yläpuolelle erotetaan hyvä ja sen alapuolelle paha. La-

kipykälissä on tarkoin määritelty, minkälainen kunnon kansalaisen ei tule olla.

Niinpä tasopinnan alapuolelle siirretäänkin ne kansalaiset, jotka rikkovat yhteiskunnan rauhaa: kaikenlaiset pahantekijät, rosvot, ryövärit, varkaat, murhaajat, kapinoitsijat... Yleinen mielipidekin määrää nämä erotettaviksi ja karsinoitaviksi erilleen rauhallisten kansalaisten joukosta. Näin ollen joutuvatkin vankilat, kasvatuslaitokset ja keskitysleirit moraaliviivan alapuolelle.

Koska vielä on ns. välttämätöntä pahaa, kuten esim. sairautta ja köyhyyttä, jota ei saisi olla, mutta jota kuitenkin on, asennoituvat sairaalat ja köyhäintalot myöskin edellä mainitun viivan alapuolelle. Sairaista ja köyhistä ei ole hyötyä yhteiskunnalle. Niinikään esim. mielisairaalat ovat jossain määrin vankiloihin rinnastettavia, ja yleisen käsityksen mukaan enemmän tai vähemmän halveksittavia laitoksia. Melkein yhtä huono kaiku on kansanomaisella »vaivaistalo»-nimityksellä, joiksi köyhäintaloja on nimitetty.

Paha siis yritetään rajoittaa pienempiin tai suurempiin karsinoihin. Paha on rajoituksessa, joten hyvän on oltava vastaavasti vapaudessa.

Moraaliviivan yläpuolelle asennoituvatkin kaikki »kunnon kansalaiset», ne, jotka nurisematta sopeutuvat oleviin oloihin. Heidän elämässään vallitsee suhteellinen vapaus, jonka kuvaavin nimitys ehkä on persoonallinen onni. — Viivan alapuolella olevat kuuluvat onnea vailla oleviin, onnettomiin.

Tällainen, kirkollista taivas- ja helvettikäsitettä jäljittelevä yhteiskuntarakennelma huomataan lähemmin tarkasteltaessa perin hataraksi. Ihminen saattaa kehittyä esim. taitavaksi rosvoksi, joka älyään käyttäen hankkii omaisuutta, mainetta, valtaa.. tahrिमatta ensinkään käsiään verellä. Todellisuudessa hän on rosvo ja kuuluisi onnettomien joukkoon, mutta siitä huolimatta hän nauttii arvonantoa ja kansalaisten kunnioitusta. — Toinen saattaa virua vankilassa tai keskitysleirissä syystä, että hän *ajattelee* yleisen mielipiteen vastaisesti ja on sattumalta lausunut ajatuksensa julki. — Joku sairastuu tai köyhtyy ilman, että hän tietää olevansa siihen itse syypää... — Jos edellä esitetty jako tehtäisiin sanoikaamme jumalallisella puolueettomuudella, joutuisivat sängen suuret joukot vaihtamaan paikkaansa.

Moraaliviiva ja siitä johtuva jako koskee yksityisiä kansalaisia. Valtio ylipersoonallisuutena on kaiken yläpuolella. Se muodostaa oman mahtinsa ja on kansalaisiin nähden jumalan asemassa. Voi käydä niinkin, että mikä yksityisen kansalaisen toimeenpanemana on pahaa, se on valtion toimeenpanemana hyvää. Esimerkiksi: Moraaliviivan alapuolella olevaa suurimman pahan laatua on vaikea määritellä, mutta sellaiseksi voidaan ehkä ajatella esim. ryöstömurhaa. Jos kansalainen lankeaa tällaiseen rikokseen, voi valtio oikeuslaitoksineen puuttua asiaan ja »tehdä hyvää» yhteiskunnalle tekemällä pahaa mainitulle yhteiskunnan jäsenelle — esimerkiksi toimittamalla kuolemantuomion. Teko on sama sekä

kansalaisella että valtiolla, mutta teko muuttuu valtion tekemänä pahasta hyväksi.

Asetelma muodostuu yhä koomillisemmaksi, jos katselemme tapahtumia moraaliviivan yläpuolella. Huomaamme, ettei »kunnon kansalaisuus» merkitsekään lopullisesti esim. hyvyyden käytännöllistä toteuttamista. Se pätee ja sitä voidaan toteuttaa vain määrättyynajaan asti, mutta siitä ylöspäin tulee aivan kuin katto vastaan. Katto on laki, joka sanoo: tähän asti, mutta ei ylemmäksi. Hyvyys ei saa mennä niin pitkälle, että se johtaa esim. kieltäytymiseen tappamasta valtion käskystä.

Sivumennen sanoen olkoon vaikka sanaleikkiä, mutta Suomen kielessä on sanalla »laki» ymmärretty savupirtin katto. »Räppänä liki lakea», sanotaan Kalevalassakin. Niinikään taivaanlaki, uuninlaki... Tässä merkityksessä laki rajoittaa tilavuutta ylöspäin.

Niinpä hyvyydenkin »tilavuutta» rajoittaa laki ja sanoo: jos menet tästä ylöspäin, on se rikos. Hyvästä tulee paha heti, kun se yrittää puhkaista rajoittavan katon. Jos kansalainen *tosissaan* luopuu pahan-teosta kieltäytyen tappamasta kenenkään käskystä, huomataan hänet suuremmaksi rikolliseksi kuin murhamies. Viimemainitullakin on vankilassaan lain turva, ja häntä on kohdeltava lain määräämissä puitteissa, mutta sotilasvelvollisuuksistaan kieltäytyvää kohtaa jatkuva kidutus, mikä on ominaista näissä »sivistysvaltioissa», joiden lakeihin ei sisälly anteeksianto näin »julkille» rikollisille. — Kuvaava

näyte siitä »kristillisyydestä», jota toteutetaan kristillisissä yhteiskunnissa.

Että käsitteet hyvästä ja pahasta ovat näin sekaisin siitä huolimatta, että kristikunnan Mestari antoi opetuksillaan ja elämällään uuden moraalin, siihen ovat suurimpana syyllisenä kristilliset kirkot. Järjenvastaiset käsitykset ikuisesta taivaasta ja yhtä ikuisesta helvetistä ovat luoneet pohjan vallitsevalle yhteiskuntamoraalille. Mielivaltainen, omien lakiensa ulkopuolella oleva jumala yhtä mielivaltaisen piinan ja autuuden kanssa ovat ne aatteet, joiden mukaan aineellisuuteen taipuva ja hyötyperusteisiin laskelmiin nojautuva ymmärrys on luonut kristilliset valtionsa.

Kuvaavaa on, ettei esittämämme keskiviiva ole edes paikallaan pysyvä vakio. Pikemminkin on se kuin akseli, jonka pyörähtäessä edellämainitut onnen ja onnettomuuden tilat voivat tarvittaessa vaihtaa paikkaansa. Tämä seikka kuuluukin yhteiskuntiemme huomattavimpiin piirteisiin. Akselin kiertäjänä toimii tietenkin valtio kirkkojen avustamana, ja niiden luonnollinen voima on väkevämmän oikeudessa.

Akseli pyörähtää sodan puhjetessa. Se näkyy siinä, että kansalaiset edellämainituissa tiloissa vaihtavat paikkaansa. Viivan yläpuolellahan vallitsi vapaus ja alapuolella vastaavasti pakollinen rajoitus. Sodan syttyessä päästetään irti kaikki helvetin voimat, ja niille tulee täysi toimintavapaus. Rosvous, ryöväys, petokset, murhat... tulevat luvallisiksi, vieläpä niin, että suurimmat rosvot ja murhamiehet

palkitaan kunniamitallein. Vankiloitten ovet avautuvat rikollisille ehdoilla, että he vapautensa saatuaan kunnostautuvat rintamamurhaajina kunnollisin välinein... On tullut pahantekemisen vapaus.

Persoonallista onnea tavoittelevat taivastilan asukkaat eli »kunnon kansalaiset» joutuvat vastaavasti rajoitukseen. Yksilön vapautta rajoitetaan. Poistetaan puhevapaus, painovapaus, liikkumisvapaus. Omistusoikeus menettää merkitystään, koska valtiolla on oikeus omistaa kaikki. Valtio määrää, mitä tehdään teollisuuslaitoksissa, pelloilla, liikenneväylillä... Julistetaan työvelvollisuus, pakkotyö. Valtio määrää, mitä saa myydä, ostaa, syödä; miten saa puukeutua, minkälaisissa huoneissa asua... Näistä kaikista on meillä nykyajan ihmisillä riittävästi kokemusta.

Huomattava on, että ne harvat, jotka ovat uskaltaneet nousta rajoittavan katon yläpuolelle ja ovat välttyneet aikaisemmin joutumasta lain kouran ylettyville, joutuvat sodan syttymisestä aiheutuvan akselinpyörähdysten ansiosta kaikkein alimmaisiksi. Viimeistäänkin tässä vaiheessa vedetään heidät tilille siitä, että ovat uskaltaneet olla liian inhimillisiä.

On tavallaan luonnollista, ettei näillä harvoilla ole ihmisoikeuksia nykyisissä yhteiskunnissa, sillä heilähän on toinen Jumala, toinen esikuva, kuin mikä on nykyisillä sivistysvaltioilla. Mutta samalla tässä on henkisen vararikon syy: puuttuu henkistä pääomaa. Puute johtuu siitä, että hyvyyden voimia rajoitetaan.

Ajattellessamme Jumalasta parhaita määritelmiä sanomme, että Jumala on rakkaus, hyvyys, totuus... Näitä määritelmiä ei voida rajoittaa sanomalla esim., että Jumala on toisinaan liian hyvä tai että Hän rakastaa luomiaan olentoja liian paljon. Jumalan »ominaisuuksia» ei voida rajoittaa siitä yksinkertaisesta syystä, että Hänessä on olemassaolon rajaton alku ja syy. Ilman kohtalokasta karmallista virhettä ei siis voida sanoa: tähän asti, mutta ei edemmäs. Kun näin tehdään ihmiselle, joka on omaksunut Jumalasta kauniimmat määritelmät kuin mitä valitseva ajatussuunta edellyttää, merkitsee se porttien sulkemista hyvyyden voimilta. On muistettava, että niinkuin pahuuden voimat tulevat yhteiskuntiin ihmisten kautta, samoin tulevat myöskin hyvyyden voimat. Näin tehden ajautuvat maailman kansat itsemurhaa kohti, sillä tässäkin pitää paikkansa sanonta, ettei Jumala anna itseään pilkata.

— — —

Ihmiskunnan ja varsinkin länsimaiden on sängen vaikeata oppia kärsimysten kautta. Vuosisatojen aikana istutetut käsitteet eivät näytä heltiävän edes yhteiskuntiemme eturiveihin lukeutuvista. Vähiten ehkä heistä... Ja kuitenkin päivä päivältä käy selvemmäksi, että ellei elämän suunta muutu, seuraa lopulta yleismaailmallinen luhistuminen. Elämä on todella muuttunut vähän vakavammaksi, kuten Pekka Ervast huomauttaa. — Silloin tällöin saattaa joku herätä kysymään, mihin ollaan menossa? Onko mitään pelastusta näkyvissä? Jos Jumala on olemassa, onko Hän elämän tällaiseksi suunnitellut?

Kuvaavaa on, että useimmat turvautuvat Jumalaan vasta ahtaalle jouduttuaan. Turvautuminen on silloin kuin hukkuvan hätähuuto, koska aikaisemmin koetellut keinot ovat osoittautuneet tehottomiksi.

Tällainen menettely asettaa hätään joutuneen harkintakyvyn huonoon valoon. Olisi luonnollisempaa ja inhimillisempää tutustua Jumalaan hyvinä päivinä, jolloin on aikaa ajatella, etsiä ja kolkuttaa, kuten Jeesus opettaa. Kun vasta hätään jouduttua yritetään tarttua Jumalan käteen, silloin ei ole Jumalasta muuta käsitystä, kuin mitä on saatu kirkoilta. Tällaisesta hätävarajumalasta ei ole suurta turvaa, sillä kirkotkin ovat huomanneet aseiden kalistelun tehokkaammaksi — toistaiseksi.

Mutta vain toistaiseksi. Karman kättä ei voi kukaan väistää. »Mitä kylvätte, sitä myös niitätte», on annettu ohjeeksi myöskin kirkoille. Niiden vuositaitesten kylvöjen seuraukset alkavat yhä selvemmin näkyä pinnalla. Vähitellen, joskin hitaasti, alkavat ihmiset siellä täällä epäillä kirkollisten opinkappaleitten pyhyyttä ja niiden jumalankuvan totuudellisuutta. Opetetut ja omaksutut käsitteet hyvästä ja pahasta alkavat näyttää todelliset kasvonsa.

— — —

Pelastuksen sanoma on siinä, että vaikka ihmiskunta onkin taipuvainen kulkemaan alemman ymmärryksensä valossa, niin on myöskin korkeampaa hengen valoa. Sitä on annettu etenkin Buddhan ja Jeesuksen kautta. Mutta kuten jo olemme nähneet, maailman kansat eivät ole heidän opeistaan suuria

piittanneet, siitä on kuvaavimpana todisteena länsimaisen kulttuurimme nurin kääntynyt moraali.

Kysymystä ajan täyttymisestä medän on katseltavakin edellistä laajemmasta perspektiivistä. Se on välttämätöntä, ymmärtääksemme ihmiskunnan nykyistä tilaa. Ajan täyttyminen on kosmillis-planeetaarinen aikakausien vaihde, jossa esiintyvien pulmien ratkaisu ei rajoitu yksinomaan Buddhan ja Jeesuksen sanomaan. Heidän elämäntyönsä muodostuivat kyllä suuriksi etapeiksi planetaarisessa lunastustyössä, mutta ne muodostivat vasta kaksi ensimmäistä astetta. Kolmas aste tapahtui meidän aikamme Siinä näyttelee ratkaisevaa osaa teosofinen liike, jonka alkuunpanijana esiintyi Helena Blavatsky.

Koska H. P. B:n eläessään oli olemassa jätteitä vanhoista mysterioista, niin luonnollisesti hänkin ensin kääntyi niiden puoleen toivossa, että siellä ehkä olisi valmista maaperää vastaanottamaan uutta sanomaa. Olihan olemassa mm. vapaamuurarijärjestö, joka väitti omaavansa jotain ikivanhasta jumalviisaudesta. Oli jäännöksiä rosenkreuzilaisuudesta, manikealaisuudesta, temppeliherroista... jotka kaikki uskoivat nojaavansa samaan mysteriotiedolliseen alkuperään. — Kaikki yritykset viedä teosofiaa näihin järjestöihin osoittautuivat kuitenkin tehottomiksi. Maailma oli todellakin kuin erämaa, joksi H. P. B. sitä nimittikin. Pimeys peitti maan.

Silloin H. P. B. aloitti julkisen toimintansa. Siinä työssään hän otti lähtökohdakseen ihmiskunnan jo melkoisesti heränneen älyn. Hän vetosi järkeen.

Pekka Ervast huomauttaakin, että jos tietäjä nykyaikana haluaa johdattaa ihmiskunnan askeleita, ei hänellä ole muuta keinoa kuin vedota järkeen ja huutaa: ajatelkaa, tutkikaa. Mistään taikatempuista ja »ihmeistä» ei enää ole apua. Nyt on ihmisen ensimmäisenä tehtävänä päästä sokeasta uskosta, itenäistyä ja aloittaa itsetietoinen totuuden etsintä.

Teosofinen sanoma lähti julkisena vanhan viisauden sanomana raivaamaan tietään. Se saikin ystäviä ympäri maailmaa. Paljon on ollut niitä, joiden järki on herännyt. Mutta historian valossa voimme kuitenkin todeta, että H. P. Blavatskyn teosofia sittenkin jäi »huutavan ääneksi ihmiskunnan erämaassa». Uusi jumaluuden esikuva annettiin ihmiskunnan katseltavaksi: Jumala on kaikkisyleilevä järki, maailmaa hallitsee ehdoton oikeus; ihminen on kehittyvä jumala, jälleensyntymisen lain alainen olento; totuus on löydettävissä, mutta se löytyy vain etsimisen avulla; salaisen tiedon tie on olemassa, ja on niitä, jotka ovat sen tien kulkeneet ja toisille viitoittaneet. Julistus avasi valtavia näköaloja, mutta historiallinen tosiasia on, että teosofian ydin: veljeys, joka perustuu ihmisten ykseyteen Jumalassa, kaikui suurelta osaltaan kuuroille korville. Teosofian esittämä filosofia ja metafysiikka soveltui avartamaan älyä, hiomaan ja hienostamaan aivokoneistoa, mutta veljeys, se oli vaarallinen julistus. Veljeys ei ruokkinut itsekkyyttä. Se asetti kaikki ihmiset samalle jalustalle ja sanoi: Jumalan edessä olette kaikki tasa-arvoisia; yhteiskunnalliset eroavaisuudet ovat suurta harhaa, ne kaikki riisutaan kuole-

massa, ja silloin jää käteen pelkkä ihminen. Tämän sanoman kykeni itsekkyyys vaijentamaan, ja seuraukset näemme: maailman kansat ovat joutuneet sellaiseen kauhujen tilaan, jollaista historia ei tunne. Kaikkien sota kaikkia vastaan näyttää yhä selvemmältä tulevaisuuden kavalta.

Tässä yhteydessä on syytä palata ns. vuosisatalähettiläihin. Jokaisen vuosisadan lopulla, sanoo H. P. B., Salainen Veljeskunta lähettää maailmaan edustajansa herättämään henkiin tukahtunutta henkistä elämää. Viime vuosisadan lähetti oli — kuten Pekka Eravast huomauttaa — H. P. Blavatsky. Edellisen vuosisadan vastaava lähetti oli kreivi S:t Germain, ja hänen apulaisinaan esiintyivät Cagliostro ja Mesmer. Tämän vuosisadan lähettilään näemme H. P. B:n sanojen mukaan vuoden 1975 jälkeen.

Ihmiskunta on aina ollut taipuvainen uskomaan ennustuksiin. Uuden odotuksessa on jotain kiehtovaa. Ajatellaan: kun uusi jumalien lähettiläs saapuu, niin hän järjestää kaikki parhainpäin. Mehän olemme tietämättömiä ihmispoloisia, emmehän me osaa maailman surkeutta poistaa. Siihen kykenee ainoastaan Viisauden Mestari.

Ajatus osuu tavallaan oikeaan: Mestarin avulla ja hänen tiedoillaan maailmaa voidaan todella auttaa. — Mutta siihen liittyy ansa: meidän ei tarvitse tehdä mitään siihen asti. Uuden opettajan odotuksesta tulee laiskantyynty: odotamme vaan, antaa maailman kulkea kulkuaan.

Toinen ansa on siinä, että uuden opettajan odotuksessa unohtuvat entisten opettajien antamat neuvot. Niinpä näemme teosofisen liikkeen historiasta, että veljeysoppi — siis H. P. Blavatskyn teosofian perusoppi — unohtui uuden opettajan odotukseen. On turvallista ja suurta ajatella jotain merkillistä ihmisestä, joka ei ole näyttänyt *työnsä hedelmillä*, mitä hän tulee opettamaan. Entä jos hän opettaisikin sellaista, mikä ei ole odottajien mielenmukaista? Odottivathan juutalaisetkin messiastaan, mutta kun hän tuli, niin hän sanoi odottajilleen: »te kyykkäremeitten sikiöt» ja »perkele on teidän isänne». Jeesuksen elämännäkemyks oli aivan toinen kuin juutalaisten messiasuskojen.

Tutkiessamme näiden vuosisatalähettiläiden näkymiä aikaansaannoksia teemme erään huomion: heidän henkisesti ansiokas työnsä on jatkuvasti tukehtunut. Niinpä S:t Germainia, Gagliostroa ja Mesmeriä pidetään meidän päivinämme melkeinpä taruolentoina. Heidän työstään ei ulkoinen maailma tiedä sanottavasti mitään. Samoin on käynyt rosenkreuziläisen järjestelmän, vaikka se luultavasti, samoin kuin manikealaisuuskin, kuului toiseen virtaukseen. Kaikki historian tuntemat pienemmät henkiset virtaukset ovat poikkeuksetta tukehtuneet ja sammuneet tietämättömyyden ja taikauskon sumuun. H. P. Blavatskyn alkuunpanema teosofinen liike on tavallaan poikkeus, mikä johtuu muista syistä. Teosofinen liike on meidän päivinämme verrattain laaja. Mutta siinäkin teemme surullisen huomion. Vaikka H. P. B:n kirjat ovat jokaisen saatavissa, on itse

teosofinen liike tehnyt jo kohtalokkaan vararikon hylätessään perustajansa antaman yleisen veljeyden ihanteen. Blavatskyn teosofinen sanoma on parhailaan tukahtumassa kirkollis-uskonnollisten ja poliitisten virtojen pyörteisiin. Elämme jo siinä tilassa, mistä Blavatsky ennusti, ettei teosofitkaan enää tiedä, mitä teosofia on.

Koska historia todistaa, että vuosisatalähettiläiden työ on jatkuvasti tukahdutettu, on luonnollista, että vuoden 1975 jälkeen esiintyvän lähettilään edellisiä parempi onnistuminen on riippuvainen muista seikoista. H. P. B. huomauttikin edellä esittämämme ennustuksen yhteydessä, että Suomesta tulee Valo. Tämän Valon ansiosta H. P. B:nkin elämäntyö saavutti entisiä näkyvämmän tuloksen. Pohjolasta tullut Valo, Pekka Ervastissa tapahtunut kosmillishenkinen vuodatus, muutti olosuhteet maapallolla. Pekka Ervast syntyi samana vuonna kuin Teosofinen Seura perustettiin, ja hänen Jordankastekokemuksensa tapahtui 13 päivä lokakuuta 1896. H. P. B. oli alustava vastaanottaja alkavalle vuodatukselle. Uusien voimien astuessa näyttämölle saattoi vanha esoteerinen viisaus tulla eksoteeriseksi, mikä tapahtuikin H. P. B:n kirjallisessa tuotannossa.

Pekka Ervast ei tullut Valkoisen Veljeskunnan lähettämänä. Niinpä allekirjoittanut muistaa hänen erään kerran huomauttaneen, (Pekka Ervast puhui silloin vuosisatalähettiläistä) kun häneltä kysyttiin, onko hän lähettiläs: ”En ole, olen tullut muuten vain”. Hänessä ruumistuikin aurinkokuntamme keskuslooshin johtaja, kuten J. R. Hannula

Pekka Ervastian opetuksiin nojaten esittää. Häneen voidaan rinnastaa Jeesukseen kohdistettu lause: ”Kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa”. Kun aika oli täytetty, otti aurinkokuntamme Logoksen Isä-ryhmän johtaja kosmillis-universaalisien vihkimyksensä maapallolla. Vihkijä oli auringon takaisista maailmoista. Siinä vihkimyksessä joutui maapallo uuteen viritykseen. Samoin koko aurinkokunta. Tapahtui lopullinen valtikan vaihdos, jossa maailmaa hallinnut väkivalta taittoi kärkensä. Sen tähden alkanutta ja kulumassa olevaa aikaa onkin nimitetty tuomiokaudeksi.

Edellä esitettyyn palaamme vielä tuonnonpana. Ensin on kuitenkin paikallaan palata sekä Jeesuksen elämäntyöstä lähteneisiin virtauksiin, että muuta miin, nykyisessä kulttuurissamme esiintyviin ilmiöihin.

III

HISTORIALLISET VIRRAT.

Pekka Ervastian mukaan elämme nykyään samantapaisessa ajassa kuin muinoin Palestiinassa. Samansuuntaiset henkiset voimat vaikuttavat nykyisinkin.

Tämä merkitsee, että elämä kertaakaan itseään spiraa-leissa. Nykyinen juurirotumme ja etenkin sen viimeiset kaksi ja puolituhatta vuotta ovat erikoisia, sillä elämme planetaarisen ajan täyttymisen kriittisintä vaihetta.

On merkille pantavaa, että Jeesuksesta alkanut henkinen liike muodosti kolme eri suuntaa, joiden alkuperäisinä inspiroijina olivat Pietari, Paavali ja Johannes. Miksi näin tapahtui, on selitettävissä siten, että niinkuin ihminenkin on järkeä, tunnetta ja tahtoa, samoin Jumalakin on järkeä eli viisautta, rakkautta ja majesteetillista tahtoa. Uskonnon syntyhän on juuri sitä, että Jumala ilmoittaa itseään eli toisin sanoen Jumala, Logos, on saanut muodon ihmisessä ja voi esittää itsensä maailmalle. Näin ovat kaikki uskonnot syntyneet, joten Logoksen

kolminaisuus esiintyykin kaikissa suurissa uskonnoissa.

Pekka Ervastin opetusten mukaan tapahtuu maailmoja luotaessa kolme Logos-vuodatusta. Pyhän Hengen eli järjen vuodatus järjestää maailman jumalallisten järkivoimien työkentäksi. Pojan eli rakkauden vuodatus pitää kaiken koossa. Viimeksi tapahtuu Isän vuodatus, joka vetää kaiken takaisin itseensä.

Isä-voima on takana oleva kehitystahto. Se on mukana kaiken aikaa alusta asti, mutta se pääsee ilmenemään vasta ihmisessä.

Edellä esitetty on nähtävissä aivan historiallises-tikin. Kaikki voimat ovat kyllä vaikuttamassa alusta asti, kaikkien luomispäivien aikana, mutta ne pääsevät ilmenemään eli tulemaan toimiviksi ja aktiivisiksi tekijöiksi sitä myöten, kun tajuntojen kehityt sallii. Pyhän Hengen järjestävä voima on aina mukana, ja se esiintyy luomisen aikana kaikkien enkelijärjestöjen muodossa. Kuitenkaan emme voi esim. sanoa, että joku ihminen on täyttynyt Pyhällä Hengellä, jos itsetietoinen ihminen ei vielä ole syntynyt. Samoin Poika, Kristus, on mukana alusta asti, mutta se pääsee inhimillisen itsetietoisuuden tasolle vasta silloin, kun Kristus syntyy ihmisessä. Viimeksi ja lopullisesti ratkaisevasti tulee Isän voima esille silloin, kun itsetietoinen ihminen Isän tahtoon vedoten voittaa aineen lumon.

Ensimmäistä luomispäivää nimitetään saturnus-kaudeksi, toista aurinkokaudeksi, kolmatta kuukau-deksi ja nykyistä neljättä maakaudeksi. Nykyisen jäl-

keen seuraa vielä viides, kuudes ja seitsemäs luomispäivä. Neljäs luomispäivä on siis keskellä. Kolmessa edellisessä tajunta laskeutui aineellisempaa tilaa kohti, ja kolmessa seuraavassa se nousee henkeväytymistään ja kirkastumistaan kohti. Nykyinen neljäs luomispäivä on aineellisin, ja materialisoitumisen pohja saavutettiin neljännen juurirodun aikana. Näin ollen kulumassa oleva viides juurirotu on ensimmäinen jakso nousevalla tiellä koko planetaarisessa luomispäivien sarjassa. (Näistä kysymyksistä on allekirjoittanutkin puhunut kirjassaan »Maailmanuskonnon ulkopiirteet».)

Nykyisen ihmiskunnan kehitystila saavutti ihmisasteen tässä neljännessä luomispäivässä. Ja koska ihminen on kehityksen kukka ja luomakunnan kruunu, niin vasta hänessä pääsevät Logoksen voimat ilmenemään inhimillisen tajunnan kautta.

Ihmiskehityksen kohteen voimme sanoa olevan siinä, että Logos, maailmoiden Jumala, voisi tulla ihmiseksi ja samalla nostaisi ihmisen jumalaksi. Ihmisen sisin olemushan on jumalallinen monaadi, jonka pitäisi päästä esille ihmisen tajunnan kautta. Tätä tietä jumalallinen pelastussuunnitelma toteutuu.

Luonnollisesti Jumalan ihmiseksi tulo tapahtuu nykyisessä neljännessä luomispäivässä, josta »ylöspäinen kaari» alkaa. Käsillä olevassa viidennen juurirodun viidennessä alarodussa se onkin tapahtunut.

Pekka Ervast ja J. R. Hannula ovat kuvanneet, että Logos astui Pyhänä Henkenä ihmistajuntaan Buddhassa. Aikaisemmin »Jumala puhui profeetto-

jen kautta» — s.o. vanhempien uskontojen opetuksissa. Mutta Buddha osasi antaa jumalallisen järjen valaista tajuntansa, niin että hänessä huipistuivat Pyhän Hengen uskonnot lopulliseen kirkkauteensa. Hänen oppinsa muodostaa todellisen Pyhän Hengen uskonnon. — Jeesus Natsarealaisessa astui Logos Poikana eli rakkauteina inhimilliseen tajuntaan, joten hänen elämäntyönsä vaikutuksesta syntyi Pojan uskonto. — Meidän päivinämme tapahtuneessa Logos-vuodatuksessa ilmeni Logos Isänä, joten myöskin Isän uskonto on syntynyt. Siinä oli keskushenkilönä Pekka Ervast.

Logoksen kolmiasteinen aineeseen astuminen merkitsee ratkaisevaa vaihetta siksi, että näiden keskusteluiden kohdalla tuli kolmen edellisen luomispäivän karma voitetuksi. J. R. Hannula mainitsee kirjassaan »Vuorisäärnan oppilaan näkökulmasta», että Buddha voitti tavallaan Lusiferin ja Jeesus Ahrimanin, jotka edustavat kolmannen ja toisen luomispäivän luokalleen jääneitä ihmiskuntia. Kolmas ja ratkaisevin vaihe, mikä tapahtui Pekka Ervastissa, aiheutti Saatanan mahdin ja siis ensimmäisen luomispäivän karman voittamisen. Viimemainittu merkitsee voittoa väkivallasta, sodan ja hävityksen voimasta. Tämä voitto teki vasta mahdolliseksi sen, että planetaarinen kirkastuminen voi alkaa.

Vanhan Liiton moraali opettaa, että väkivalta on pyhää silloin, kun sitä käytetään pahan poisjuurruttamiseen. Jeesus asettui toiselle kannalle. Hän asettui pahaan nähden ehdottoman passiiviseksi. Samoin menettelivät ne hänen oppilaansa, jotka todella ym-

märsivät mestariaan. Historiallinen tosiasia on, että he joutuivat väkivallan uhreiksi, verimarttyyreiksi. Näemme siis, ettei Logoksen elämänviisaus saanut elää. Sen tuhosi väkivalta. Asia muuttui vasta, kun Isä inkarnoitui, ja Saatanan mahti tuli voitetuksi. Voitto näkyy siinä, että henkinen elämä on tullut mahdolliseksi ilman verimarttyriutta. Nyt voi siis syntyä kestäviä veljeskuntia, joissa yritetään elää ihmismoraalin mukaista elämää. Uusi elämänymmärrys ja elämäntapa voi valloittaa ensin yhden kansan ja vähitellen yhä useampia, kunnes uusi kulttuuri muodostuu. Väkivalta ei voi sitä enää tuhota, jos uuden moraalin omaksuneet yksilöt jatkuvan työskentelyn kautta syventyvät ja eläytyvät annettuun Isän uskontoon.

— — —

Logoksen kolminaisuus saa näiden edelläkävijöiden työn yhteydessä aivan kuin symbolisen muodon siten, että esiintyy toisia työntekijöitä, jotka edustavat opettajansa eri puolia. Niinpä Jeesuksen työstä lähti ikäänkuin kolme sädettä, niin että voidaan puhua Pietari-, Paavali- ja Johannesvirtauksesta. Logoksen kolminaisuus heijastui tällätavoin ulospäin, ja luonnollisesti Jeesus itse yhdisti kaikki kolme omassa persoonassaan. — Pietarivirtaus on suhteessa tahtoon, ruumiiseen, aineellisuuteen, paavalivirtaus on huomattavimmin keskittynyt tunteeseen, sieluun, uskonelämään ja johannesvirtaus älyyn, järkeilyyn, henkeen.

Esitetyt virtaukset ovat suhteessa niihin kiusauksiin, joihin Jeesus joutui evankeliumeiden mukaan:

kiusaukset erämaassa, temppelin harjalla ja vuorella. Jeesus voitti kaikki kiusaukset. Mutta toista on niiden, jotka Jeesuksen opettamassa elämänjärjestyksessä yrittävät ottaa ensimmäisiä askeleita. Heille saattavat kiusaukset muodostua lankeemuksiksikin.

Pietarin kohdalle lankeaa kiusaus vuorella: vallan kiusaus. Näkyväistä elämäämmehän hallitsee mammonan valta. Pietarin seurakunnissa tämä otettiin huomioon, sillä heille tuli keskeiseksi aineellisuuden voittaminen. He elivätkin vapaaehtoisessa köyhyysdessä yrittäen voittaa samalla vallan lumoa. On merkille pantavaa, että heidän elämänsä keskeisenä kannustimena oli usko mestarin pikaiseen takaisintuloon.

Paavalin seurakunnille lankeaa kiusaus temppelin harjalla. Paavali opetti ja puhui paljon uskosta. Mutta siitä voi helposti muodostua taikausko: usko, että kun heittäydyt temppelin harjalta, niin enkelit kantavat sinua. Tähän liittyy kunnianhimoa: näin vahva olen uskossani, katsokaa, uskokaa sokeasti minun uskoni voimaan. Kerrotaankin, että Paavalin seurakunnissa näyttelivät psyykkiset voimat osaansa, sillä kielilläpuhuminen ja profetoiminen olivat tavallisia ilmiöitä.

Johanneksen seurakunnat joutuivat vastaavasti erämaassa tapahtuneen kiusauksen eteen: muuta kivet leiviksi. Tämä on älyn kiusaus, joka innostaa luomaan tyhjiä dogmeja, kaikenlaisia järkipäätelmiä. Sanotaankin, että ajatukset muodostavat omalla tasollaan kiviä ja kristalleja. — Älyn pitää kyllä tulla teräväksi ja nähdä asiat puhki, mutta siitä ei saa

tulla hengetöntä spekulatsionia. »Ihminen ei elä ai-noastaan leivästä vaan jokaisesta sanasta, joka läh-tee Jumalan suusta». Henki on se, mikä tekee elä-väksi.

Näistä asioista puhuu Pekka Ervast »Gnostikot» kirjassaan ja huomauttaa, että virtojen keskushen-kilöt — Pietari, Paavali ja Johannes — tietenkin itse voittivat kiusaukset. Samassa hengessä he myös-kin opettivat seurakuntalaisiaan. — Mutta kun myö-hemmin syntyivät kirkot, tuli voittamisen asemesta lankeemus. Vallan tavoittelu ja aineellisen rikkauden kokoaminen on näytellyt valtaosaa kristillisten kirk-kojen historiassa. Usko alentui uskoksi Jeesuksen sovintovereen. Gnostilainen tieto alentui dogmeiksi, joissa ei ole kysymys totuudesta, vaan joukkotahdon mielipiteistä.

Edelläesitetyn voimme ymmärtää näin: Elämän-koulua käydessään vaikuttaa ihmiseen kaksi voimaa. Alhaaltapäin häntä viettelee edellä esitetyt houku-tukset ja kiusaukset. Ylhäältä vaikuttaa häneen kut-suvana sisäinen jumalanpoika, henki. Se kehoittaa antautumaan Isän tahdon välikappaleeksi, mikä käy-tännössä merkitsee taivasten kuningaskunnan elä-mää ja sen tulemiseksi tehtyä työtä ihmisten kes-kellä.

Tästä ristitulesta pitäisi ihmisen osata nousta Jee-suksen tavalla voittajana. Voitto merkitsee koke-muksessa saavutettua viisautta. Jeesus voitti kiusa-ukset — siis hänen seuraajansa tulisi tehdä samoin.

Kehitysjärjestelmämme menneisyyden karma sekä aineellisuuden viehätys ja lumo muodostavat kiusa-

uksemme. Edellisten luomispäivien karma tulee näkyviin mainituissa kiusauksissa. Jos kiusaukset voitetaan, muodostuu niistä portaita henkisyyden tiellä. Kiusauksia voittamalla autamme enkeleitä, siis edellisten luomispäivien ihmiskuntia. Näin ollen oma kehityksemme on riippuvainen siitä avusta, minkä osaamme antaa elämälle. Kiusauksia voittamalla lunastamme menneisyyden karmaa ja autamme elämää eteenpäin. Oma kehityksemme on tästä riippuvainen, sillä maailmankaikkeudessa jokainen olento auttaa toinen toistaan. Jos joku yrittää edetä omin päinsä ja ryhtyy työhön oman kehityksensä vuoksi, niin hän ennen pitkää huomaa joutuneensa kolkolle tielle. Se johtaa pois päin Jumalasta ja siitä totuudesta, mikä on ihmisten keskinäinen veljeys ja heidän ykseytensä Jumalassa. — Ihminen ei elä itseään varten.

— — —

Historiallisista virroista puhuessamme on syytä kiinnittää huomiomme teosofiseen liikkeeseen. Elämässähän vallitsee eräänlainen kertailun laki: milloin uutta syntyy, tapahtuu edellä vanhan kertaus. Niinhän ihmissikiökin kertoo entistä kehitystään, ennen kuin ruumis on valmis syntymään maailmaan. Koska meidän päiviemme teosofisen liikkeen yhteydessä esiintyvät samantapaiset voimat kuin Jeesuksen päivinäkin, niin on todennäköistä, että siinä näyttelevät osaansa myöskin edellä esitetyt kiusaukset.

Mitä ensinnäkin tulee muutamiin teosofisiin työntekijöihin ja niihin linjoihin, mitä heidän työnsä on aiheuttanut, on sanottu, että H. P. Blavatsky ker-

tasi Buddhan työtä, Steiner ja Tolstoi vastaavasti Jeesuksen. Mutta Pekka Ervast huomauttaa, että H. P. Blavatsky oli Johannes Kastajan tapainen huu-tavan ääni ihmiskunnan erämaassa. Voimme muis-tuttaa mieliimme, että kun P. E. puhuu johannes-virtauksesta, niin hän yhdistää Johannes Kastajan ja Johannes Evankelistan. Tosiasia on, että Johannes Kastaja edusti Vanhaa Liittoa ja Johannes Evanke-lista Uutta. Molemmat liitot olivat gnostilaisuudessa edustettuina. — Ja koska puu tunnetaan hedelmis-tään, niin H. P. Blavatskyn filosofia on kieltämättä »vanhaa liittoa» sikäli, mikäli buddhalaisuus voidaan lukea Vanhaan Liittoon. Steinerin metafysiikka vuo-rostaan käsittelee myös Kristusmysterioita, mutta se tapahtuu gnostilaisessa hengessä.

Emme näihin ulkoiisiin ilmiöihin tämän enempää syvenny. Toteamme vain, että teosofisessa liikkees-sä on voitettavina edelläesittämämme kolme kiusa-usta. Ehkä voisimme ajatella näin — sitä todistaa historia — että koska Isän uskonto on ykseysuskon-to, niin kaikki kolme kiusausta esiintyvät rinnakkain kaikissa teosofisen liikkeen haarautumissa, joskin yksi on vuorollaan erikoisesti etualalla ja selvästi nähtävissä. Jokainen tutkija saattaa tehdä huomion, että eräät teosofisen liikkeen haarautumat ovat suis-tuneet vallan ja ulkoisen mahdin tavoitteluun, toiset enemmän taikauskoiseen seremonian palvontaan sekä muutamat hedelmättömän filosofoinnin ja dogmius-kon suohon.

Joudumme kysymään, missä on syy lankeemuk-siin? Historia on oppimista varten, ja samat ansat

ovat aina edessä. Luonnollisesti työn täytyy jatkua ja pitää sen joskus onnistuakin.

Syy näyttää olevan ihmisen rajoittuneisuudessa. Asetumme erilaisiin virtoihin oman temperamenttimme mukaan. Tosiasia kuitenkin on, että virrat — kuten edellä esitimme — heijastuvat Logoksesta, mutta ne ovat yhtä Mestarissa. Jos siis Jeesuksen tai Pekka Ervastin kautta tulleissa vuodatuksissa esiintyy ulkonaisesti eri puolia, niin kaikki ne yhtyvät Jeesuksessa — Pekka Ervastissa. Eivät he itse ole alkaneet erilaisia virtoja, vaan ne ovat syntyneet siten, että ihmiset näkevät asiat oman rajoittuneisuutensa vuoksi eri näkökulmista. Erilaisuus on siis meissä, meidän rajoittuneisuudessamme. Siksi jokaisen virran on yhdyttävä keskushenkilössä.

Tässä on nähtävästi pelastus ja voitto: jokaisen on tunnustettava Mestari itseään suuremmaksi, viisaammaksi ja kokeneemmaksi. Vallantavoittelu lakkaa pietarivirrassa, jos valta annetaan Mestarille. Taikausko ja pimeys häviävät paavalivirrassa, kun otetaan selvää, mitä Mestari tarkoittaa uskolla. Turha filosofointi loppuu johannesvirrassa, kun kysytään Mestarilta, mikä on totuus. Vuorisaarnan Mestari on kaikki pulmat ratkaissut. Siis hänessä tulee kaikkien yhtyä. Tämä merkitsee käytännössä sitä, että kaikki tekevät työtä Vuorisaarnan Mestarin johdolla.

Tämä on erittäin tärkeitä nyt Isän uskonnon alkaessa. Se on ykseysuskonto, jossa kaikki entiset uskonnot yhtyvät. Teosofis-kristosofinen sanoma, maailmankatsomus ja elämänyymmärrys sisällyttää itseensä

kaikki maailman eri uskonnot, joista on tullut valmistavia portaita Pekka Ervastian synnyttämään maailmanuskontoon. Viimemainitun yhteydessä esiintynyt voimavuodatus kulkee tahdon linjalla, joten olemme joutuneet ratkaisevasti käytännöllistyttämään henkistä elämää.

Edellä mainitsimme, että ensimmäisissä pietarilaisissa seurakunnissa vallitsi Mestarin takaisintulon odotus. Nyt tämä odotus on toteutunut, ja olemme joutuneet hänet vastaanottamaan. Analogian mukaan on myöskin näiden seurakuntien Vuorisaaraan pohjautuva elämän käytäntö tullut kulmaki-veksi; samoin saatanan voittaminen ja väkivallan hengestä luopuminen. Sentähden ykseysuskonnossa tulee riidan, eripuraisuuden ja vallantavoittelun ehdottomasti väistyä.

— — —

Edellinen sietää perusteellisempaa tutkistelua. Muistettakoon Pekka Ervastian maininnee, että henkinen elämä on kulkua vertauskuvista todellisuuteen. Näin ollen voimme kysyä, mitä ovat vertauskuvat ja mitä todellisuus?

Ottakaamme mekin vertauskuva ja ajatelkaamme esim. kirkon rakentamista. Arkkitehti suunnittelee kirkon ja muodostelee jostain aineesta sen pienoismallin.

Pienoiskirkko on silloin todellisen kirkon symboli. Se on kaikin puolin ajatellun rakennuksen kaltainen ja itsessään eräänlainen todellisuus. Mutta todellinen kirkko se ei ole syystä, että siltä puuttuu tarvittavaa tilavuutta ja ulottuvaisuutta. Siinä ei voida

suorittaa kirkollista jumalanpalvelusta. Se on todelliseen kirkkoon verrattuna aivan kuin yhdessä ulottuvaisuudessa.

Jotta vertauskuvallisen pienoismallin mukainen rakennus syntyisi, ts. jotta vertauskuva muuttuisi todellisuudeksi, on sen käytävä erilaisten työvaiheiden läpi. Kirkko on rakennettava.

Alkuperäisestä aatteesta riippuu, minkälainen rakennuksesta tulee. Jos arkkitehdillä on väärä kuva totuudesta, jos hän ei osaa ottaa tajunnan maailmasta tullutta temppelin ihannetta puhtaana ja ymmärtää, että temppeli pitää olla pyhitetty yksin Jumalalle, niin väärä kuva seuraa rakennuksen loppuvaiheeseen asti. Todellisuus kuvastaa alkuperäistä vertauskuvaa. Jos arkkitehti uskoo esim. karkeaan ruumiin ylösnousemukseen, niin hän luo kuvan, että ruumiit ovat paremmassa turvassa kirkon kellarissa — odottaessaan ylösnousemistaan — kuin hautuumaassa. Silloin hän suunnittelee epähygieenisen rakennuksen, ja niin ajatellusta Jumalan temppelistä tuleekin hautuunmaa. Kaunis aate tulee toteutumisvaiheessaan prostituoiduksi ja temppelin pyhyys häväistyksi.

Huomaamme, että alkusymbolin, aatteellisen kuvan, oikeasta tajuamisesta riippuu vertauskuvan käytännöllistyminen: vastaako todellisuus sitä aatetta, mikä on hengenmaailmasta tullut.

Siirtykäämme tästä aatteelliselle tasolle. Ajatelkaamme kaikille tuttua käsitettä isänmaa, rakkaus isänmaahan. Sitä voidaan kuvata esim. sanoilla vapaa, itsenäinen kansa. Aate on sinään kaunis eikä

sisällä mitään väkivaltaista tai sotilasluontoista. Mutta koska yleensä on totuttu ajattelemaan, ettei vapaa, itsenäinen kansa voi olla olemassa ilman armeijan turvaa, niin olemme taipuvaiset liittämään oman mielikuvituksemme isänmaa-käsitteeseen. Näin syntyy tajunnassa kuva vapaasta, itsenäisestä kansasta, ja sen kuvan keskeisimmäksi kohdaksi tuleekin armeija. — Isänmaa-käsite on tietenkin todellisuus omalla tasollaan, ajatus- ja tunnetasolla, mutta kuitenkin se on alkusymboli, kunnes kansa saavuttaa valtiollisen itsenäisyyden. Ja koska vertauskuvalliseen alkusymboliin liittyy väkivalta-aate, niin se toteutuu myöskin itsenäistymisen mukana. Näin tulee hautuun rakentuvan yhteiskunnankin perustaksi. Alkusembolia hedelmöittävä isänmaanrakkaus ei todellisuudessa kohdistukaan isänmaahan, vaan armeijaan.

Tietämättömyys luonnon tosiasioista synnytti taikauskaisen käsityksen ruumiin haudastanousemiseen. Samoin veripelastusoppia esikuvanaan käyttävä kiihkoisänmaallisuus johtuu tietämättömyydestä. Se synnyttää samaan veripelastusoppiin nojautuvan taikauskon, jonka mukaan kansa ei ole oikeutettu omistamaan isänmaataan, ellei sitä ensin verellä lunasteta. Kun nämä käsitteet pukeutuvat teoiksi, syntyy yhteiskunta, mikä on alkusymbolin, hengen maailmasta tulleen rakkausaatteen irvikuva. Aate on joka tapauksessa vertauskuva ja toteutunut yhteiskunta todellisuus.

Näihin esimerkkeihimme voimme rinnastaa henkisiä liikkeitä.

Ensinnäkin on selvää, että teosofis-kristosofiset alkuaatteet ja käsitteellinen elämänymmärrys ovat jumalallisesti puhtaita sellaisina, millaisina H. B. Blavatsky ja Pekka Ervast ne esittivät. Ne ovat sekä vertauskuvia että todellisuutta. Edellämainingemamme julistajat tekivät omassa elämässään jumalallisista alkusymboleista todellisuuden.

Asiat ovat toisin niiden ihmisten kohdalla, jotka heidän jälkeensä yrittävät syventyä teosofiseen elämänymmärrykseen. Siihen tutustuessaan luovat he omassa tajunnassaan kuvan teosofiasta, ja se on silloin vertauskuva, koska se ei vielä ole toteutunut käytännössä, heissä itsessään. Ihminen uskoo luomaansa kuvaan, eikä ole sanottu, että se aina vastaa ilmoitettua aatetta kauneimmassa muodossaan. Näin siksi, koska jokainen katselee esitettyjä opetuksia omien persoonallisten silmälasiansa läpi. Ajatusvertauskuva voi kohta alussa saada epätoden sisällön tullen yksilön ennakkokäsitysten värittämäksi.

Näin syntyy erilaisia virtauksia, aatteellisia vertauskuvia, jotka pyrkivät todellisuuksien tasolle. Todellisuuden muodostaa syntynyt henkinen liike, järjestö.

Järjestön voidaan sanoa olevan puu, jonka laatu tunnetaan hedelmistään. Hedelmät ovat aikaansaannokset ja edesottamukset, joista voidaan päätellä, minkäverran alkuperäinen totuuden sanoma on tullut toteutetuksi. — Kristillisten kirkkojen hedelmät ovat tässä suhteessa kuvaavia. Niinpä Jeesuksen omat opetukset Jumalasta, elämästä ja ihmisyydestä ovat kaikki kääntyneet ylösalaisin. Jumala on ku-

vattu itsevaltiaaksi, epäoikeudenmukaiseksi tyranniksi ollen kaikkea muuta kuin hyvyyden ja rakkauden perikuva. — Elämästä on tullut järjetön teatteri, jossa synnissä siinnyt ihmiskunta yrittää näyttellä tarkoituksetonta rooliaan. Se koettaa pettää Jumalaansa teeskennellyllä uskollaan. Ihmisyyksite lähentelee pääkallometsästäjien tasoa, joten kirkot kenttäpiispoineen ja -pappeineen jakavat ”siunauksiaan” taistelutantereilla.

Teosofisen liikkeen suhteen — mikä meidän päivinämmä on varsinainen henkinen liike — voimme tehdä seuraavan huomion.

Henkinen sanoma on jälleen otettu vastaan kolmella linjalla ymmärtämättä elämän ykseyttä. Näin on teosofiasta syntynyt pääasiassa kolmenlainen käsitys, niin että jälleen voidaan puhua Johannes-, Paavali- ja Pietari- virrasta. Ykseyden puute näkyy veljeyden puutteessa, koska veljeys on elämän ensimmäinen totuus. Veljeyden pohjanahan on ihmisten ykseys Jumalassa. Samoin henkisten järjestöjen keskinäinen ja sisäinen veljeys perustuu lähinnä ykseyteen Mestarissa, joka on jumalallisen totuuden ruumistuma. Jos tämä ykseys puuttuu, on seurauksena, että yksipuolinen henkisen sanoman pohdinta suistuu vastakohdakseen ja lankeaa edellä esittämiimme kiusauksiin.

Voimme tehdä historian valossa seuraavankin jaoituksen nojautumalla elämässä vallitsevaan kertailun lakiin: Vaikka Jeesuskesta alkanut henkinen virta oli lähtöisin Logoksen Poika-vuodatuksesta ollen siis Pojan uskontoa, niin siinä samalla esiintyy Py-

hän Hengen uskonto kukassaan ja Isän uskonto aivan kuin ennustuksena. Nämä tulevat näkyviin edellä esittämässämme kolmessa virrassa. Niinpä johan-nesvirta heijastaa Pyhän Hengen uskontoa — siis buddhalaisuutta — siinä, että gnostikot käyttivät älynlahjojaan selitellessään uskon mysterioita. Heille oli gnoosis, tieto, tärkeintä. Paavalista taas kerrotaan, että hän joutui sisäiseen, mystilliseen kosketukseen Kristuksen kanssa, joten paavalivirrassa oliin Pojan uskontoa edellistä lähempänä. Pietarin seurakunnissa yritettiin elää tosikäytännöllistä veljeysselämää Vuorisaarnan neuvojen mukaan, ratkaista taloudellisen elämän pulmaa ja voittaa miekan salaisuutta luopumalla väkivallasta. Viimemainitussa virtauksessa näkyy ennustus Isän uskonnosta, siis siitä, mikä vielä ei ollut tullut. Sitä odotettiin. Pietarin seurakunnissa odotettiin julkisesti Mestarin takaisintuloa, kuten edellä jo mainitsimme.

Nyt elämme siinä ajassa, mitä alkuseurakunnissa odotettiin. Isän uskonto on syntynyt. Siis teosofisessa liikkeessä pitäisi näkyä jotain siitä, mitä oli Pietarin seurakunnissa.

Seuroissa esiintyvän veljeydenpuutteen johdosta muodostuvat niihin kohdistuneet kiusaukset voittamattomiksi. Näiden kiusausten yhteydessä esiintyy samalla se, mikä Pietarin seurakunnissa oli keskeisin kannustin: Mestarin takaisintulon odotus. Tämä näkyy nurinpäin kääntyneenä uuden odotuksena. Katsokaamme!

Teosofisessa liikkeessä esiintyy älyn virtaus, mikä edustaa Johannesta, gnostilaisuutta. Otaksutaan, että

älyllinen filosofis-metafyysillisten asioiden pohdinta on teosofiaa. Pohtimista jatkuu aikansa, mutta koska se luonnollisista syistä ei vie mihinkään käytännölliseen tulokseen henkisessä mielessä, niin se ajan ollen käy mauttomaksi. Kun ihminen aikansa pinnistää älyään juurirotujen, manvantaroitten, ihmisen prinssioppien, näkymättömän maailman kanssa..., niin hän lopulta huomaa, että vaikka nämä asiat olisivat kuinka selvät, eivät ne olekaan mitään tietoa, kuten hän ehkä ensin otaksui, vaan — mielikuvia. Kiusaus on nyt siinä, että hän ei osaa — sanoisimmeko — astua alkamaltaan linjalta toiselle ja nähdä, että Mestari ei ole ainoastaan älyn ruumistuma, vaan hän on ensikädessä käytännöllisen siveysopin toteuttaja. Jos totuudenetsijä ei osaa lähteä Mestarin viitoittamalle käytännöllis-siveelliselle tielle, niin hänelle teosofia käy mauttomaksi. Silloin pitää etsiä uutta.

Uuden etsintä näyttää saaneen erilaisia muotoja. Niinpä saatetaan sanomattomasti innostua, jos joku saarnamies puheissaan vähän sivuaa teosofiaa. Teosofia ei kelpaa enää sellaisenaan, mutta siihen tulee uutuuden viehätystä, jos se liitetään politiikkaan, palkkataisteluun tai pakanalähetykseen. Samoin tulee muotiin kaikenlainen ”hyväntekeväisyys” teosofian varjolla, mikä vakavasti ottaen merkitsee älyn kivien tarjoamista leivän asemesta nälkäisille. Niinikään kuuluu asiaan valmiiden teosofisten dogmien soluttaminen ulkonaisiin järjestöihin, mitkä todellisuudessa ovat rakennetut väkivallan pohjalle, joten ne aikanaan kääntävät näin saamansa voimalisän

Mestarin työtä vastaan. — On historiallinen tosiasia, että osa teosofista liikettä on lokahtanut siihen kiusaukseen, jossa teosofisista aatteista, sen esittämistä metafyyssillisistä ja filosofisista vertauskuvista on muokattu kuolleita dogmeja otaksumalla, että ne ovat sitä elämän leipää, jota maailma kaipaa. Alkusemboli on ollut jumalallinen, mutta siihen on ihmisten tajunnassa liittynyt itsekkään laiska piirre: veljeysihanne on liian vaikea ja soveltumaton käytännölliseen elämään; on helpompaa filosofoida, koska vanha väkivaltainen elämäntapa on niin luonnollista. Tällainen piirre liitettyä teosofisiin oppeihin seuraa mukana, kun ajatusvertauskuvat ruumistuvat todellisuudeksi.

Paavalivirtaukseen liittyvän kiusauksen tunnusomaisimpana merkinä voimme sanoa olevan sokean uskon. Se syrjäyttää älynkäytön uskoen sokeasti esim. jonkun selvänäkijän selityksiin. Sokeaan uskoon liittyy niinikään uuden odotus. Molempien pohjalla lepää henkinen laiskuus.

Siis: Vuorisaarnan moraali on liian vaikeata toteuttavaksi, pitää löytää helpompia menetelmiä. Joku selvänäkijä esittää teorian uudesta opettajasta, jos sa nämä vaikeudet tulevat ratkaistuksi käden käänteessä. Ennustusta pidetään sokeasti totena, sillä siihen uskomisen ei vaadi siveellisiä ponnistuksia. Elämä muuttuu tunteiluksi, suitsutusten ja muotomenojen hellimäksi haaveiluksi. Elämä kuluu hukkaan uuden opettajan odottelussa.

Epäonnistuneen paavalivirtauksen tullessa vertauskuvista todellisuuteen muodostuu oikeaoppinen

kirkko, mikä jyrkästi tuomitsee Mestarin odotellen uutta opettajaa, joka nöyrästi tottelisi oikeaoppisen kirkon vaatimuksia.

Pietarivirtauksen vastaava matalikolle ajautuminen näkyy väkivallan käytön täydellisessä hyväksymisessä. Siihenkin liittyy uuden opettajan odotus. Ajatellaan: uusi opettaja ei voi tulla, eikä kuviteltu ihmiskunnan paratiisi muodostua, ennenkuin vanha maailma ja mustat voimat hävitetään. Sota on pyhää ja ”kehittävää”, kun sitä käytetään uuden maailman luomiseen, mikä loppujen lopuksi merkitsee koko ihmiskunnan ”kehitystä”. — Huomaamme, että teosofian veljeyspykälä on vertauskuvista todellisuuteen tullessaan heittänyt täysvoltagein.

Tämän kaiken näemme toteutuneena teosofisessa liikkeessä, ja siitä on jokaisen tarpeellista ottaa oppia.

IV

JÄLLEENSYNTYVÄT MYSTERIOT.

Edellä esitimme, miten Jeesuksesta alkanut henkinen virta jakaantui kolmeen haaraan, joiden alkuvaiheet keskittyivät Johannekseen, Paavaliin ja Pietariin. Jakautumisen näimme johtuneen sekä Logoksen aspekteista että ihmisen psykologisesta rakenteesta, koska karsinoitumisen useimmiten määrää sielullinen temperamentti. Jakautumisen syy oli siis ensi sijassa ihmisten tajunnan rajoittuneisuudessa, kyvyttömyydessä eläytyä henkisessä elämässä samanaikaisesti järjen, tunteen ja tahdon tiellä. Jakautuminen oli tarpeeton, koska tilanne oli syntynyt heikkoudesta.

Kirkko yritti tehdä eräänlaista yhtenäistämistyötä, mutta aloitti sen väärästä päästä. Sensijaan, että se olisi ymmärtänyt kaikkien virtausten olevan yhtä Mestarissaan, se aloittikin karkoittamaan gnostikoita joukostaan. Gnostikothan edustivat järjen valoa, tietoa. Mutta kun järjenvalo sammutettiin, tuli tiedon tilalle tietämättömyys ja järjettömyys. Kirkolle kävi,

kuten käy ihmiselle, jolta järjenvalo sammuu: ihmisestä tulee idiootti. Samoin kirkoissa pääsi vallalle idioottimaisuus, ja niistä tuli sokean uskon tyyssijojä. Idioottimaisuus teki mahdolliseksi niinkin järjetömät opit kuin ikuisen kadotuksen ja oikeusmurhan avulla suoritettun ihmiskunnan erehdysten sovitukseen.

Epäonnistumisista huolimatta pitää henkisen elämän jatkua, sillä muuten kehitys pysähtyy. Siksi on jatkuvasti tehty uusia yrityksiä, joiden avulla on koetettu henkistä elämää elvyttää. Niitä onkin esiintynyt pitkin kristillistä historiaa, vaikka henkisten liikkeitten oli kirkon vainon takia työskenneltävä salassa. Ne tulivat julkisiksi vasta teosofisen liikkeen muodossa.

Henkinen elämä on jatkuvaa kulkua vertauskuvista todellisuuteen, kuten olemme esittäneet. Kaikki aatteet pyrkivät toteutumaan käytännössä, koska elämä ilmenee ensin aatteina. Ottaessamme huomioon aikamme kosmillishenkiset tapahtumat, — joista edellä on ollut puhetta, — saamme yhteenvedoksi, että kun henkinen elämä näihin asti pyrki aatteista todellisuuteen vain yksilöissä, niin se nykyään pyrkii esille myös ryhmissä ja laajentuvasti kansoissa. Toisin sanoen: elämä odottaa, että syntyisi kansa, joka osaisi toteuttaa mysterioriisauden julkisessa, käytännöllisessä elämässä. Siihen on nyt mahdollisuudet. Koko kansasta, valtiosta, pitäisi nyt tulla julkinen mysteriokoulu, joka eläisi vanhojen mysterioiden opetukset ja niissä esitetyt vertauskuvat ja näin tekisi vertauskuvat todellisuudeksi.

Vaikka Vanhan Liiton ja siinä esitetyn jumalsuhteen lisäksi tuli Jeesuksen kautta annetuksi Uusi Liitto, mikä asetti ihmisen uuteen suhteeseen Jumalaan, niin tästä huolimatta ei maan päällä ole kansaa, joka olisi toteuttanut edes Vanhan Liiton elämäntapaa. Vaikka mm. Juudan kansa piti lujasti kiinni Mooseksen laeista, niin tärkein käsky ”älä tapa” jäi heiltäkin toteuttamatta. Tämä käsky onkin siirtosana Vanhasta Uuteen Liittoon, niin ettei kukaan voi sanoa olevansa Jeesuksen seuraaja, ennenkuin hän on vanhan käskyn täyttänyt. Tällaista kansaa elämä kuitenkin odottaa. Pekka Ervast opetti, että Suomen kansalta odotettiin tässä suhteessa ensimmäistä ratkaisevaa otetta; että se vanhana kulttuurikansana osaisi viedä päätökseen Vanhan Liiton ydinhyveet: oikeuden, rehellisyyden, totuuden ja näiden lisäksi vanhaan elämäntapaiseen kuuluvan tappamattomuuden. Näin tehden se voisi alkaa uutta sivistystä Uuden Liiton hengessä ja näyttää esimerkkiä muulle maailmalle.

Teosofinen sanoma opettaa, että elämässä vaikuttaa jälleensyntymisen laki. Ei ainoastaan ihminen ole jälleensyntymisen alainen, vaan myös aatteet, sivistykset, rodut, uskonnot... Niinkuin henkinen elämä esiintyy jälleensyntyneenä esim. erilaisten salaseurojen muodossa, niin sen vaikuttavimpia jälleensyntymiä ovat suuret uskonnot. Samoin voidaan sanoa, että melko läheiset tunnetut sivistykset — kreikkalainen, roomalainen jne. — pyrkivät jälleensyntymään nykyisissä Euroopan kansoissa. Mutta lisäksi esiintyy edellisiä suurempia ja kauemmaksi

tähtääviä jälleensyntymiä, kun joku muinainen korkea kulttuuri pyrkii esille. Mm. Pekka Ervast kertoo, että Salainen Veljeskunta lähettää maailmaan henkisen työntekijän jokaisen vuosisadan lopulla. Mutta tämän lisäksi ovat esiintyneet mm. Buddha, Jeesus ja meidän ajallamme Pekka Ervast. Huomaamme, että vuosisatalähettiläiden vaikutus on jäänyt verrattain heikoksi viimemainittuihin verrattuna — katsellessamme esim. buddhalaisuutta ja kristinuskontoa. Näin ollen esiintyy edelläesitettyissä jälleensyntymissä sekä pienempää että suurempaa aaltoilua.

Pekka Ervast puhui siitä, että vanha, muinaisegyptiläinen kulttuuri pyrkii jälleensyntymään Suomessa. Eikä ainoastaan ulkonainen kansallinen kulttuuri, vaan hän sanoo nimenomaan: ”Egyptin pyramiidit jälleensyntyvät”. Kun ajattelemme, mitä kaikkea tähän lauseeseen sisältyy, voimme sanoa suoralta kädeltä, että kysymyksessä on kulttuurin suurrynnistys, eikä suinkaan mikään vähäpätöinen yritys. (Voimme sivumennen mainita, että esillä on oikeastaan kolmen kulttuurin esiinpyrkiminen: muinaisatlantilaisen, mikä esiintyy Kalevalassa ja on esitetty puhdistettuna ja selvennettynä P. E:n ”Kalevalan avaimessa”; muinaisegyptiläisen ja kolmanneksi palestiinalaisen, mikä toistaiseksi —uudestisyntyttynä myöskin — vaikuttaa ja pyrkii esille P. E:n aloittamassa teosofis-kristosofisessa liikkeessä).

On luonnollista, että näin suuren yrityksen kyseessä ollen vain paras vanhoista kulttuureista tulee

kysymykseen. Siis sellainen kulttuuri, mikä on osannut kulkea mahdollisimman lähellä sitä rajapyykkiä, mikä erottaa Vanhan Liiton Uudesta: tappamattomuuden ihannetta. Nykyisistä enempää kuin entisistäkään historian tuntemista kansoista emme sellaista löydä. — Mutta salainen historia tietää kertoa, että Vanhassa Egyptissä tämäkin asia tuli ratkaistua. Vanha tarina kertoo: kun kerran muuan naapurikansa ylitti valloitusarkoituksessa Egyptin rajan, niin hallitsija kiiruhti heti kysymään neuvoa pyramiidien hierofanteilta. Tämä merkitsee, että tietäjät olivat siellä todellisia hallitsijoita. Ja tulos osoittaa, että he myöskin osasivat neuvoa viisaasti. Sillä hierofantin neuvo oli: kutsu kokoon kansan paras työvoima ja lähetä heidät rakentamaan suurta pyramiidia.

Tällainen kehoitus voi tuntua meistä käsittämättömältä, mutta hallitsija toteutti sen. Kävi niin, että maahan pyrkivän kansan kimppuun hyökkäsiikin toinen kansa, joten hyökkääjän oli kiireesti palattava puolustamaan omaa maataan.

Okkultinen historia kertoo, että pyramiidit olivat kouluja, todellisia hengen akatemioita. Että vanhan Egyptin kulttuuri todella pohjautui näihin kouluihin, siitä ovat todisteena historialliset muistomerkit: lukuisat pyramiidit. Niitä on tietenkin eri historian kausilta, mutta Salaisen Opin mukaan vanhimmat ovat yli 31000 v. vanhoja. Niiden valtavasta koosta saa heikon kuvan ajatteleamalla, että suurimman pyramiidin korkeus on 146,5 metriä ja sen pinta-ala alhaalta 5 hehtaaria. Ne ovat rakennetut tuhansien ki-

lojen painoisista kivijärkäleistä, joita esiintyi ainoastaan kaukana olevissa vuoristoissa. Ja suurimmassa pyramiidissa on kiveä niin paljon, että siitä tulisi 2 metriä korkea ja 50 senttimetriä vahva muuri koko Suomen ympäri.

Näin merkillinen kulttuuri siis pyrkii jälleensyntymään Suomessa. Mutta meidän on tässä yhteydessä muistettava, että elämme toisessa aikakaudessa. Elämme jälleen suuren Logosvuodatuksen ajassa. Tämä merkitsee mm. sitä, että suurin osa vanhojen mysteroitten opettamista asioista on nyt julkista. Tämä koskee ainakin metafysiillisiä ja filosofisia kysymyksiä. Teosofinen liike on ne tehnyt julkisiksi, joten teosofinen sanoma siis on mystertietoa.

Toinen huomattava seikka on, ettei nyt enää auteta niin paljon yksilöä kuin ennen. Henkinen elämäkin on tullut uuteen vaiheeseen, joten auttamisen kohteina ovat ihmisryhmät ja kansat.

Nämä kaksi seikkaa opettavat, että jos muinaiset Egyptin mystertiot jälleensyntyvät Suomessa, niin Suomen kansan täytyy ne julkisesti elää. Niiden tulee näkyä Suomen kansan historiassa. Se merkitsee lyhyesti sanottuna seuraavaa: Suomen kansalta odotetaan, että se aloittaisi sellaisen kulttuurin, mitä ei vielä ole maan päällä ennen ollut. Se kulttuuri perustuu Uuteen Liittoon, Vuorisaarnaan ja Pekka Ervastin teosofis-kristosofiseen sanomaan. Mutta ennenkuin se siihen kykenee, täytyy tämän kansan kulkea puhdistuksen tie. Sen tulee kulkea Vanhan Liiton tie päähän asti, jotta se voisi aloittaa Uutta.

— Ja kuten sanoimme, paras vanhoista kulttuureista oli egyptiläinen. Suomen kansan tulee siis ensin elää Egyptin mysteriot ja, jos se siinä onnistuu, aloittaa uusi kulttuuri.

— — —

Ennenkuin tarkastelemme käsillä olevaa kysymystä, on sanottava muutama sana kokeista. Niistä puhutaan mysterioitten yhteydessä ja nimitetään niitä elementtien nimillä. Mainitaan maa-, tuli-, vesi- ja ilmakokeet. Maakoe on tekemisissä fyysillisen maailman ja fyysillisen ruumiin kanssa. Tulikoe sieluelämän, tunteen ja astraalisen maailman kanssa. Vesikoe vastaavasti ajatuselämän ja ilmakoe tahtuelämän kanssa. Jokainen ihminen joutuu elämänkoulussaan näiden kokeiden kanssa tekemisiin. Eikä vain ihminen, vaan myöskin kansat. Mysterioitten kokeet olivat siis tavallaan vertauskuvia elämänkoulun kokeista, joskin myös samalla todellisia.

Jokainen luonnollisella tavalla syntyvä ja itsenäiseksi pyrkivä kansa joutuu suorittamaan kolme edelläesitettyä koetta: maa-, tuli- ja vesikokeen. Maakoe merkitsee silloin fyysillistä, taloudellista itsenäistymistä. Hajanainen kansa yrittää tulla omin avuin toimeen. Se metsästää, kalastaa, raivaa peltoja, taistelee petoja ja toisia ihmisiä vastaan. — Kunnes aikanaan alkaa sielullinen itsenäistyminen. Ilmenee yhteistunnetta: tämä on meidän maamme; syntyy kulttuuria. — Aikanaan alkaa vesikoe, poliittisen itsenäistymisen tarve. Syntyy järjestetty valtiomuoto.

Suomen kansan historiassa ovat nämä kokeet näkyvissä. Niinpä fyysillistä itsenäistymistä — maa-

koetta — kesti aina suuren uskonpuhdistuksen aikoihin asti. Silloin alkoi tulikoe — sielullinen itsenäistyminen. Poliittisen itsenäistymisen vesikoe on selvästi nähtävissä vuodesta 1700 alkaen, ja se päättyi v. 1917, jolloin Suomi sai valtiollisen itsenäisyytensä.

Näissä kolmessa kokeessa on siis Suomen kansa elänyt kansallisen itsenäistymisensä merkeissä. Mutta koska tämä on jokaisen luonnollisesti syntyvän kansan kohtalo, tulemme tietenkin kysyneeksi: missä näkyvät mysteriot, ja missä on ilmakoe näkyvissä?

Vastaamme: kun Suomen kansa saapui kansallisen vesikokeensa loppupuolelle, niin se joutui mysteriotiedollisten kokeiden kertaukseen. Silloin liittyivät mukaan mysteriot. Jokainen tunnettu kansa oli pyyhähtynyt vesikokeeseen, mutta Suomelta odotettiin myös ilmakokeen ratkaisua, jotta puhdistuksen tie olisi tullut kuljetuksi loppuun.

Ennenkuin lähemme tätä kysymystä tutkimaan, on meidän etsittävä avain. Ja koska pyhien kirjojenkin avain voidaan löytää teosofian avulla pyhistä kirjoista itsestään, niin luonnollisesti tämänkin kysymyksen avain löytyy teosofian avulla Egyptin vanhoista mysteριοista. Sentähden tarkastelemme niitä. Niistähän on kertomuksia teosofisessa kirjallisuudessa.

— — —

Jokainen egyptiläinen tiesi, että pyramiidin lähetyvillä oleva sfinksi kuvasi ihmistä. Ihmisessä itsessään on jotain niistä eläimistä, joista sfinksi oli muodostettu. Pyramiidit olivat kouluja, joissa ratkaistiin sfinksin ja siis myöskin ihmisen arvoitus.

Kun siis mysterioihin pyrkivälle oli tehty selväksi sekä koulutuksen tarkoitus että mysterioitten luonne, ettei se ole pelkureita varten ja ettei kukaan kuolevainen ole nostanut Isis jumalattaren huntua, sai hän alkuvalmistelujen ja kuulustelujen jälkeen koettaa onneaan. Hänelle annettiin lamppu käteen ja näytettiin pimeän tunnelin suuaukko sekä kehoitettiin menemään siitä sisään. Ovi hänen takanaan sulkeutui ryminällä, ja edessä oleva käytävä madaltui niin ahtaaksi, että siinä oli ryömimällä kuljetta-
va. Hänen oli nyt selviydyttävä yksin pienen lampunsa kanssa niin hyvin kuin taisi.

Vähitellen tunneli laajeni, mutta sen mutkaisissa syvennyksissä oli kaikenlaisia, hirviöitä muistuttavia kuvapatsaita. Ne näyttivät pyrkijän heikon lampun valossa eläviltä ja uhkaavilta. Tuon tuostakin kuului peloittavia, maanalaisia ääniä, kumeata jyrinää ja ulvahduksia. Mutta paluumahdollisuutta ei ollut, sillä ovi takana oli suljettu.

Lopulta käytävä päättyi pyöreään aukkoon, aivan-
kuin suureen tynnyriin. Ja kun pyrkijä tutki lampunsa valossa tilaansa, huomasi hän kauhukseen, ettei edessä olevassa tynnyrissä ollut näkyvissä pohjaa eikä kattoa. Hän oli joutunut kuin kaivon seinästä sisään. Pienet rappuset vain johtivat alaspäin muuttaman askeleen. Hän oli kulkenut kuvaannollisen maakokeen päähän, ja se näytti päätyvän tyhjyyteen.

Mutta kun hän aikansa, tutki tilaansa, huomasi hän tynnyrin seinässä, käden ulottuvilla, jonkinlaisen käden pitimen. Siihen ylettyi juuri tarttumaan.

Siitä aukenikin pieni ovi, josta voi sukeltautua sisään ja jonka takaa häämöitti sinertävä valo. Näin joutui matkamies jälleen suureen saliin, joka oli täynnä mitä kummallisimpia kuvapatsaita. Salin vaikutelma oli sellainen, kuin hän olisi tullut astraalisille alueille, epämääräisten, muotoaan vaihtelevien varjojen maailmaan, kuuvaloisille kummitusten asuinsijoille. Salissa oli sentään yksi ihminenkin, joka puhutteli häntä. Tämä neuvoi kulkemaan eteenpäin viitaten jälleen erääseen avoimeen tunnelin suuhun.

Mutta tunnelin toisessa päässä kajastivat tulen liekit. Ja kun pyrkijä meni lähemmäksi, osoittautui, että tuli sulki edessä tien. Mitä tehdä?

Mennessään rohkeasti eteenpäin huomasi hän kuitenkin, että tuliseinä olikin vain värillisten kankaiden, valon ja ilmavirran synnyttämä harhanäky. Siis läpi tulenkin hän voi lopulta päästä. Mutta heti takana oli vesi, lammikko, jonka toista rantaa hän ei voinut nähdä. Eikä hän tiennyt sen syvyyttä. Hän olisi voinut palata takaisin saliin, josta oli lähtenyt, mutta häntä hävetti oma heikkoutensa. Kuvaannollisessa maakoikkeessa oli takana pakko, koska hän oli sille tielle lähtenyt, mutta vesikoikkeessa vaikutti häpeä. Siis ajatus selväksi, sillä olihan hän elävänä selviytynyt edellisistäkin tilanteista.

Niinpä lammikolla oli toinenkin rantansa, ja siellä oli vastaanotto odotettua ystävällisempi. Hänet vietiin kylpyyn ja puettiin puhtaisiin vaatteisiin. Hänet saatettiin huoneeseen, joka oli valaistu hämärän punaisella. Siellä oli pehmeät vuoteet ja huumaavat

yrttien tuoksut. Väsyneenä ja raukeana asetettiin hänet pehmeille patjoille ja jätettiin yksin.

Hetken päästä alkoi kuulua taivaallisen kaunista musiikkia, joka loihti uupuneen pyrkijän mieliin kaikenlaisia kuvia menneestä elämästä. Kaikki eletyn elämän ilot, riemut ja nautinnot, jotka hän luuli jättäneensä taakseen, nousivat pimennoistaan, ja ihminen huomasi kaipaavansa takaisin maailmaan niin kiihkeästi, ettei hän luullut koskaan niin osaavansa kaivata. Hirmuinen tuska, kaiho ja ikävä valtasi hänet. Hän oli jo vähällä syyttää omaa hulluuttaan, että ensinkään lähti moiseen seikkailuun, kun samassa jostakin ilmestyi nainen, kaunis kuin enkeli, harsoissaan ja hepenissään. Naisella oli kädessään malja täynnä huumaavaa juomaa. »Juo», puhui nainen, »siinä väsynyt matkamies; juo unohduksen malja. Annan sinulle palkan kaikista vaivoistasi. Toiveesi toteutuu nyt». Hän katsoi mysterioihin pyrkivää pyytävin silmin ja kuiskasi aistillisin huulin hyväily sanoja.

Kiusaus saattoi muutamille käydä ylivoimaiseksi, sillä juuri kokemiensa järkytysten jälkeen oli matkamies tavallaan omaa tahtoa vailla. Koetut järkytykset tulivatkin hänen luokseen valon enkeleinä ja olivat ruumistuneina edessä seisovassa naisessa. Jos hän nyt lankesi asetettuun kiusaukseen ja tyhjensi maljan, niin hän vaipuikin sikeään uneen. Herättyään kuuli hän tuomionsa: olet pyramiidin orja, itseäsi et osannut voittaa; tahtosi on heikko, lankesit ilmakokeessa.

Mutta jos pyrkijä muisti: olen tullut ratkaisemaan sfinksin arvoitusta enkä etsimään nautintoja ja työnsi syrjään naisen maljoineen, niin samassa tempelipapit ympäröivät hänet onnitteluihin. Pysähtyäkseen vietiin oppimaan asioita, joita varten hän oli kouluun tullut.

Koulussa oppilas vähitellen sai kasvaa irti niistä heikkouksista ja puutteista, joita hän kuvaannollisissa kokeissa jo oli näennäisesti voittanut. Sillä vaikka koetut kokeet olivat kuinka todellisia, olivat ne sittenkin vain vertauskuvia henkisistä asioista. Sillä kun oppilas sai kasvaa pyramiidin henkevässä ilmapiirissä, niin hänelle selvisi, että maa, tuli, vesi ja ilma ovat toisilla nimillä ne eläimet, mitkä olivat kuvattu sfinksissä: härkä, leijona, kotka ja ihminen. Nämä kaikki ovat hänessä itsessään, ja ne on voitettava puhdistuksen tietä kulkien. Eikä tämä kouluutus ollut kirjojen lukemista enempää kuin opettajan kuuntelemistakaan. Oppilas sai itse ajatella, miettiä näkemäänsä ja kuulemaansa sekä kysyä, jos oli kysyttävää. Ei ollut kysymys pään tiedosta, muistamisesta eikä ulkoläksyistä, vaan ihmisen sielullisesta puhdistuksesta ja sisäisestä muutoksesta. Hänestä piti tulla kuolematon, sillä olihan hän lukenut jo portilla, ettei kukaan kuolevainen ole nostanut Isis jumalattaren huntua. Hänen oli voitettava kuolema, jotta hän voisi saavuttaa tietoa kuolemattomista asioista. Siksi hän sai kulkea pyramiidin saleissa, tutkia niiden nähtävyyksiä, ajatella niiden pyhiä symboleja. Tässä hänen luonteensa kasvoi lujaksi ja voimak-

kaaksi, niin että hän voi aikanaan valmistautua vihkimykseen.

Vihkimys tapahtui — niinkuin teosofisessa kirjallisuudessa kerrotaan — vihkimyskammiossa temppelein hierofantin valvomana. Kolme päivää kestäneen transsissa olon jälkeen vietiin kokelas pyramiidin harjalle ja herätettiin aamuauringon ensimmäisiin säteisiin. Hän oli saavuttanut kuolematuuden.

Näin tapahtui lyhyesti esitettynä mysterioihin pyrkivän kokeet vanhassa Egyptissä. Päämääränä oli, että oppilas oppi irtautumaan niistä kahleista, joilla elämän lumot häntä sitoivat. Käytännöllisesti katsoen päättyi kouluutus kuolemaan ja sen voittamiseen: ylösnousemiseen. Mutta kuolema oli koettava ensiksi, ja sehän merkitsee kaikesta luopumista. Sen mysteriokokelas suorittikin jo temppeliin tullessaan, mutta sisäisen varmuuden hänen voitostaan antoi vasta kouluutus. — Mysterioissa saavutettu kokemusperäinen tieto kohdistui näkymättömän maailman voimiin, kuolemanjälkeiseen elämään; siis myöskin niihin tekijöihin, jotka vaikuttavat johtavina elementteinä näkyväisenkin maailman takana.

— — —

Egyptin muinaiset mysteriot pyrkivät siis jälleensyntymään Suomessa. Mutta kuten edellä esitimme, käsillä oleva aikakausi pyrkii tuomaan vanhat, salaiset mysteriot julkisiksi. Uusi aika vaatii, että se viisautta, mikä ennen oli harvojen valittujen saatavissa, on tuleva yhteisomaisuudeksi, jonka kansat toteuttavat käytännöllisessä elämässään. Kansojen pitäisi

nyt oppia kuolemaan mystillisesti ja syntymään hengestä. Suomen kansa on ollut kutsuttu tähän maailmanhistorialliseen tehtävään — edelläkävijänä.

Nyt kysymmekin, miten Suomen historiassa näkyy mysteriotiedollinen kokeiden kertaus? Käytämme Egyptin mysterioista saamaamme avainta. On luonnollista, että jos Suomessa tapahtuu edelläkuvattu kertaus, niin se on vakavampaa ja järkyttävämpää kuin tavallinen, kansallisissa merkeissä tapahtuva itsenäistymispyrkimys.

Näin joudummekin Pekka Ervastin alulle paneman teosofis-kristosofisen liikkeen pariin.

Teosofinen liike saapui Suomeen Pekka Ervastin avulla. Se on, kuten edellä olemme esittäneet, julki-seksi tullutta mysteriotietoa. Tämän sanoman saapuessa joutui kansamme eräällä tavalla mysteriokoke-laaksi. Sillekin annettiin käteen lamppu siinä Jordankaste kokemuksessa, jonka Pekka Ervast koki 13 päivänä lokakuuta 1896. Siitä lähtien alkoikin mysteriotiedollinen kertaus niissä kokeissa, joita Suomen kansa oli historiansa kuluessa suorittanut. Olimmehan jo saavuttamaisillamme — ei ainoastaan taloudellisen ja sivistyksellisen, vaan myöskin — poliittisen itsenäisyyden. Olimme siis suorittaneet maa- ja tulikokeen ja elimme vesikokeen loppuvaihetta. Silloin alkoi kertaus.

Kuvaannollisesti puhuen Suomi joutui kuin maan-alaiseen tunneliin niissä kokemuksissa, jotka alkoivat kolme vuotta P. E:n Jordankastekokemuksen jälkeen. V. 1899 annettiin ns. »helmikuun manifesti», jota seurasivat routavuodet. Nimikin on kuvaava,

sillä sehän on tekemisissä maan routaantumisen kanssa.

Tässä kokeessa Suomen kansa peri voiton. Se ei säikähtänyt itseään tainnoksiin niiden »kummitusten» ja hälyyttävien äänien vuoksi, joita tuli »tunnelin» ulkopuolelta, so. vieraan vallan taholta. Vaistomaisesti kansa tajusi, että sillä oli mukanaan lamppu, henkinen valosoihtu. Sen valossa näkyi tie pimeässäkin. Kansa osasi etsiä salaisen oven itsessään, vanhalle kulttuurikansalle ominaisen rohkeuden kylästäjän oikeustunnon. Oikeus, karma, sehän on ilmenneen kosmoksen perimmäisiä lakeja. Siihen Suomen kansa osasi luottaa ja näin astua päättäväisesti edessä olevaan tulikokeeseen. Enemmän merkitsee oikeus, jokaisen omassatunnossa kuuluva Jumalan laki, kuin maan rikkaudet, kunnia ja ällöttävän nöyrä matelevaisuus. Näin osasi Suomen kansa ajatella.

Niinpä jouduimmekin tulikokeeseen marraskuun suurlakossa v. 1905. Jouduimme todistamaan itsellemme ja muille, olemmeko todella saavuttaneet sie-lullisen itsenäisyyden; osaammeko käytännössä todistaa uskomme, että tämä on meidän maamme. Uskon pitää tulla teoksi. Ja kansallinen teko vaatii yksimielisyyttä. Siinä pitää yksityisten kansalaisten osata uhrata omat halunsa ja pyyteensä ja osata olla yksimielisiä.

Mutta tekojen laadun määräsi käteen annettu lamppu. Kansalta ei odotettu veritekoja, vaan itsensä voittamista ja omien tunteittensa hallitsemista ja hillitsemistä.

Tässäkin kokeessa Suomen kansa saavutti kunnian voiton. Marraskuun suurlakko oli todellinen näyte siitä, että tässä kansassa on niitä kykyjä, joita tarvitaan mysteroitten uudesti synnyttämiseen. Niinpä Pekka Ervast antoikin ymmärtää, että suurlakon passiivinen vastarinta oli maailmanhistoriallinen tapahtuma, koska se oli veretön. Vain harvat osaavat vielä aavistaa sen henkistä kantavuutta.

Koska kansa tullakseen todella itsenäiseksi tarvitsee itsenäistymistä kolmella linjalla: fyysillisellä, sielullisella ja poliittisella, oli edessä vielä poliittisen itsenäistymisen vesikoe. Siinä kysyttiin — taaskin kuvaannollisesti puhuen — oliko tällä kansalla uimataittoa pysyäksensä pinnalla loppuun asti. Tai oliko sillä purjehdustaitoa saapuakseen onnellisesti satamaan. Tarvittiin, paitsi voimaa ja itsensä uhraamista, myöskin tervettä järkeä. Riittääkö terveeseen järkeen nojautuvaa uskoa tai valtaako epäily kesken? Vai viekö taikauskoon pohjautuva uhkarohkeus mennessään? Tahtooko kansa yhä enemmän syvennyä keskuudessaan valaisevaan kynttilään ja sen antamaan valoon?

Kansaa ahdisti toisaalta suuren maailman aatteelliset myllerrykset ja toisaalta syvyyksistä esiin pyrkivä »Ikiturso», so. kansan sielussa elävä itsekkyyys ja itsepäisyys. Ne innostuttivat ennen opittuun, sodalla saavutettuun voittoon. Vesikokeen tunnushan oli: irti vieraan vallan holhouksesta. Ja koska historiassa ei ollut esimerkkejä, että kansa voisi saavuttaa itsenäisyytensä ilman asevoimaa, oli suuri lankeamisen vaara olemassa.

Pekka Ervastian alullepaneman teosofisen liikkeen ansioksi on jälleen luettava, että Suomen kansa selvisi jotenkin tästäkin kokeesta. Sillä kansalliseen vesikokeeseen liittyi tässä vaiheessa myöskin jälleensyntymään pyrkivän mysteriokoulun vesikoe. Ne joutuivat kulkemaan rinnan niin, ettei koulun vesikoe ollut enää kansallisen vesikokeen kertausta, vaan se oli samalla kansalle ennen kokematon koe. — Niinpä tässä vaiheessa tulikin kohtalo avuksi, ja nähtävästi suurlakossa saavutettu voitto aiheutti, että Suomi todella tuli itsenäiseksi ilman asemahtia joulukuun 6 päivänä v. 1917. Niinpä Pekka Ervast sanoikin, että Suomen kansan päähän on pantu vesikokeen kruunu.

Näin pitkälle osasi tämä kansa kulkea mysterioitten jälleensynnyttämistyössä ja niiden ensimmäisissä kokeissa. On kuitenkin muistettava, että kaiken takana vaikutti P. E:n kautta tullut henkinen valo. Vaikka Suomen kansa ei tietoisesti sitä valoa seurannutkaan, niin teosofinen liike oli kuitenkin synnyttänyt riittävän voimapatterin, mikä kykeni Pekka Ervastian johtamana auttamaan Suomen kansaa kriittillisellä hetkellä oikeaan ratkaisuun. P. E:hän teki jatkuvasti työtä Suomen itsenäisyyden puolesta ja puhui siitä teosofisissa piireissä ainakin vuodesta 1909 alkaen määritellen vielä ajankin, milloin kansa vapautuu vieraan vallan holhouksesta.

Edessä oli kuitenkin vielä ilmakoe, jossa kysyttiin todellista itsensä voittamista. Tämän kansan tehtävänä oli tulla ratkaisevalla tavalla omintakeiseksi

niin, että se olisi päättänyt kulkea omaa erikoista tietään ja seurata omaa henkistä kutsumustaan siitä huolimatta, ettei ollut nähtävissä vastaavia esimerkkejä toisissa kansoissa. Suomen kansan kutsumushan oli erikoinen, se oli perustavaa laatua koko maailmassa. Se oli aseeton yhteiskunta, Vuorisaarnan pohjalla alkava uusi sivistys. Sellaista ei ole vielä maanpäällä ollut olemassa. Kaikki maailman kansathan turvaavat itsenäisyyttään asemahdilla. Kaikilla niillä on lait, joiden mukaan jokainen kansalainen on velvoitettu vuodattamaan verensä kansansa puolesta. Joka ei näin menettele, hänellä ei ole lain turvaa. Kaikilla kansoilla on yhteismoraali, joka sallii vain murhaajien elää. Mutta edessä oleva koe merkitsi Suomelle, että sen olisi pitänyt osata ottaa käytäntöön uusi moraali. Ja se moraali oli esitettyinä siinä lampussa, mikä tällä kansalla oli kädessään: Pekka Ervastin johtamassa teosofis-kristosofisessa liikkeessä ja sanomassa.

Lyhyesti sanottuna merkitsi ilmakoe uskoa Jumalaan. Siihen oli Suomen kansalla edellytyksiä, sillä olihan tämä kristitty kansa. Miksi ei siis Jumalan apu tehoaisi muuallakin kuin sunnuntaitunnelmissa? Osoittihan jo suurlakon tulikoe, että hengen valta on suurempi kuin miekan. Samoin: osoittihan veretön itsenäiseksi tulommekin kohtalon johdatusta. Olisi siis ollut mahdollisuus voittaa myös ilmakokeessa. Siinä vaan olisi ollut astuttava kuin ilman varaan, annettava elämä Isän käteen ja toteutettava sitä, mitä kansan korkeampi johto inspiroi. Vanhoista sotaisista kiintymyksistä olisi ollut luovuttava ja samalla

niistä kauhuista, joita sodat synnyttävät ja joita siivistyskansatkin palvovat aina hurmioitumiseen asti.

Mutta kuinka kävikään? Kohta vesikokeen — eli siis itsenäiseksi tulomme — jälkeen alkoi kuulua — kuvaannollisesti puhuen — lumoavia säveliä. Siinä kuului kyllä Väinämöisen apollooninen kantelekin, mutta siitä vei voiton ulkomaailmasta kuuluva dionysosmainen soitto. Se kutsui takaisin maailmaan, niihin hurmioitumisiin ja riemuihin, joissa suuren maailman kansat nautiskelivat. Lopultakin oli itsenäisyys saavutettu, miksi emme siis eläisi muun maailman tavalla? Miksi emme nosta isämme urhoollisuutta arvoonsa ja näytä maailmalle, miten suuria sankareita todella olemme? — Suomen kansa vain unohti, että isämme ovat olleet yhtä tyhmiä kuin olemme itsekkin ja näin ollen ovat myös tehneet yhtä tyhmiä tekoja.

Niinpä saapuikin nubialainen kaunotar, malja täynnä päihdyttävää tulijuomaa. Oikeastaan niitä oli kaksikin, mikä onkin luonnollista, koska edessä olevassa ilmakokeessa kulki rinnan ja yhdessä sekä kansan itsenäisyydestä johtuva ja sen erikoistehtävää hahmoitteleva koe että jälleensyntymään pyrkivän mysteron aikaansaama koe. — Toisen kaunottaren nimi oli Suomineito. Mutta se oli juonut itsensä päihdyksiin kirkkojen tarjoamasta sovintoverestä. Tämä käytti kilpeä: koti, uskonto, isänmaa. Mutta sen uskonto nautiskeli ja hurmioitui Jumalan Pojan kärsimyksistä. Eikä kodin onnella ja isänmaan vapaudella ollut sen mielestä tosi arvoa, ellei niiden edestä vuodatettu verta.

Toinen kaunotar tuli ulkoapäin ja käytti kilpeä: veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus. Mutta hänen tarjoamansa veljeys koski vain niitä, jotka turvautuivat pistimiin ja taistelivat saman lipun suojassa. Kaikki, jotka eivät olleet tämän kaunottaren aseveljiä, olivat vihollisia. Vapaus tämän mielestä oli unelma, joka ehkä toteutuu voittoisan verenvuodatuksen jälkeen. Ja tasa-arvoisuus pohjautui taloudelliseen samankaltaisuuteen, ilman henkistä ja uskonnollista perustaa. — Kumpikin kaunotar oli kieltämättä kotoisin taivaallisista kartanoista, mutta ihmisten käsissä oli niistä tullut porttoja, joiden kanssa maailman kansat harjoittivat haureutta.

Niinpä molemmat kaunottaret tarjosivatkin maljoistaan ja lupasivat ylimaallista onnea ja hurmioitumista. — Ja Suomen kansa lankesi kiusaukseen ja joi unohduksen maljan. Se unohti keskellään olevan henkisen valon, oman itsensä ja Jumalansa ja syöksi kansalaissotaan. Viimeinen mysteriokokeeseen koe vei lankeemukseen. Suomen kansa ei voittanut itseään. Luonnollisesti kuului silloin myöskin tuomio: olet pyramiidin orja; paluuta täältä ei ole; edessäsi ei ole muuta tietä kuin kuolema, joko kansallinen kuolema ja häviö tai mystillinen kuolema itsekkyydelle ja omahyväisyydelle ja sitä seuraava henkinen uudestisyntyminen.

Pekka Ervast mainitseekin, että tämän jälkeen edessäoleva henkinen työ muuttui eksoteerisesta esoteeriseksi, ulkonaisesta sisäiseksi. Ei ollut muuta keinoa kuin yrittää kasvattaa ihmisyyksilöitä ymmärtämään, mistä on kysymys. Työtä on tehtävä sisäl-

tä ulospäin ja näin autettava Suomen kansaa toivossa, että se ehkä heräisi, ennenkuin jumalien toivomuu. On yritettävä ihmiskunnan tähden.

Heränneet ihmisyksilöt taas muodostavat yhdessä ryhmiä, siis aivankuin valtioita valtion sisälle. Ja koska yhäti on kysymyksessä mysterioitten jälleensyntyminen, on ryhmissä osattava kerraten voittaa samat kokeet, mitkä olivat kansankin voitettavina, jotta ryhmät voitoillaan voisivat auttaa kansaa. Ta-voitteenahan on edelleenkin, että kansa suoriutuisi keskeneräisissä kokeissaan, ennenkuin se on myöhäistä. — Näinollen ei teosofinen kasvatus ja valistustyö ole pelkkää asiain harrastelua, vaan on se työtä, jonka voitot näkyvät koko kansan elämässä.

Ensimmäinen ehto henkisten työryhmien onnistumiselle on lamppu, jonka valossa ne lähtevät kokeitaan suorittamaan. Lamppu on suora yhteys Valkoiseen Veljeskuntaan, siihen Valoon, jonka turvissa vain on mahdollista kunnolla läpäistä ja voittaa kokeet. Tilanne vaatii ryhmältä määrättyä selkeänäköisyyttä, sillä suora yhteys Veljeskuntaan merkitsee fyysillisesti elävän Mestarin läsnäoloa. Ellei ryhmä häntä tunne tai aavista hänen läsnäoloaan, on Mestarin mahdotonta saada ääntään kuuluville. Näinollen on ryhmällä lamppu todellisuudessa vasta sitten, kun Mestari ja hänen oppinsa tunnustetaan.

On huomattava, että elävä työryhmä on kokoonpantu monenlaisista yksilöistä. Siksi ryhmä saattaa joutua useampaan kokeeseen samanaikaisesti: on samalla kertaa voitettava useammanlaisia esteitä. Ellei niitä osata voittaa, on edessä taaksepäinmeno ja

kuoreentuminen. Joka tapauksessa on edessä maa-
koe ja routavuodet. Tämä on ponnistelua ja voittoa
taloudellisen riippumattomuuden puolesta. Routavuodet
tulevat näkyviin mm. niissä esteissä, kun patou-
nut karma purkautuu. Taloudellinen riippumatto-
muus uhkaa mennä. Siinä näyttelee osiaan aika ja
raha. Kumpakaan ei tahdo saada riittävästi alistu-
maan hengen palvelukseen. Ulkoinenkin maailma
voi esiintyä uhkaavana, ja toisinaan voi tuntua, kuin
ei olisi mitään ulospääsyä. Eletään kuin maanalai-
sessa tunnelissa. — Mutta silloin on muistettava
lamppu, Mestarin valo. Emme ole lähteneetkään
omalle asiallemme. Työtä on näinollen tehtävä ih-
miskunnan puolesta ja Mestarin johdolla. Kysymys
on ennenkaikkea henkisen työn taloudellisesta riip-
pumattomuudesta ja kannattavuudesta. Vasta sil-
loin lamppu voi palaa käryämättä ja edelleen va-
laista tietä. Esteet on voitettava jatkuvalla, perään-
antamattomalla työllä, sillä takaisin paluuta ei ole,
koska ovi on takana suljettu. Ovi on tämä: ellei kan-
sassa ole riittävästi kokeensa voittaneita, oikeamieli-
siä ihmisiä, niin se kansa käy kohti kuolemaansa. Ja
kansan mukana luhistuu mysterioiden uudestisyn-
tymisen mahdollisuus.

Maakokeen — taloudellisen itsenäistymisen —
ohella voi ryhmä elää myöskin tulikoetta sielullisen
itsenäistymisen merkeissä. Se merkitsee irtisanoutu-
mista alemman tunteilun ja intohimon virtauksista:
politiikasta ja kirkkojen taikauskaisista puuhailuista.
Näin alkaa henkinen työryhmä yhä selvemmin taju-
ta: tämä työ kuuluu meille, on meidän tehtävämme.

Meille ei kuulu puuhailu poliittisien maailmanparantajien joukossa. — Tässä kokeessa vaikuttaa kuin puhdistava tuli, joka virittää sieluelämän Mestarin hengen mukaiseen viritykseen.

Niinkuin kansan elämässä vesikoe merkitsee poliittista itsenäistymistä, ja vie voitettuna vapaan itsenäisen kansan muodostumiseen, samoin se merkitsee ryhmässä. Siitä muodostuu kuin valtio valtion sisälle. Ryhmävaltion lakeina ovat Vuorisaarnan käskyt, joten ryhmä on tässä merkityksessä niin paljon itsenäinen, kuin sen jäsenet kykenevät seuraamaan Mestarinsa neuvoja ja opetuksia. Siitä myös riippuu ryhmävaltion sisäinen rauha ja sopusointu.

Ilmakoe merkitsee heittäytymistä aivan kuin ilman varaan, jossa ei ole muuta tukipistettä kuin Jumala. Sitä vaatii omaksutun elämänymmärryksen toteuttaminen, ja siinä kysytään uskoa, tahtoa. Ilmakokeen kiusaaja on ihminen — mysterioissa se oli nainen. — Okkultisesti katsoen jokaisessa ihmisessä on mies ja nainen, järki ja tunne. Mutta kun ihminen — sanokaamme mies etsii jumalaansa, yhteyttä kuolemattomaan itseensä, silloin hän samalla etsii itsessään olevaa naista, jotta hänen sielunsa perheessä voisi syntyä lapsi, vapahtaja. — Ilmakokeen yhteydessä voidaan ihmisen kaksinaisuus sijoittaa alempaan ja korkeampaan minään. Silloin aineessa kiinni oleva alempi minä on kiusaava »nainen» syystä, että aine on okkultisessa merkityksessä passiivinen, »naisellinen». Alemman maailman lumo, harha, maaran jalokiven loiste on se »nainen», jonka voittaminen pyrkii olemaan ylivoimainen. Ja koska ihminen elää

päivätajunnassaan juuri alemmassa minässään, niin tämän kiusauksen voittaminen merkitsee itsekkyyden kuolemaa ja persoonallisuuden alistamista hengen välineeksi. Alempi viisaus sanoo esim.: pitää puolustautua ja sen vuoksi aseistautua. Mutta Vuorisäärän viisaus opettaa: älä sodi, älä vastusta pahaa. Kumman valitset? Lähdetkö poliittiseksi maailmanparantajaksi ja piiloudut paljon lupaavien puolueiden selän taakse? Vai teetkö omakohtaisen pesäeron militarismista luottaen Jumalaasi? Osaatko astua näennäiseen tyhjyyteen ja USKOA todella sellaiseen maailmankatsomukseen, jonka näkyviä hedelmiä ei maailma tunne? — Ilmakoe asettaa totuudenetsijän eteen Vanhan Liiton viimeisen rajapyykin ja kysyy: voitatko vai lankeatko? Ja kaunotar, maara, puhuu: lepää jo vaivoistasi sinä, paljon kokenut vaeltaja; juo unohduksen maljasta ja unohda turhat puuhasi, et-hän sinä maailmalle mitään voi, se kulkee omaa, jumalan järjestämää latuaan; ajattele itseäsi, mainet-tasi, asemaasi; mitä sanoo kirkko, sotalaitos, maallinen valta; joudut häpeään ja saatat häpeään myös henkiset järjestöt.

Mutta ihminen on kutsuttu työntämään maljan syrjään ja voittamaan kokeensa. Ja mitä enemmän näin voittaneita ryhmässä on, sitä enemmän ryhmä kuvaa valtiota, joka on poistanut armeijansa ja siirtänyt luottonsa Jumalaan. Ilmakoetta voittava ryhmä siirtää sisäistä tukipistettään yhä enemmän hengenmaailmaan, siis sellaiseen tilaan, mille maailmassa ei ole vertauskohtaa toistaiseksi. Näin muodostuu ryhmästä kuin pyramiidi tai P. E:n »Suuressa seik-

kailussa» kuvailema lumottu linna, mikä on suojattu ulkomaailmalta. Siitä tulee rauhan paikka, missä viihtyy vain henkinen työ.

Ryhmien työ vaikuttaa vuorostaan kansaan, sillä tähtäimessähän on koko Suomen kansa nyt niinkuin P. E:n eläessäkin. Kansan pitäisi saavuttaa voitto siinä kokeessa, missä se aikanaan epäonnistui, jotta se vuorostaan voisi auttaa toisia maailman kansoja. Jos ryhmien työ jatkuu voimistuvasti ja voittaen, niin ne hapattavat sisältäpäin kansan, joten sekin voi lopulta onnistua. Jos kansa osaa voittaa ilmako-keensa ja asettaa luottonsa Jumalaan ja Vuorisäärnan Mestarin oppiin, niin kansastakin tulee kuin pyramiidi tai lumottu linna siten, että se on suojattu. Niinhän P. E. sanoikin: jos Suomi poistaa armeijansa, tulee se henkisesti suojatuksi, niin ettei mikään vieras kansa voi sitä tuhota. — Kansa on silloin joutunut todelliseen okkultiseen kouluun, ja sen sisällä vallitsee rauha ja hiljaisuus. Ja hiljaisuudessa kuuluu Mestarin ääni. Kansa osaa kuunnella ja se saa oppia, koska sen sisällä on Mestarin opin levittäjiä.

Tämä saavutus on toistaiseksi tulevaisuuden unelmaa, mutta on syytä ajatella ja uskoa parasta. Onkin ymmärrettävissä, että vaikka oletettu kansan sisäinen tila merkitsisikin Vanhan Liiton mysteriokouluutusta, niin sen sielulliset saavutukset jäävät salaisuuksiksi ulkomaailmalle.

Toiset kansat voivat vain nähdä: tuossa on merkillinen kansa, joka miettii ja elää omaa elämäänsä. Mitä Suomen kansa tuntee ja tietää sisässään, sitä

eivät muut näe, koska se on sisäistä kokemusta. Ulkomaailma näkee ulkokuoren, mutta kansa itse tuntee, että sen ilmapiiri puhdistuu ja kirkastuu. Jatkuvasti silloin myöskin syntyy näin itsensä voittaneen kansan keskelle valistuneita sieluja — kuten P. E. on puhunut — jotka nostavat kulttuurin ulkonaisestikin sisäisten tapahtumien tasalle. Näin voi kansa ruveta loistamaan ulospäinkin kuin valkoinen pyramiidi.

Jatkaaksemme vielä egyptiläistä kuvaustamme sanomme, että tällainen kansa kulkee sitä mystillistä kuolemaa kohti, joka aikanaan vie egyptiläiseen heräämiseen pyramiidin huipulla. Sillä Vanhan Liiton rajapyykin sivuuttamisesta johtuva hiljaisuus ja sitä seuraava teosofis-kristosofisen elämänymmärryksen mietiskely on todellista okkultista kouluutusta, joka vie uuteen näkemykseen, elämän uudelleen arvioimiseen. Luonnon salattu puolikin, joka ennen oli vierasta, tulee tajuttavaksi. Samoin alkaa kansa kuulla ajan kellon tikityksen. — Ja herääminen pyramiidin huipulla: kansan suuret joukot alkavat tajuta, että elämä on siirtynyt uuteen vaiheeseen, Vesimieskausi on alkanut. Kansa herää sen ensimmäisiin säteisiin.

Näin muodostuu Vanha Liitto puhdistuksen tieksi sekä yksilöille että kansoille. Se merkitsee vesikas-tetta. Mutta sanoihan Jeesuskin: »Ellette synny vedestä ja hengestä, ette pääse taivasten **valtakuntaan**». Vedestä syntymistä pitää seurata hengestä syntyminen, ja se merkitsee myöskin kansalle kul-

kua Vuorisaarnan Mestarin viittomalla tiellä. Täten pääsee kansan korkeampi minä — kansallishaltia — yhdessä Kristustajunnan kanssa ilmenemään, ja ristiriitoja täynnä olevan maan päälle voi muodostua kolkka, joka on — kuten P. E. sanoo — niinkuin paratiisi.

V

SAMMON TAONTA.

Edellä tarkastelimme Suomen kansan historiaa Egyptin mysterioiden valossa. Tässä yhteydessä ei pidä unohtaa, että oman kansamme runous sisältää myöskin vanhaa mysterio tietoa, esittäen elämässä vaikuttavia hengen lakeja. Nämä lait ovat yleismaailmallisia, joten voimme Kalevalan valossa katsella ihmiskunnan tilaa alkaneessa tuomiokaudessa.

Voimme syystä kysyä: jos olemassaolon syvin syy on Jumala, hyvyys, rakkaus..., niin mistä on tullut pahuus, valhe, itsekkyys?

Luonnollinen selitys on, että nekin ovat pohjimmaltaan kotoisin samasta alkulähteestä, koska Jumala on kaiken alku. Kaikki ilmennyt on jumaluudessa mahdollisuutena. Ja kuitenkin ei ihmisen tarvitse etsiä pahaa itsensä ulkopuolelta, koska varsinainen paha tahto esiintyy vasta itsetietoisessa ihmisessä. Paha tahto on jumalallisen vapauden väärinkäyttöä. — Olemme nimittäneet pahaksi sellaista, mikä ei to-

della ole pahaa: kehityksen aiheuttamaa rajoitusta, eteen tulevia esteitä. Jos eteemme tielle on vierähtänyt kivi, sanomme, että tuo kivi on paha, koska se estää liikkumistamme. Mutta kivessä ei ole mitään pahuutta. Se on vain este, mikä pakottaa tielläkulkijaa käyttämään älyään ja voimiaan, jotta voisi vierittää kiven pois. Esteitä voittamalla viisastuu, joten matka voi jatkua suuremman uskalluksen voimalla.

Ihmisellä on todella jumalallinen vapaus käsissään: esteitä raivaamalla hän voi helpoittaa jäljessä tulevien kulkua.

Mutta hän voi menetellä toisinkin. Ajatellessaan jesuiittain tavalla, että hyvä tarkoitus pyhittää keinot, vierittää hän tielle vielä suuremman kiven tuumailleen, jotta siitä viisastuvat. »Itse olen esteitä voittamalla tullut näin viisaaksi, nyt on vuoroni tehdä esteitä toisille, että hekin viisastuisivat». Tässä näkyy pahan tahdon ilmaus, ja siihen kykenee vain ajatuskykyinen olento, ihminen. Ihminen on kykenevä sekä pahaan että hyvään, ja jumalallinen tuomio merkitsee pahan tahdon menestymisen loppua. Olemme tulleet sellaiseen aikaan, ettei pahuuden voimien, pahan tahdon, työ voi menestyä. Pahaa voidaan tehdä ehkä entistä enemmän, mutta se tuhoaa itse itsensä.

»Kalevalan avaimessa» nimitetään kosintaretkeläiseksi totuudenetsijää, joka pyrkii jumalansa eli korkeamman minänsä yhteyteen. Kosintaretki johtaa aikanaan Pohjolan häihin, jolloin ihminen tulee tietoi-

seksi korkeammasta minästään saaden kokemuspäisen kosketuksen jumalallisen totuuden kanssa.

Mutta aikanaan tulee kuolema, jota seuraa — kuolemanjälkeisen elämän päätyttyä — uusi jälleensyntyminen. Uudet aivot eivät olekaan tietoiset menneistä kokemuksista. Alkaa uusi etsiminen. Näiden ponnistusten tuloksena seuraa aikanaan uusi löytäminen eli paremmin sanoen menneitten henkisten kokemusten uudelleen syventäminen.

Tämä on totuudenetsijän elämässä uusi vaihe, sillä Pohjolan häät olivat jo edellisessä elämässä ja Sampo on taottuna sisätajunnan maailmassa. Uusi vaihe merkitsee Sammon hakua sisätajunnasta päivätajuntaan.

Ymmärtääkseni voimme hyvällä syyllä rinnastaa ihmiskunnan nykyistä tilaa näihin ihmisen sielullis-henkisiin kokemuksiin. Edellä on jo ollut puhetta siitä, että meidän päivinämme ja varsinkin noin 2500 vuoden aikana on planeetallemme tullut kosmilis-henkisiä voimavuodatuksia, joiden johdosta planeetaarinen kehitys on kääntynyt nousevalle kaarelleen alkaen kirkastumisensa. Näiden vuodatusten johdosta on suuri ihmiskunta luonnollisesti joutunut sangen ihmeelliseen tilanteeseen. Pekka Ervast opettaa, että Jeesuksen kautta tapahtuneessa henkisessä vuodatuksessa Kosmillinen Kristus tuli lähelle koko ihmiskuntaa, niin että se on aivan päivätajunnan takana. On aivankuin koko ihmiskunta olisi viettänyt Pohjolan häitä ja saavuttanut yhteyden korkeampaan minäänsä, vaikka ei sillä ole siitä päivätajunnassaan muistoa. Ero yksityisen totuudenetsijän ja

suuren ihmiskunnan välillä on siinä, ettei viimeainnitu tietenkään ole mainittua tilaansa ansainnut, vaan on se tullut siihen aivankuin armosta. Joka tapauksessa mainitut vuodatuksset vaikuttavat ihmiskunnan tajunnan takana ajaen sitä puhdistuksen kii-rastulen kautta etsimään henkistä valoa, samoin kuin edellisessä elämässä koetut henkiset kokemukset ajavat totuudenetsijää saattamaan Sampoa esille.

Kalevalan kuvauksen mukaan saattaa totuudenetsijälle tulla Sammon haussa eräitä sivuhyppyjä. Hän voi ihastua Pohjolan neidon nuorempaan sisareen tai takoa itselleen kultaisen neidon. Edellinen merkitsee, että hän ihastuu psyykkisen maailman ilmiöihin luullen esim. unielämästään löytävänsä kaipaamaansa totuuden tietoa. Kultaista neitoa hän takoo silloin, jos hän luulee, että hänelle tutusta päivä-tietoisesta persoonallisuudesta on muokattava jumal'ihmisen mallikuva. — Lähellä unielämää on niinikään seremoniallis-uskonnollinen tunteilu ja kaikenlainen hurmanhenkisyys, jota valitettavasti esiintyy erilaisissa lahkoissa. Samoin, jos ihminen kuvittelee olevansa hyveissä täydellinen, yrittää hän rajoittaa rajoittamatonta jumaluutta.

Nämäkin seikat kuvastuvat nykyisissä kristillisissä sivistyksissä. Niin kauan kuin vanhat myste-riot vaikuttivat, olivat tiede ja uskonto yhtä. Toisin sanoen tiede pohjautui henkiseen tietoon. Se ei nojautunut hetkellisiin teorioihin, joista eiliset kaatuivat tänään keksittyjen jalkoihin, vaan tieteen selkänajana oli tietäjien saavuttama myste-riotieto, mikä

sellaisenaan on yhtä vanha kuin ihmiskunta. Tämä tieto oli siveellisten ponnistusten takana, joten se oli samalla uskontoa. — Sitten mysteriorit menivät kah-tia, joten syntyivät yliopistot ja kirkot.

Akateemisten sivistyspyrkimysten kohteena on, että ihmisistä tulisi hyväksytyjen periaatteiden mu-kaan valettuja malli-ihmisiä. Sileäksi hiottu kult-tuuri-ihminen on eräänlainen kultainen kuva niistä periaatteista, joiden uskotaan olevan korkeimpia ih-misyyden mittapuita.

Kirkollis-uskonnollinen suunta nojautuu sokean uskon lisäksi astraalis-seremonialliseen tunteiluun. Sen vanavedessä liikkuu, kuten jo mainitsimme, kai-kenlainen hurmahenkisyys ja hysteria. Tällainen puuhailu ei tarjoa järkevää elämänkäsitystä eikä ole missään tekemisissä totuuden löytämisen kanssa, koska se kieltää totuuden etsimisenkin.

Sekä kultainen neito että Pohjolan neidon nuo-rempi sisar ovat näin ollen ruumistuneina yhteiskun-nissamme. Siitä, ettei koulujen ja yliopistojen tar-joama pintahionta suinkaan tähtää ihmisen henki-seen uudistamiseen, on todisteena se, että niiden hy-väksytty ihmisyyisperiaate on sidottu materialismiin. Ne eivät — sen paremmin kuin kirkotkaan —kyke-ne ratkaisemaan pahan ongelmaa, koska molempien moraali perustuu väkivaltaan.

Nykyiset kulttuurikansat ovat suinpäin langenneet näille sivupoluille etsiessään totuutta — nimittäkoot totuutta sitten jumalalliseksi tai ei. Varmaa kuiten-kin on, ettei Sampo ole kummastakaan löydettävissä.

Oikea menettely on siinä, että jätetään nämä sivuhypyt ja etsitään totuutta sen omilta lähteiltä.

Keinot, millä Sampoa, jumalallista ikiviisautta esitään, on kuvaavasti esitetty Sammon ryöstötarussa. Siinä turvauduttiin aseisiin ja taisteluun. Seuraus oli Sammon särkyminen. Kumpikin taistelupuoli sai siitä muruja, mutta ehjänä sitä ei voitu säilyttää.

Uskontojen uudestisyntyttämistyön yhteydessä on kysymys temppelistä. Pekka Ervast puhuu myöskin Sampo-temppelistä. Hän tahtoo painostaa, että henkinen valo on juuri Sampo.

Pitäessämme kiinni edellä esitetystä ja rinnastaessamme sitä ihmiskunnan menneisyyteen näemme, että se on häväistysvimmassaan osannut Sammon jatkuvasti pirstoa. Poikkeuksiakin tosin löytyy esim. buddhalaisissa maissa, missä uskontoa ei ole saastutettu verivirroilla. Mutta yleensä on väkivalta näytellyt suurinta osaa totuuden tulen sammuttamisessa, koska uskontojen puolesta on sodittu. Näissä taisteluissa on Sampo jatkuvasti pirstottu.

Kuitenkin on jumalallisen totuuden muruja säilynyt kummallekin taistelupuolelle. Niissä on ollut uuden kasvun siemen. Ihmiskunta olisi ollut kuolemaan tuomittu, ellei Sammon muruja olisi säilynyt muutamissa salaisissa seuroissa ja suljetuissa järjestöissä.

Kirkkain tieto on kuitenkin osattu raivata pois, kuten esim. Jeesuksen opetuksista. Ja missä sitä ei ole onnistuttu kokonaan hävittämään, se on kieroilla selityksillä saatettu käsittämättömäksi. Sampo sär-

kyi kristikunnalta silloin, kun kirkko turvautui valtion apuun. Se särkyi ensin periaatteessa ja myöhemmin jatkuvissa uskonsodissa.

Ajan täyttymisen vakavuus aiheuttaa kysymyksen: ainako ihmiskunta tulee rakentamaan hienostunutta, kultaista ja väkivaltaista täydellisyyskuvansa? Yhä edelleenkö se tulee särkeämään esille saatetun Sammon ja hävittämään ilmoitetun uskonnon? Eikö ole pelastusta olemassa, antaahan Kalevala lupauksen: ”Taas minua tarvitahan uuden Sammon saattajaksi”?

Kysymykseen voimme vastata: Sampo onkin vasta nyt *lopullisesti* saatettu esiin; se on esitetty H. P. Blavatskyn, Pekka Ervastian ja J. R. Hannulan opetuksissa. Niissä on esitetty vanhoihin uskontofilosofioihin ja siveysoppeihin, mutta ennen kaikkea Buddhan ja Jeesuksen opetuksiin kiinteästi niveltävä ja käytäntöön soveltuva ohjelma: sodan ja väkivallan hengen poistaminen valtaistuimelta.

Kalevalan kuvauksen mukaan Sampo menetetään, kun hyvän puolesta taistellaan pahuuden voimia vastaan. Esitetyssä teosofis-kristosofisessa elämänymärryksessä on taistelusta luovuttu, mikä merkitsee, että Sampo on lopultakin saatettu esiin Pohjolan kivimäestä. Se on tuotu selvästi esille ihmiskunnan päivätietoisuuden tasolle. Sen kulmakivi on, ettei pahaa tule vastustaa, vaan voittaa rakkaudella.

Mutta voittava rakkaus ei ole laiskottelevaa hempeilyä, vaan Vuorisaarnan hengessä tehtyä rakentavaa työtä. Kaikki se, mitä olemme oppineet nimitämään pahaksi, voitetaan henkisellä työllä.

Käsillä oleva tapahtuma — tuomiokauden alkaminen — merkitsee planeetallamme lähinnä vanhan aikakauden loppua ja uuden, inhimillisemmän kehityskauden alkamista. Inhimillisempi elämäntapa alkaa veljeydestä. Ihmiskunnan tulee oppia ymmärtämään veljeyttä ainakin alussa niin paljon, että ihmisruumiin koskemattomuus ja elämän pyhyys tuntuvat siitä luonnollisilta.

Kun Sampo on nyt saatettu esiin seuraa siitä, että suuri ihmiskunta on joutunut sen kanssa tekemisiin siitä huolimatta, ettei se suinkaan halua siitä tietää.

Sampo on, kuten ”Kalevalan avaimessa” kuvataan, myöskin henkisen kehityksen tuloksena saavutettu kuolematon ruumis. Samporuumiin rakentaminen on siis kuoleman voittamisen kanssa tekemisissä. Näin ollen, koska Sampo on nyt saatettu esille myöskin planetaarisessa ja kosmellis-universaalisessa merkeissä, on suuri ihmiskunta joutunut tekemisiin kuoleman voittamisen kanssa.

Ihmiskunta yrittää suhtautua uuteen voimavuodatuksen entisen elämänkäsityksensä mukaan. Niinpä näemme, miten kansat tekevät kaikkensa pelastuakseen kuolemasta. Mutta koska keinot ovat entiset, tulee oman kansan pelastumisen ehdoksi toisen kansan kuolema. Ja koska jokainen kansa yrittää tehdä tässä suhteessa parastansa, on luonnollisena seurauksena verinen yhteenotto. Kuoleman voittamisen esemasta uhkaakin tulla yhteinen tuho.

Ihmiskunnan pelastus keskittyy henkiseen elämään. Sitä elämää voi elää ihminen vain sisäisessä tajunnassaan. Mutta sen on tultava myöskin näky-

viin ihmiskunnan valistamistyössä. Edessä on jättä-
läistyö, jonka valtavuutta vain harvat uskaltavat
edes aavistella. Kuitenkin voidaan ihmiskuntaa aut-
taa todella vain siten, että sille näytetään tietä pi-
meydessä. Sitä on johdatettava Vuorisaarnan Mes-
tarin luo. — Tämä työ olisi toivotonta, ellei elämä
olisi syntymästä toiseen jatkuvaa. Ihmisen sisäisin
henki on ikuisuuden lapsi, ja siksi jokainen hengen
maailmoihin tähtäävä ponnistus kantaa itsessään
kuolemattomuuden. Niiden tulokset säilyvät ikui-
suudessa ja kantavat aikanaan kuolemattomia hedel-
miä.

Näin kasvaa jatkuvasti niiden ihmisten lukumäärä,
jotka osaavat nostaa ihmisyyden kunniaan. Tapah-
tuneen Logos-vuodatuksen avulla he lopulta pelasta-
vat maailman. Siksi on tarpeellista syventyä yhä
perusteellisemmin tutkimaan ihmistä.

VI

IHMINEN — SFINKSI.

Sfinksi on egyptiläinen ja kreikkalainen taruolento. Sellainen oli mm. pyramiidien lähettyvillä ja sillä oli ihmisen pää ja rinta, leijonan alaruumis ja käpälät, härän takaruumis ja selässä kotkan siivet. Sfinksi kuvaa ihmistä. Ihmiseen on salaperäisellä tavalla kätkettynä edellä esitetyt olennot.

Kertomus sfinksistä on kaikille tuttu. Taru kertoo, että sfinksi asetti jokaiselle ohikulkevalle kysymyksen vastattavaksi ja uhkasi niellä hänet, joka ei vastannut oikein. Sfinksi kysyi: ”Mikä kävelee aamulla neljällä jalalla, päivällä kahdella ja illalla kolmella?” Oikea vastaus oli: ihminen.

On selvää, ettei yllä esitetty vastaus ratkaise ihmisen arvoitusta. Ihminen on mystério, kuten jo tiedekin tunnustaa. Ihmisen arvoitusta on pohdittu puolelta jos toiseltakin, mutta se jää luonnollisista syistä materialisoituneelta tieteeltä ratkaisematta. Kuitenkin on olemassa kaksi selitysyritystä, jotka kulkevat rinnakkain mm. kouluopetuksessa: kirkol-

lis-uskonnollinen ja tieteellinen. Edellinen selittää — raamatun pohjalla — että ihminen luotiin maan tomusta muutama vuosituhat sitten. Jälkimmäinen sitävastoin, että ihmisen alkuperä juontaa eläinkunnasta. Kouluopetuksessa voi tämäntapainen kaksinainen opetus aiheuttaa oppilaassa vaikean kriisin, koska molempia näkökantoja esitetään ehdottomana totuutena.

Allekirjoittanut tuntee pojan, joka kouluiässä joutui pohtimaan edelläesitettyä ristiriitaa. Luonnonopin tunnilla opetettiin, että orgaaninen elämä on saanut alkunsa sattumalta, kun sopivat kemialliset aineyhdistelmät ovat alkaneet lisääntymistoiminnan. Ensin syntyi kasvikunta, siitä vähitellen eläinkunta, kunnes eläinkunnan korkeammasta muodosta — luultavasti apinoista — kehittyi ihminen.

Selitys tuntui johdonmukaiselta. Mutta kun sama opettaja esitti uskontotunnilla toisen selityksen, jonka mukaan ihminen onkin Jumalan ihmetyön tulos, niin selitysten ristiriitaisuus tuntui arveluttavalta. Jumala loi ihmisen maan tomusta ja puhalsi hänen sieraimiinsa elämänhengen. Miehen luominen kävi kovin mutkattomasti. Naisen luominen oli sitävastoin vaativampi toimenpide. Ensin oli mies nukutettava, jotta häneltä saatiin irroitetuksi kylkiluu. — Täysin nykyaikainen kirurginen menetelmä. — Kylkiluusta muovailtiin nainen.

Näin muodostui kaksi sukupuolta arvatenkin siitä syystä, että ihmiset jatkaisivat sukuaan. Varmuudeksi Jumala huomauttikin: »Lisääntykää ja täyttäkää maa».

Jumalan kehoitusta eivät ensimmäiset ihmiset kuitenkaan ottaneet todesta. Siksi Jumalan piti järjestää paratiisiin ansa: hän istutti hyvän ja pahantiedon puun ja kielsi syömästä sen hedelmiä. Ihmispäri totteli eikä syönyt. Silloin Jumalan piti luoda puhuva käärme, joka vietteli Eevan. Aadam ja Eeva söivät kielletyn puun hedelmää tietysin seurauksin: he huomasivat olevansa alasti. Nyt vasta heille selvisi, että heidän pitäisi jatkaa sukuaan. Jumala oli luonut miehen ja naisen siksi että ihmissuku jatkuisi.

Jumalalle ei kuitenkaan ollut mieleen, että ihmiset oivalsivat hänen salaisen tarkoituksensa. Niinpä hän suuttuikin silmittömästi ja ajoi ihmiset ulos paratiisista kiroten koko ihmissuvun.

Näin oikullinen oli ihmisen luoja, joka ei itsekään ollut selvillä, mitä hän olisi tahtonut. Tämä tuntui koulupojasta käsittämättömältä. Jos kertomukset olivat satuja, niin ne olisi pitänyt kertoa satuina. Sitävastoin opetettiin niitä tosiasioina. Kaikkein käsittämättömimmältä vaikutti kuitenkin opettaja, joka opetti kahdella tavalla. Missä oli totuus? Siihen aikaan ei opettajalta voinut sellaisia kysellä.

Seuraava teoria tuntui johdonmukaiselta: on olemassa kaksi ihmissukua, joista toinen on kehittynyt apinasta ja toisen on luonut Jumala. Näiden välillä on ainainen epäsopu niin, että apinan jälkeläiset ahdistavat, kiduttavat ja teilaavat Jumalan luomia. Jumalan luomat olennot ovat aivan tavallisia ihmisiä, sillä Kain oli maanviljelijä ja Aabel oli lammaspaimen. Niin ikään Abraham, Isak, Jaakob ym. raa-

matun patriarkat olivat paimentolaiskansaa. Heissä ei näkynyt tieteellisiä neroja eikä kouluutettua sivistyneistöä. Lisäksi Jeesuskin oli puuseppä ja hänen oppilaansa olivat pääasiallisesti kalastajia, korintekijöitä ja muita käsityöläisiä. — Apinan jälkeläiset sensijaan muodostanevat ihmiskunnan sivistyneistön käyttäen koulutietojaan Jumalan luomien ihmisten päänmenoksi.

Teoria oli pojan mielestä hyvä — ainakin yhtä hyvä kuin apinateoria tai ihmeluominen kumpikin erikseen. Kysymys oli vain sen totuudellisuudesta. Ellei teoria ollut tosi, ei sillä ollut mitään arvoa.

Kysymys ratkesi odottamatta, kun poika uskaltautui kysymään uskontotunnilla, mistä Kain nai. »Kain läksi Eedenistä itään ja rakensi kaupungin ja kutsui sitä poikansa Haanokin nimellä». Kaupunki ei tosin voinut olla suuren suuri, koska sen rakentajana oli vain isä poikansa kanssa, mutta naimisissa Kainin täytyi olla. — Opettajan vastaus oli ankara: »Täällä ei saa ruveta väittelemään».

Vastauksesta poika ymmärsi: opettaja tiesi kysymyksessä olevasta ristiriidasta, mutta hänellä oli jotain salattavaa. Salaisuus koski nähtävästi hänen omaa sukupuutaan. Selitys oli yksinkertainen: apinan jälkeläisten ja Jumalan luomien välillä oli täytynyt tapahtua ristisiitos, mikä selittää, että sama ihminen voi puhua ihmisen syntyperästä kahdella tavalla.

Yllä esitetyn tapaisiin ristiriitaisuuksiin saattaa epäjohdonmukainen kouluopetus johtaa. Teosofian valossa voimme kuitenkin nähdä, että ihmisen kak-

sinaisessa syntyperässä sittenkin on perää, joten ei kysymyksessä oleva aateskelu ollut aivan tuulesta temmattua. Ihmisessä on jotain sekä Jumalasta että eläimestä. Eläin ei tosin ole kotoisin nykyisestä eläinkunnasta, sillä ihminen eli eläinkuntaa vastavassa tilassa edellisessä luomispäivässä, kuumanvan-tarassa. Mutta kun kuueläin heräsi ihmiseksi, syntyi häneen Jumalasta päin kuolematon minuus.

Huomasimme, että materialistis-tieteellinen luomisselityksen heikko kohta oli siinä, että se jätti kysymyksen tajunnasta toisarvoisen selityksen varaan. Tieteellisen selityksen mukaan tajunta on riippuvainen kemiallis-fyysillisen ruumiin aivoista eikä voi olla olemassa ilman niitä. Kun ruumiin kuolema lopettaa aivotoiminnan, on samalla ihmistajunnan olemassaolo lakannut.

Kirkollisuskonnollisen käsityksen mukaan tajunta niinikään loppuu kuolemassa. Tai jollakin selittämättömällä tavalla vainaja »nukkuu» haudassaan viimeiseen tuomiopäivään asti. Silloin alkuelementteihinsä hajonneet ruumiit herätetään, ja näin herätettyjen ihmisten kohtaloksi tulee joko ikuinen kadotus tai ikuinen autuus.

Kumpikin selitys sisältää muunnettua totuutta. Tai on totuus esitetty ainoastaan puoliksi. Molemmat käsitykset ovat oikeassa siinä, että ruumiin tajunta sammuu kuolemassa. Tosiasia kuitenkin on, ettei ihminen ole ruumis, vaan tajunta. Tajunta taas voi olla olemassa kiinteästä ruumiista riippumattakin, vaikka se myös toimii aivojen kautta.

Sekä tieteellisen että kirkollis-uskonnollisen elämäncäskyksen mukaan olemassaolo on tarkoitukse-
tonta leikkiä. Minkätähden ihminen vaalisi esim. hy-
veitä ja eläisi siveellistä elämää, koska sillä ei ole
mitään tarkoitusta, kuten materialistinen käsitys
edellyttää. Kaikesta tarkoituksettomuudestahan pää-
sisi helpoimmin sillä, että lopettaisi turhia kamppai-
luja täynnä olevan elämänsä. — Kirkollis-uskonnol-
linen käsitys tuomiolla tapahtuvasta jaosta joutuu
lähemmin tarkasteltaessa outoon valaistukseen. Jo-
kaisessa ihmisessä on luultavasti enemmän heikko-
uksia ja pikkusyntejä kuin »kristillisiä» hyveitä. Jos
siis ihminen riisutaan näistä viimeisellä tuomiolla,
niin tuo ihminen tuskin tuntee itseään. Hänessä ei
ole entisestä itsestään jälellä muuta kuin kaiku. Päin-
vastoin voisi ajatella vasemmalle puolelle joutuneitten
olentojen olevan inhimillisempiä, luonnollisia Matteja
ja Maijoja, vailla teeskenneltyä »uskoa» ja hurskas-
telua.

Tuomiokuvaukseen sisältyy kuitenkin totuuden jy-
vänen. Jokainen ihmissielu joutuu viimeiselle tuomi-
olle kuolemassa. Silloin tapahtuu arvojen kahtiaja-
ko aivan kirjaimellisesti. Tajunnan siirtyessä kiinteis-
tä aivoista eetteriaivoihin joutuu tajunta siihen va-
loon, mikä on korkeammassa minässä. Siinä valossa
liukuu eletty elämä pois. Ihmisessä on merkillinen
muistin kamera, mikä on elämän aikana valokuvan-
nut pienimmänkin tapahtuman. Ajatellaan, että ih-
minen kulkee vilkasliikenteisen kadun päästä pää-
hän. Tällä matkallaan on hän sekä kuullut että näh-
nyt asioita ja tapauksia, joista hänen päivätajuntan-

sa ei muista murto-osaakaan. Hypnoottisessa unessa hän sensijaan voi muistaa kaiken. Tämä todistaa, että alitajuinen muisti on kaikki kokemukset säilyttänyt. Kuolemassa ihminen muistaa kaiken, joten elämä siirtyy ja etenee — tai paremminkin taantuu — hänen muistinsa ja sielunsa silmien ohi aivankuin filminauha. Korkeamman minän tajunnassa osaa hän puolueettomasti arvostella jokaista tapausta erikseen. Arvostelu tapahtuu ihmisyyismoraalin mittapuuta käyttäen. Puolueeton tuomio siirtää teot oikealle ja vasemmalle korkeamman moraalin vaatimusten mukaan.

Tällaisen tuomion joutuu jokainen kokemaan luonnon välttämättömyydestä. Se on kuin viljan puintia, jolloin akanat erotetaan jyivistä. Kuolemanjälkeisen elämän kestäessä joutuu hän vielä polttamaan akanat ja nauttimaan puhdistamansa viljan. Kiirastuli ja persoonallinen taivas odottaa jokaista.

Edelläesitetty antaa käytännöllisen opetuksen: jos »viimeinen tuomio» voitaisiin suorittaa jo elämän kestäessä, niin silloinhan olisi mahdollista elää kuolemanjälkeistä elämää jo maanpäällä. Tähän tähtääkin kaikkien aikojen esoteerinen viisaus opettaessaan mystillisestä kuolemasta. Vapaana olentona voi jokainen suorittaa edelläesitetyn muistelemisen. Aina-kin se voi tapahtua illalla päivän tapahtumien jälkeen. Ihminen voi itse tuomita virheensä ja hyväksyä moraaliset tekonsa. Ylösnouseminen eli uudestisyntyminen seuraa siinä mukana siten, että tarmolla korjaa tekemänsä virheet ja kykyjensä mukaan elää ihmisyyismoraalin mukaista elämää.

— — —
Koska jokainen ihminen — ollessaan pienoismaailma- joutuu ennemmin tai myöhemmin ajan täytty- mykseen, jolloin hänessä elänyt vanha maailma alkaa luhistua ja kaatua, joudumme luonnollisesti kysymään, mikä meissä on — ensinnäkin näin persoonallisuuden kannalta katsottuna — todellisinta ja pyysyväisintä? Onko ihminen esim. sitä, mikä hänessä näkyy ulospäin: ruumiinmuoto, sulava käytös, hidas tai nokkela ajatuksen juoksu, sanavalmius jne.? Tällaisten seikkojen nojallahan olemme oppineet arvostelemaan kulttuuri-ihmistä.

Pätevän vastauksen kykenee antamaan ainoastaan okkultinen tutkimus. Se vastaa: ihmisestä näkyy ulospäin vain murto-osa hänen olemuksestaan; todellinen ihminen on salaisen maailman kansalainen. — Lisäksi huomaamme, että kulttuuri-ihminen on opetellut näyttelemisen taitoa, koska sitä pidetään eräänä menestymisen ehtona.

Jos eliminoimme ihmisestä pois hänen hetkelliset sielulliset ilmauksensa, jää jäljelle *luonne*. Ihminen ajattelee, tuntee, toimii... Hän voi vuoroin iloita ja itkeä. Mielteet voivat vuoroin läikkyä kuin rannan laineet, miten milloinkin. Mutta syvällä, aivan kuin tajunnan takana, on luonne, jota ei ilman muuta voida muuttaa toiseksi. Se on kuin jonkinlainen peruskallio, ja oman luonteensa tukipisteestä katselee ihminen maailmaa ja sen ilmiöitä. Toisia ilmiöitä nimittää hän nenegatiivisiksi: valhe, petos, vääritys... Toisia hän taas pitää positiivisina: totuus, rehellisyys, oikeus... Huomaamme, että ihmisen si-

säisen tukipisteen — luonteen — tunnusomaisin ilmennys on moraali. Pohjimmaltaan ihminen on siis sitä, mikä on hänen moraalinsa.

Elämä on koulua, kuten olemme teosofisesti totuneet sanomaan. Näin ollen on elämänkoulussakin suoritettava loppututkinto. Vaikka elämän koulu onkin inhimillisesti katsoen päättymätön, jakautuu sekin jaksoihin. Lähin päämäärä inhimillisellä tajunnalla on mestarius.

Jos edelläesitetyn nojalla arvostelemme kaikkea sitä okkultismia, mikä esiintyy esim. maailman teosofisessa kirjallisuudessa, voimme havaita, ettei kaikkien niissä esitettyjen ohjeiden tarvitse kasvattaa ihmistä loppututkintoa varten. Kriittinen arvostelu saattaa paljastaa heikon moraalisen pohjan. Voimme rinnastaa niitä Buddhan ja Jeesuksen opetuksiin, sillä he jos ketkään ovat suorittaneet elämän loppututkinnon. Heidän opetuksissaan loistaa kukkaansa kehittynyt ihmisyyismoraali. Ja koska meidänkin tavoitteenamme on mestarius, niin luonnollisesti meidän tulisi kasvaa heidän kaltaisikseen. — Koska taas todellinen okkultismi on henkisen kasvun tulosta, ovat vain Mestarit todella päteviä okkultisteja.

Näin ollen saammekin okkultismista asiallisen kuvan: todellinen salatiede kasvattaa ihmistä mestariutta kohti siten, että hänestä tulee moraalinen olenno. Se kasvattaa ihmisen luonnetta, sisäistä peruskalliota itse kosmoksessa piilevien jumalallisten lakien puitteissa, jotka lait ovat selvimmin esitettyinä Vuorisäärnan mestarin siveellisissä opetuksissa.

Mihin siis okkultinen muuntamisprosessi tähtää? Toisin sanoen: mikä on ihmisyyismoraalin syvin olemus? Se on, kuten Paavali sanoo, rakkautta ja hyvää tahtoa. Profetoiminen ja kielillä puhuminen lakkaa — kuten hän sanoo. — Yliaistilliset kyvyt ovat kun meren vaahtoa, jonka tuuli aikanaan puhalttaa pois, ellei olemuksemme pohjana ole rakkaus ja hyvä tahto. Todellinen salatiede muuttaa luonnettamme rakkaudeksi. Se ei katoa jälleensyntymisen pyörässä. Ja koska rakkaus on samalla kirkkainta järkeä ja hyvää tahtoa, on se myös ihmisyyismoraalia. Sillä seisten osaamme nähdä oikean ja väärän, totuuden ja valheen, hyvän ja pahan, niin ettemme joudu epätietoon siitä, voiko esim. valhe, petos, pahuus olla muuttamissa tapauksissa totuutta, rehellisyyttä, hyvyyt-
tä... Tässä epätietoisuudessa elämme vielä silloin, kun uskomme sodalla, valheellisella sotapropagandalla, pakkotoimenpiteillä ja keskitysleireillä onnellistuttavamme ihmiskunnan elämää.

Ihmistajunnan tulisi siis tietoisesti ylettyä siihen peruskallioon, jolla moraalinen asenteemme lepää. Tämä asennehan on vielä enimmäkseen itsetiedontonta. Se on kasvanut sellaiseksi enemmän sattumanvaraisesti. Mutta kun totuuden etsijä ottaa luonteensa kasvatuksen omiin käsiinsä, silloin hänen täytyy päästä selville sekä minuutensa entisestä asenteesta että sen tulevasta tilasta.

— — —

Ihmisen sieluelämä liikkuu kolmenlaisessa tajunnan tilassa: päivä-, uni- ja sisätajunnassa. Päiväta-
junta on sitä, mitä tavallisesti nimitämme tajuiseksi

elämäksi, jossa ajattelemme, tunnemme ja toimimme ja joka on eniten hallintamme alainen. Päivätajuntaa hallitsee aistinelämä, joten se useimmiten rajoittuukin aistinhavaintojen tarkkailuun ja erittelyyn.

Unitajunnan piiri avautuu nukkuessamme. Siinä tajunnan tilassa hallitsevat — ei aistimet, kuten päivätajunnassa, vaan — sympatiat ja antipatiat. Jokainen voi tehdä havaintoja unieliämänsä suhteen ja havaita, että mieltymyksen ja vastenmielisyyden tunteet ovat siinä vallitsevina tekijöinä. Jokapäiväisen ihmisen unieliämä on useimmiten järjetöntä ja sotkuista, täynnä mahdottomuuksia, mikä todistaa, ettei sitä hallitse vapaa tahtoelämä.

Sisätajunta eli salatajunta on syvin. Siinä tilassa elämme unettoman unen aikana. Sisätajunnasta herätessämme emme siis varsinaisesti muista uniamme, joten havaintojen teko ei ole mahdollinen jokapäiväiselle ihmiselle. Mutta vaikutteita sieltä voi tulla. Joku voi esim. muistaa herätessään, että hän on ollut paljon jalompi, parempi ja täydellisempi kuin mitä hän tietää olevansa päivätajuisena olentona. Tämä havainto viittaa siihen, että salatajunta kuvastaa todellista olemustamme. Siihen on kätkeyty paljon selkeästä, mistä emme ole tietoisia. Siihen sisältyy kenties jotain jumalallista ja pyhää, vaikka siellä samalla voi asua myös syvin itsekkyyks. Se on salaperäisyyksien maailma.

Edellä esitettyjä tajunnan tiloja voidaan tietenkin katsella useammalta näkökulmalta, mutta tässä yhteydessä rajoitumme tarkastelemaan tajunnan kaksinaisuutta. Muistamme Pekka Ervastian mainin-

neen »Suuressa seikkailussa», että erään veljeskunnan jäsenet elivät kahdenlaisessa päivätajunnassa: karkeammassa ja korkeammassa eli alemmassa ja ylemmässä. Molemmat tajunnan tilat kuuluivat kuitenkin päivätajuntaan.

Seuratessamme tavallisen »mies kadulta» ihmisen sieluelämää huomaamme sen olevan keskittyneen ruumiillisten tarpeitten tyydyttämiseen. Häntä kiinnostavat etupäässä ne asiat, jotka ovat tekemisissä syömisen, asumisen, pukeutumisen... kanssa, sekä näihin liittyvät hankinnat: työ, kauppa jne. Toinen sukupuoli, huvitukset, taide, kirjalliset harrastukset... kuuluvat hänen näkökulmastaan luonnollisena lisänä aineellisten mukavuuksien sarjaan. Tällaisen ihmisen päivätajuntaa hallitsevat aistimet.

Henkisesti valistunut ihminen sitävästoin katselee elämää — ei aineen, vaan — hengen näkökulmasta. Hänen tajuntansa on laajentunut ja kohonnut korkeampaan tilaan. Hän ymmärtää, että ihminen on ruumiista riippumaton olento. Hänen tajuntansa on avara, ennakkoluuloton, vapaa. Jumala on hänelle todellisuus, eikä hän osaa tehdä eroa ihmisen ja ihmisen välillä, koska hän ymmärtää, että kaikki olemme samasta Isästä lähtöisin. Hän elää korkeammassa päivätajunnassa — ainakin osittain.

Ihminen, joka alkaa vakavasti kysellä elämän — omankin elämänsä — tarkoitusta, asettaa tielleen aivankuin rajapyykin ja sanoo: tähän asti olen kulkenut itsetiedottomasti, tästä eteenpäin alkakoon tietoinen taivallukseni. En enää tahdo kulkea silmät ummessa kaikenlaisten virtojen heiteltävissä. Nyt

etsin totuutta, mikäli sen löytäminen on mahdollisuusieni rajoissa.

Kun hän vakavasti kysyy: »Mitä siis tiedän elämästä?» on ainakin yksi vastaus tarjolla: elämä päättyy kuolemaan. Mutta heti seuraa uusi kysymys: loppuuko siis tajuntanikin kuolemassa? Jos loppuu, niin mitä merkitystä on siveellisellä elämällä? Kuitenkin on kautta aikojen elänyt opettajia, jotka väittävät, että siveellinen elämä on tärkeintä. Heidän opetuksensa tuloksena on syntynyt suuria uskontoja. He ovat opettaneet, että ihminen elää kuoleman jälkeenkin, ja samalla he puhuvat tiedosta, joka avaa kuoleman portit.

Itse en tiedä muuta— päättelee totuudenetsijä — kuin että elämää seuraa kuolema. — Mutta tämä tieto onkin ratkaiseva. Sillä nyt seuraa arviointi: onko elämässäni mitään, joka voisi ylittää kuoleman portit? Jos on, niin mitä? Kaikki aineellinen jää varmasti tänne, kun kuolema saapuu. Jäävät myöskin toiset ihmiset, kunnes heidän kohtalonsa hetki lyö. Niinikään jää tänne kunnia, valta, nautinnon mahdollisuus.

Kun totuutta etsivä sielu tekee tällätavoin tiliä itsensä kanssa ja kyselee neuvoa omaltatunniltaan, hän huomaa, että on tuhansia siteitä, jotka kiinnittävät häntä elämään ja joille on ominaista, että ne vievät omantunnon rauhan. »Olen elänyt noin ja noin, paremmin olisi pitänyt menetellä. Tuossa asiassa menettelin niinkuin sydän käski: olin hyvä, oikeamielinen, puhuin totta, maksoin velkani, autoin tarvitsevaa...» Viimeksimainitut teot tuottivat iloa

ja omantunnon rauhaa, eikä niistä tullut vaativia siteitä. Oikea elämä on siis omaani, joten se jos mikään voi seurata kuoleman portin läpi. Omantunnon hyväksymän moraalin, siveellisen elämän, täytynee siis olla kuolematonta, ja siitähän juuri ihmiskunnan viisaimmat ovat puhuneet.

Tämän tilinteon jälkeen voikin totuudenetsijä ratkaista, minkälaisen tulee hänen sielunsa vastaisen asenteen olla. Ja tässä tulee avuksi teosofinen ja kristosofinen maailmankatsomus. Se sanoo: »Nyt olet oikealla tiellä. On todella jotain, joka voi haihtumattomana kulkea kuoleman porttien läpi, nimitäin ihmisyyismoraali. Kun sen kasvatat luonteeskesi, on sinussa jotain ikuista. Olemassaolon perusta on lakisiteinen, ja viisaiden antamat neuvot, sellaiset kuin Vuorisaarnan käskyt ovat elämänlakien ihmiskielellä lausuttuja tulkintoja.»

Kun totuudenetsijä tällä tavoin herää korkeampaan ajatteluun, huomaamme sen olevan samalla tajunnan avartumista ja siis nousemista korkeampaa päivätajuntaa kohti. Niinpä hän vähitellen oppiikin katselemaan elämää ihmisyyismoraalin näkökulmasta, vaikka se moraali ei olekaan toistaiseksi kasvanut hänen luonteeskesen. Tarvitaan paljon työtä, ennenkuin selvästikin tajuttavat aatteet ovat kasvanneet olemuksemme osiksi. Aatteet ovat pelkkiä vertauskuvia tajuntamme yläilmoissa, kunnes ne elävöittävät sekä uni- että sisätajunnan maailmat; kunnes vertauskuvat tulevat todellisuudeksi, luonteeskesemme. Tämä voi tapahtua ainoastaan järkipäisen itsekasvatuksen avulla.

Unielämässä, jonka muuttaminen on seuraava askel, vaikuttavat sympatiat ja antipatiat. Nämä seuraavat niitä suuntaviivoja, joissa entinen päivätajunkin on liikkunut. Vaikka totuudenetsijä jo ajatteleekin selvästi ja järjessään hyväksyy Vuori-saarnan elämänymmärryksen, niin unimaailmassa saattaa hän elää aivan toista elämää. Hän voi elää kaikenlaisissa antipatioissa, negatiivisissa tunteissa: tuntee vihaa, mustasukkaisuutta, pelkoa, kateutta... jopa kuvitella käyvänsä sotiakin. Hän voi olla mieltynyt kaikkeen siihen, minkä päivätajunnassa tietää Mestarinsa opetusten vastaiseksi. — Mutta jos hän jokapäiväisessä mietiskelyssä painaa tajuntaansa uudet moraaliset suuntaviivat, niin hän saattaa eräänä aamuna herätessään muistaa unen, jossa hän on osannut elää ihmisyyismoraalin mukaan. Hän voi ilokseen havaita tämän ja myöskin sen, että unimaailma on käynyt järkevämmäksi ja sisältörikkaaksi. Hän huomaa unessaankin elävänsä päivätajuista elämää, jolloin esiintyy harkintakykyä ja loogillista ajattelua.

Tällainen muutos merkitsee luonnollisesti sitä, että unielämäkin kultivoituu. Uusi moraalinen on siis tunkeutunut syvemmälle tajunnan kammioihin. Mietiskely on synnyttänyt uskon ja rakkauden uusiin ihanteisiin — järki on tullut puhtaan tunteen läpäiseväksi.

Mutta vielä voi salatajunta olla entisellään. Siellä saattaa asua ja vallita pimeys kuin Pohjolan tuvassa. Se voi olla täynnä epämiellyttäviä asukkaita. Luonteen peruskallio saattaa olla väkivallan ja pahan

tahdon temmellyskenttänä, ja se ilmaisee olemassaolonsa ainakin silloin, kun päiväelämässä esiintyy vaikeuksia ja kriittillisiä hetkiä. Silloin tulee todellinen luonne näkyviin, ja tämä havainto on omiaan herättämään epätoivoa ja katkeruutta. Se antaa aiheen otaksua, että ihminen on auttamattomasti tuomittu pahan pauloihin, ja koko henkinen askartelu on toivotonta puuhailua.

Epätoivon hetkellä on kuitenkin muistettava, että elämä on koulua. Henkinen elämä on puhdistava tuli, joka vähitellen parantaa. Emme tietäisi vioistamme, elleivät ne nousisi pinnalle. Vasta kun luontemme rumat puolet nousevat salatajunnan pimennoista, ovat ne voitettavissa.

Salatajunta on olemuksemme — järjen, tunteen, tahdon — kolmiossa tahdon tyyssija, ja sen ilmentäjänä on eetteris-fyysillinen ruumiimme. Ruumiimme kuuluu tekojen ja niissä vaikuttavien voimien maailmaan. Jos siis todella tahdomme muuttaa luonnettamme, on otettava lukuun elämän käytäntö. Hyvyys, puhtaus, totuus, rauha ja kristusrakkaus ovat niitä läksyjä, joita on toteutettava jokapäiväisen elämän yksityiskohdissa. Niissä esiintyvän moraalin puolesta on tehtävä työtä. Silloin tulee ruumis mukaan, ja se oppii tekemään työtä Isän tahdon mukaan. Oma tahto, joka on luonnostaan itsekäs, oppii antamaan tilaa Elämän tahdolle, ja näin salatajunta — luonne — muuttuu.

— — —

Egyptiläisen mysterioviisauden jälleensyntymiskertomuksemme yhteydessä kuvasimme pyrkijän kul-

kua pyramiidien sokkeloissa. Niinikään edellä mainitsimme sfinksin tekemät kysymykset. Seuraavassa teemme näistä rinnastuksen.

Pyramiidikokeissa kulki pyrkijä maakokeen tunneliin ryömimällä, siis nelinkontin. Tunneli oli pimeä, eikä pyrkijällä ollut muuta valoa kuin hänen oma lamppunsa. — Tulikokeessa pyrkijä näki tulifenomeenin, joten sanoimme hänen joutuneen aistinten maailmaan. Vesikokeessa kysyttiin selvää harkintakykyä, koe koski ajatuselämää. Ilmakokeessa esiintyi sukupuolinen kiusaaja.

Mainitsimme, että jokainen luonnollisesti syntyvä kansa joutuu suorittamaan edelläesitettyjä kokeita syystä, että elämä on kaikkein todellisinta mysteriokoulua. Ja koska kokeet ovat itse elämässä, niin luonnollisesti ihminen on ensikädessä näiden kokeiden alainen. Jos katselemme ihmiselämää syntymästä kuolemaan, saamme aivan toisenlaisen kaavan, minä seuraavassa esitämme. Seuraavassa pidämme neljän kokeen silmämääränä ruumiillisten eetterivoimien heräämistä. Näemme, että nekin seuraavat mysteriokokelaan vaiheita. Jokainen ihminen astuessaan elämän kouluun joutuu jo lapsena kulkemaan neljän kokeen läpi. Ihminen on itse suuri mysterio, joten hänen elämässään on luonnollisesti sekä vertauskuvallisia että todellisia kokeita. Ja vaikka vertauskuvalliset kokeet ovat todellisia itsessään, ovat ne samalla ennustuksia yhä syvällisemmistä elämän kokeista. Koska kokeita on neljä, joutuu jokainen kasvava ihminen näissä kokeissa kävelemään aivan kuin neljällä jalalla. Katsokaamme!

Ihmisruumis sisältää okkultisesti katsoen seitsemän elementtiä: kiinteää, juoksevaa, kaasumaista sekä neljää erilaisessa tilassa olevaa eetteriä. Lämpö- eli kemiallinen eetteri ylläpitää mm. kasvutoiminnan. Elo- eli magneettinen eetteri ilmenee toistaiseksi pääasiallisesti sukupuolivoimana. Valo- eli aistimuseetteri kasvattaa ja ylläpitää aistimet ja muistieetterissä piilee muistikykymme. Se voima, mikä tekee meidät eläviksi ihmisiksi, piilee siis eetterisissä voimissa.

Jos katselemme pientä lasta, näemme, että vaikka lapsi on täysin kehittynyt ruumiillisesti, niin eivät kaikki eetterit silti toimi hänessä samalla tavalla kuin täysi-ikäisessä. Toiminnassa on heti alussa kemiallinen eetteri: lapsi vaatii ravintoa, ja kasvaminen on nopeata. Tämä on ruumiin kehityksen kannalta maakoetta, ja sitä jatkuu, kunnes kasvukausi päättyy ja kemiallisen eetterin toiminta rajoittuu fyysillisen kuntoisuuden ylläpitämiseen.

Seuraava huomiomme on, että lapsi alkaa tehdä havaintoja: hänessä heräävät toimintaan aistit. Aistimuseetteri herää täyteen toimintaansa vähitellen, ja kasvutoiminnan jatkuessa alkaa lapsi saada aistimuksistaan oikeita kuvia. Hänelle selviää esim., ettei kuu ole käden ulottuvilla.

Tämä vaihe merkitsee niinikään ruumiin kehityksen kannalta tulikoetta, sillä aistimien avulla on ihminen yhteydessä ulkomaailman kanssa ja näin saavuttaa aistinkokemusten kautta sielullisen itsenäistymisensä. Mysterioista puhuessamme oli samoin tulikoe ensimmäinen aistimin havaittava ilmiö.

Ruumiillisen kehityksen yhteydessä puhkeavat eri eetterit toimintaan limittäin. Niiden järjestys pitää yhtä mysteriokokeiden kanssa, sillä kolmantena huomaamme heräävän toimintaansa muistin. Muistihan kuuluu ajatustoimintaan, joten se lankeaa vesikokeen piiriin. — Viimeisenä herää sukupuolivoima, mikä mysteriokokeissakin vaikutti viimeiseksi.

Ihminen joutuu näinollen lapsena ja kasvavana kokemaan neljän eetterivoiman heräämisen, joten hän — kuvaannollisesti — aivankuin konttaa, so. kävelee neljällä jalalla. Mutta vähitellen kasvuvoima hidastuu ja rajoittuu fyysillisen kunnon ylläpitämiseen. Samalla aistit tottuvat ottamaan vastaan oikeita kuvia ympäröivästä maailmasta, ja muistikyky saavuttaa normaaliset mittasuhteensa.

Sukupuolivoima ei asetu edellisten tavalla. Päinvastoin se pyrkii ottamaan vallan kokonaan käsiinsä. Ihmisestä tulee ratkaisevasti sukupuoliolento. Ja koska olemme jakaantuneet kahteen sukupuoleen, niin että toinen sukupuoli on meissä kätkeytynä, on olemassa jatkuva vetovoima toista sukupuolta kohtaan ulkopuolellemme. — Okkultistit sanovatkin, että sukupuolinen vetovoima ja siitä syntyvä lemmen kaipuu onkin pohjimmaltaan sitä, että ihminen kaipaava ja rakastaa itsessään olevaa, mutta sisäisesti kätkeytyä, toista sukupuolta. Kahdesta sukupuolesta johtuen ihminen taaskin joutuu kävelemään — edelleen kuvaannollisesti — kahdella jalalla. — Niin keskeinen on tämä voima nykyhetkisen ihmiskunnan elämässä, että valtaosa kaunokirjallisuudestamme on keskitetty lemmenjanon palvontaan. Eikä nykyaikai-

nen psykoanalyttinen tutkimus suinkaan mairittele ihmistä väittäessään, että ihmisten sekä taivaat että helvetit syntyvät tämän voiman vuodatuksesta.

Jos rinnastamme ihmisen pyramiidien kokelaaseen, löydämme vertauskohtia. Tavallinen, elämän koulua käyvä ihminen on kuin mysteriokokelas, joka sortuu viimeisessä kokeessaan. Hänet valtaa sukupuolivoima, ja hän joutuu elämänkoulun vangiksi. Sukupuolivoima vangitsee hänet kävelemään kahdella jalalla sen sijaan, että hänen pitäisi kävellä — kuvaannollisesti — kolmella. »Kolmijalkaisuus» kuuluu tulevaisuuden saavutuksiin, ja siitä puhumme kohta. — Tässä yhteydessä on hyvä muistaa, että kansatkin pääsevät — kuten edellä esitimme — luonnollisen kehityksensä kautta vesikokeeseen asti, mutta ilmakoetta, itsensävoittanutta kansaa emme vielä näe. Niinpä Suomen kansakin lankesi viimeisessä kokeessaan Vanhan Liiton rajapyykkiin. Väkivalta on sukupuolivoiman itsevaltiuden näkyvä ilmennys.

Sukupuolivoiman salaisuus on kuitenkin siinä, että se ratkaistuna herättää kyvyn rakastaa. Koko elämä onkin oikeastaan rakkauden koulua. Mutta rakkaus on jumalallinen voima, Kristus, henkemme taivaissa. Se on inhimillisen täydellisyyden perikuva, mikä eräältä kannalta katsottuna merkitsee kuolematonta minuuttamme. Henkisen kasvumme lähin tavoite on, että meissä syntyisi Kristus. Ja kun se syntyy, tapahtuu samalla korkeamman minuutemme yhtyminen alempaan. Korkeampi minuutemme taas on kolminainen: aatma-buddhi-manas. Näin ollen »kolmella jalalla» käveleminen merkitsee korkeamman

kolminaisuutemme valtakautta päivätietoisuuden tasolla, mikä voi tapahtua »vanhuudessa», so. henkisesti kypsyneisytydessä.

Sfinksi ja mysteriot siis opettavat elämänskoulun oikean ratkaisutavan. Mysterioitten jälleensyntymispyrkimyksen yhteydessä olemme tulleet silläkin tavalla »vanhan liiton» rajapyykin kanssa tekemisiin, että kuudes juurirotu on jo okkultisesti aloitettu. Siinä rodussa sukupuolivoima muuttuu niin, että tulee vain yksi sukupuoli, ts. ei ole miehiä eikä naisia, on ainoastaan ihmisiä. Niinmuodoin on ihmiskunnan edelläkävijöiden otettava tämä huomioon. Kaikki kehitys tapahtuu sisältä ulospäin, hengestä aineelliseen ilmennykseen. Miten osaa ihmiskunta elää tulevissa uusissa olosuhteissa, ellei tapahdu sisäinen irtaantuminen sukupuolivoiman nykyaikaisesta muodosta? Mutta irtaantuminen tapahtuu Kristuksen avulla siten, että käännämme katseemme henkiseen valoon ja annamme kuolemattomalle minuudellemme valtaa tajunnassamme. Opettelemme kävelemään kuolemattoman kolminaisuutemme jaloilla niin, että totuutta etsivä järkemme tulee Pyhän Hengen valaisemaksi, sydämemme kristusrakauden puhdistamaksi ja inhimillinen tahtomme ja siitä johtuva toimintamme alistuu täyttämään taivaallisen Isän tahtoa.

Sfinksissä on kuvattu ihminen myös eläinradan merkeissä. Jos piirrämme eläinradan 12 merkkiä ympyrään ja asetamme ihmisen eli Vesimiehen ylimmäksi, tulee Leijona alimmaksi merkiksi. Yhdistäessämme nämä merkit pystysuoralla viivalla ja sama-

ten Härän ja Kotkan vaakasuoralla viivalla, saamme ristin. Jos ihminen asettautuu näin muodostuneeseen ristiin levitetyn käsin, tulee härkä oikean käden kohdalle ja Skorppiooni eli Kotka vasemman.

Ihmisen ruumista on sanottu Jumalan temppeliksi. Sitä on nimitetty myöskin mikrokosmokseksi, suuren maailman eli makrokosmoksen heijastumaksi. Edellä esittämällämme tavalla se heijastaa maailmankaikkeutta. Ominaisuus, mikä varsinaisesti tekee ihmisen ihmiseksi, on järki, ajattelukyky, joten pää tässä ristissä onkin ylinnä. Sfinksillä on myöskin ihmisen rinta, jossa vaikuttaa omatunto, jota on nimitetty Jumalan ääneksi. Näinollen ihmisruumis on Jumalan temppelinä ennustus, minkälaiseksi ruumiissa asuvan ihmisen on kehityttävä: leijona eli eläimelliset himot alistettuna jalkojen alle, luovaa työtä edustavassa oikeassa kädessä härän voima ja vasemmassa kädessä kotkan siivet, mielikuvituksen luova kyky. — Luovan voiman kaksi napaa ovat tahto ja imaginatio — eli kuvia luova mielikuvitusvoima.

Ihisruumis on siis luonnon luoma risti, joten ristin arvoitus kytkeytyy ihmiseen. Eräältä kannalta katsottuna risti on sama kuin miekka.

Ihminen on siis myöskin miekka. Tämä ei ole pelkkää symboliikkaa, sillä jos tutkimme jokapäiväisen ihmisen psykologista rakennetta, huomaamme, että hän on sisäisesti nurinpäin käännetty risti eli siis miekka. Sydämeen nojautuva järki, minkä tulisi olla ylinnä — kuten pääkin on ruumiissa ylinnä — onkin useimmiten kaikista alinna. Sen sijaan ja-

lopeuran raateleva himoluonne on määräävässä asemassa ylinnä, siis miekan kärjessä. Härkä ja kotka — tahto ja mielikuvitus — joutuvat näin ollen jalo-peuran hallittavaksi, himoluonnon palvelukseen. Jokapäiväinen ihminen on siis eläinradassa aivankuin pää alaspäin, kuten häntä on kuvattukin esim. kabbalistisen tarotin 12. arkaanassa.

Kun näin asennoitunut ihminen kayttelee itseään elämän valmistamassa kiusausten koulussa, on hän kärsimyksiä tuottava, haavoittava ja surmaava miekka.

Mutta sfinksi vaatii jokaiselta ihmiseltä arvoituksensa ratkaisemista. Niinpä eräs ensimmäisistä tehtävistä onkin: kääntää sielullinen asenne ruumiin mukaiseksi. Siis järki eli vesimies ylimmäksi. Ihmisen poika pitää ylentää, kuten Jeesus sanoo. Kristillinen teologia on ymmärtänyt, että ihmisen poika ylennettiin silloin, kun Jeesus ripustettiin ristinpuulle; kun ristiinnaulittiin Jumalan Poika, jolla jumallaisen syntyperänsä ja perintöoikeutensa perusteella oli — täysin loogillisista syistä — hallussaan viimeinen sana ihmiskunnan sairaan ja epäinhimillisen tilan korjaamiseksi. — Pysähtykäämme! Ajatelkaamme sotien ja vallankumousten runtelemaa kansaa, jolla ei ole kykenevää johtajaa. Valtio elää kaaos-tilassa. Silloin ilmestyy johtaja, järjestys palautuu, kansa huutaa hänet kuninkaaksi. Tässä tapahtuu ihmisen pojan ylentäminen, viisaimmaksi otaksuttu on korotettu oikeuksiinsa... Mutta jos kansa — siitä huolimatta että se uskoo hänen viisaaseen johtajakykyynsä — ripustaisi hänet hirsipuuhun. Ta-

pahtuisiko silloinkin ihmisen pojan ylentäminen? — Kuitenkin kristillinen jumaluusoppi opettaa, että tietämättömien juutalaisten toimeenpanemassa oikeusmurhassa tapahtui ja toteutui sekä jumalallinen että inhimillinen oikeus. Ihmiskunta tuli pelastetuksi sillä, että sotapsykoosia sairastavat ihmiset tapoivat heitä pelastamaan tulleen Jumalan. Sopii kysyä, onko tämäntapainen »kristillinen» ajatuksenjuoksu tahallista Jumalanpilkkua vaiko fanaattisen kuumeen heittämää »jättiläistä»?

Edelläesitetystä lieene selvinnyt, että ihmisenpojan ylentäminen merkitsee järjen asettamista oikeuksiinsa, kuten kirjailija J. R. Hannula valaisevasti esittää. Silloin tulee oikeus, totuus, järki ylimmäiseksi ja kärsimyksiä tuottava miekka muuttuu ristiksi. Kun ihminen osaa tällä tavoin sielussaan asennoitua ruumiinsa temppelin mukaisesti, osaa hän kärsiä ensin omiaan, mutta myöhemmin toistenkin heikkouksia.

Koska ihminen elää kolmessa tajunnan tilassa, niin edelläkuvatun miekan ristiksi kääntämisen pitää luonnollisesti tapahtua tajunnan kaikilla asteilla. Ensin päivätietoisuudessa. Kun ihmisen poika — järki — ylennetään oikeuksiinsa, merkitsee se tajunnan nousemista alemmasta eli alennetusta tilastaan korkeampaan. Näin asennoituu ihminen päivätajuisessa sieluelämässään ruumiinsa temppelin ja samalla kosmoksen lakien mukaiseen asentoon. Silloin pääsee korkeampi manas ilmenemään päivätajunnan kautta. Tämä näkyy siinä, että ihminen saattaa selvästi nähdä mm. sodan järjettömyyden. Nykyisin vaikuttavien kosmisten voimien avulla voi aivan jokapäiväinen

ihminen toimittaa itsessään tällaisen täyskäännöksen, jos hän heittää henkisen laiskuutensa ja alkaa avoimin silmin katsella kansojen toivotonta kamppailua.

Mutta miekan ristiksi kääntäminen tulee toimittaa myöskin uni- ja sisätajunnassa. Siinä ei riitä pelkkä ajattelu, tarvitaan myöskin siveellinen pohja. Pätevin perusta löytyy Pekka Ervastian »Vuorisaarna» kirjasta. — Unimaailmassa vaikuttavat sympatiat ja antipatiat, joten näiden pitää siirtyä entisestä määrävästä asemastaan alannettuun tilaan ja veljeyden ylennettyyn. Käännöstyö on toimitettavissa mietiskelyn ja sisäisen itsekasvatuksen avulla kuten edellä esitimme. Seurauksena tästä buddhi saa valtaa persoonallisuudessa, mikä ilmenee säälinä ja veljesrakkauden kykynä.

Päivä- ja unitajunnan alueilla voidaan miekka kääntää ristiksi ajattelun ja sisäisen mietiskelyn avulla sekä suorittamalla ennakkoluulotonta tutkimustyötä. Tämä ei kuitenkaan takaa, etteikö perusluonteemme sisätajunnassa olisi leijonan kynnet. Onhan sfinksilläkin ihmisen pää ja rinta — manaksen ja buddhin vastaavaisuudet — mutta sillä on leijonan käpälät ja alaruumis. Siis miekka on käännettävä ristiksi myöskin salatajunnassa, ja se onkin tehtävistä vaikein, siinä tulee kysymys aivankuin kahden persoonan välisestä valtikan vaihdosta: kumpi hallitsee, ihminenkö vai Jumala? Ihmisen tajuntaa on hallinnut eläin vuosimiljoonia, ja se lepää sisätajunnan kammioissa — joskin kynnet piilossa. Mutta Jumala ei voi ilmetä leijonan tai muun eläimen tajunnassa. Näin ollen ei ole muuta vaihtoehtoa, kuin että ihmi-

nen luovuttaa valtansa ja valtikkansa Jumalalle, hänessä itsessään piilevälle Isän tajunnalle, atmalle. Silloin vasta voi miekka muuttua ristiksi lopullisesti, joten ihminen osaa sanoa: Isän tahto tapahtukoon, eikä minun.

— — —

Edellä yritimme kuvata ihmistajunnan laajentumispyrkimystä. Huomasimme, että tajunnan kohoutuminen alemmasta eli alennetusta tilastaan korkeampaan merkitsee samalla hengen voittoa aineellisen lumousvoiman yli niin, että miekka samalla muutetaan ristiksi. Ihminen on sfinksi kuten esitimme, ja siis näin ollen risti. Ja koska ihminen on entisen kehityshistoriansa perusteella sielullisen rakenteensa vuoksi eläimellinen, tuhoa tuottava ja raateleva miekka, tulee hänen henkisen kehityksensä tietä kulken kääntää miekka eli tajuava sieluelämänsä ristiksi.

Mikä siis on risti? Rosenkreuziläisessä vertauskuvastossa sanotaan, että Logos on ristiinnaulittu kosmoksessa. Ja koska ihminen on pienoismaailma ja samalla elämän korkein ilmennys, on Logos ristiinnaulittuna myöskin ihmisessä. Logos odottaa ihmisessä lunastuksen päivää.

Mainitsimme edellä, että ihminen muodostaa ristin astrologisten tähtimerkkien mukaan. Vesimies ja leijona — ymmärrys ja himoluonto — muodostavat pysytysuoran viivan, härkä ja kotka — tahto ja mielikuviutus — vaakasuoran. Mutta tahto ja mielikuviutus merkitsevät luovaa kykyä, siis oppimista ja opettamista, minkä symbolina käytetään kynää. Näin ollen

ihmisen ristiin sisältyy myöskin kynän arvoitus. Oikeastaan miekka ja kynä muodostavatkin ristin, ja risti on kärsimysten symboli.

Katselkaamme asiaa ihmiskehityksen näkökulmasta.

Niin kauan kuin ihminen etsii omaansa: omaa hyvinvointiaan, mukavuuttaan, aineellisen elämän tarjoamia iloja ja nautintoja..., niin kauan hän kamppailee, taistelee ja kärsii vain itsensä vuoksi. Toisten kärsimyksiä hän useimmiten ajattelee vain siitä syystä, koska ne sattuvat sivuamaan häntä itseään siksi läheltä, että ne tuottavat kärsimyksiä.

Mutta kun totuuden etsintä pakottaa hänet aikaan kääntämään sielunsa miekan kärjen alaspäin, silloin alkaa hän ajatella ihmiskuntaa henkisen kehityslain puitteissa. Seuraa luonnollinen kysymys: »Mitä minä voin tehdä ihmiskunnan hyväksi?» Antaahan Jeesuskin ohjeita siihen suuntaan, ettei pitäisi panna kynttiläänsä vakan alle, eikä haudata talenttejansa maahan. Onko kynttilää ja talenteja? Totuudenetsijä joutuu painiskelemaan itsensä kanssa ja vaikeudesta voi pelastaa vain mielikuvitus ja tahto, siis oppiminen ja opettaminen, »kynä».

Ja kynällä on oma salaisuutensa kuten miekallakin. Kuka tahansa kultivoitunut ihminen osaa käyttää kynää siitä huolimatta, ettei ole ratkaissut sen salaisuutta. Oppimisen ja opettamisen salaisuus on kätketty siihen taitoon, jolla henkisiä totuuksia — kotka — tuodaan fyysilliseen maailmaan, jota kuvataan maata muokkaavalla härällä. Kynän salaisuus liittyy näin ollen miekan salaisuuteen, sillä ellei ih-

minen luovu väkivallasta alistamalla petoa itsessään, ei hän kykene käyttämään kynää Isän valtakunnan työvälineenä.

Henkinen painiskelu ja siitä seuraava tai siihen liittyvä synnyttämisen tuska on elämää ristillä. Mutta ristin ja siis kärsimyksen salaisuus on rakkaus. Tarkoitus on, että Kristus heräisi, ja että ihmisen ristillä riippuva Logos voisi ilmentää itseään. Ristille pitää siis puhjeta elämää, joka voittaa kärsimyksen. Elämän antaa Kristus, joka pukee ristin. Puku on näkymätön, mutta se tulee näkyviin elämässä ja teoissa. Totuus vapauttaa. Se vapauttaa myöskin kaikesta ahdasmielisyydestä, omahyväisyydestä, teeskentelystä... Sentähden puku näkyy iloisessa mielessä, huumorintajussa ja luonnollisuudessa. Pukuhan on se, mikä näkyy ulospäin, mikä peittää ristin, so. sisäisen palon, tuskan ihmisveljien tähden... — Voimme vielä lisätä, että jos joskus esiintyy kansa, joka osaa ratkaista nämä arvoitukset, niin kansankin »puku» esiintyy kulttuurissa, henkisessä lahjakkuudessa, siis kaikessa, mikä näkyy ulospäin; pitääkö kansa kiinni lupauksistaan, onko se toisia kansoja kohtaan rehellinen, oikeamielinen, vehkeilemätön; elääkö sen keskuudessa tiedemiehiä, taiteilijoita ja ennen kaikkea tietäjiä, Jumalan tuntijoita, elämän ja kuoleman mysterioitten ratkaisijoita... Aika on täyttynyt, joten elämä odottaa kansoiltakin uutta otetta.

SISÄLLYS:

»Kun aika oli täytetty»	sivu	5
Länsimaitten moraalia	»	22
Historialliset virrat	»	40
Jälleensyntyvät mysteriorot	»	59
Sammon taonta	»	86
Ihminen — sfinksi	»	95

KUMMATKO VALITSET?

Mooseksen käskyt.

Viidennen Mooseksen kirjan viidennessä luvussa luetellaan ne kymmenen käskyä, jotka kristityt kirkot ovat omaksuneet »Jumalan kymmenen käskyn» eli dekalooGIN nimellä ja jotka kristikunnassa opetetaan kaikille ihmisille, meidän luterilaisissa maisamme lapista lähtien tohtori Lutherin n.s. Katekismuksen mukaan.

Mutta miksikä kirkot ovat jättäneet pois toisen käskyn ja jakaneet kymmenen kahtia? Arvostelkoon kukin lukija itse.

Käskyt kuuluvat (suomennan ne *Versio Vulgatan* mukaan):

1. Minä olen Herra. sinun Jumalasi, joka olen vienyt sinut ulos Egyptin maalta, orjuuden huoneesta. Älköön sinulla olko muita jumalia minun edessäni.

2. Älä tee itsellesi veisto- eikä muuta kuvaa niistä, jotka ylhäällä taivaassa ovat, tahi alhaalla maassa, taikka vesissä maan alla oleskelevat. Älä niitä kummarra, äläkä palvo niitä; sillä minä olen Herra sinun Jumalasi: kilvoitteleva Jumala, joka kosten lapsille

isäin vääryyden kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihavaat ja teen laupeuden moiniin tuhansiin polviin niille, jotka minua rakastavat ja käskyni pitävät.

3. Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä; sillä ei jää rankaisematta se, joka hänen nimensä turhan asian takia lausuu.

4. Pidä lepopäivä, että sen pyhittäisit, niinkuin Herra, sinun Jumalasi, sinulle käski. Kuusi päivää tulee sinun työtä tehdä ja kaikki askareesi toimittaa; mutta seitsemäs päivä on sabbatin päivä, s.o. Herran, sinun Jumalasi, lepopäivä; silloin ole työtä tekemättä, sinä ja sinun poikasi ja tyttäresi ja palvelijasi ja piikasi ja härkäsi ja aasisi ja koko sinun karjasi ja muukalainen, joka on porttiesi sisäpuolella, että sinun palvelijasi ja piikasi olisivat niinkuin sinäkin. Muista, että sinäkin olit orja Egyptin maalla, ja Herra sinun Jumalasi, johdatti sinut sieltä väkevällä kädellä ja ojennetulla käsivarrella. Sentähden hän käski sinun pitää sabbatin päivän.

5. Kunnioita isääsi ja äitiäsi, niinkuin Herra, sinun Jumalasi on sinulle käskenyt, että kauan eläisit ja menestyisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, on sinulle antava.

6. Älä tapa.

7. Älä tee aviorikosta.

8. Älä varasta.

9. Älä sano väärää todistusta lähimmäistäsi vastaan.

10. Älä himoitse lähimmäisesi vaimoa. Älä himoitse lähimmäisesi huonetta, hänen peltoansa, palvelija-

tansa, piikaansa, härkäänsä, aasiansa, eikä mitään, mikä lähimmäisesi omaa on.

5 Moos. 5:22: »Nämä sanat Herra puhui kaikelle teidän joukollenne vuorella, tulen ja pilven, ja usvan keskeltä, suurella äänellä, eikä siihen enää lisännyt; ja hän kirjoitti ne kahteen kiviseen tauluun, jotka hän jätti minulle».

Herra Jumala, joka kirjoitti käskynsä kivisiin tauluihin, oli ulkonainen Jumala, vanhan ajan ja vanhan liiton jylisevä Herra. Hän sanoi itseään kiivaaksi, uhaten kostollaan ja rangaistuksellaan niitä, jotka eivät hänen käskyjään totelleet. Hän oli lain Jumala.

Hän ei ollut rakkauden Jumala, hän ei ollut se taivaallinen Isä, josta Jeesus opetti.

Miksi kristikunta yhä häntä palvoo?

JEESEKSEN KÄSKYT

Hebrealaiskirje alkaa näillä sanoilla: »Sittenkun Jumala muinoin monin erin ja monin tavoin oli puhunut isille profeettojen kautta, on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Poikansa kautta». Tämä osoittaa, että ensimmäisinä kristillisinä aikoina jo oltiin selvillä siitä, että uusi aika oli alkanut, uusi liitto solmittu Jumalan ja ihmiskunnan välille, uusi Jumala ikäänkuin ilmoitettu.

Vanha Jumala oli ihmisten ulkopuolella. Hänen äänensä ylisi kaukaisissa taivaissa, profeetat sen kuulivat ja ymmärsivät ja osasivat ihmisille tulkita hänen tahtonsa.

Uusi Jumala oli hengen taivaissa, ja taivaat piilivät ihmisen hengessä. Niin kuului nyt Jumalan ääni jokaisen ihmisen hengessä, ja jokainen ihminen kuullessaan Jeesuksen ilmoituksen tiesi omassa taivunnassaan, mikä oli Jumalan tahto.

Vanha Jumala puhui profeettain suun kautta, mutta taivaallinen Isä täytti Jeesuksen kokonaan, niin että hänestä tuli Jumalan Poika, jossa Isä täydellisesti ilmeni.

Vanha Jumala turvautui uhkauksiin ja rangaistuksiin taivuttaakseen ihmisiä tottelevaisuuteen, mutta Jeesuksen Isä jätti kunkin ihmisen oman harkinnan varaan tahtoiko hän seurata sisäistä ääntä vai ei.

Vanhoja käskyjä jokainen kuuli korvallaan ja ymmärsi ne. Uusia käskyjä ei korvan kuulemalta ymmärtänyt, jos ei mammonaan väsyneenä ollut uutta elämää etsinyt.

Vanhoista käskyistä useimmat kuuluivat luonnolliseen elämään, ja ne jokainen piti, joka ei tahtonut olla rikoksen tekijä.

Uudet käskyt kuuluivat henkiseen elämään, ja niitä eivät osanneet pitää muut kuin ne, joissa henkinen elämä oli puhjennut.

Mutta niille, jotka sielunsa suuressa ikävässä olivat päässeet henkisen elämän porteille, tuli Jeesus Kristus tieksi, totuudeksi ja elämäksi. Hänen ohjeensa ja neuvonsa muodostuivat heille uuden elämän leiväksi, ja he tahtoivat kaikessa seurata hänen käskyjään.

Näin kuuluvat Jeesuksen ilmoittamat »Taivaallisen Isän viisi käsky»:

1. Älä suutu.
2. Älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas.
3. Älä vanno.
4. Älä ole pahaa vastaan.
5. Älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä.

Yksilö ei voi näitä käskyjä noudattaa, ilman että hänelle alkaa uusi elämä. Hänen olosuhteensa vähitellen muuttuvat.

Jos kristikunta ryhtyisi Jeesuksen käskyjä noudattamaan, muuttuisi elämä maanpäällä. Taivasten valtakunta astuisi alas ihmisten keskelle, ja uusi aika alkaisi todella ihmiskunnalle. Kadotettu paratiisi voitettaisiin takaisin.

Mutta koska se päivä koittaa? Ei se koita, ennenkuin ihmisille ja ihmislapsille aletaan opettaa Jumalan valtakunnasta onnen ja autuuden Eedenistä, ja sen portille vievästä tiestä ja Jeesuksen antamista avaimista, millä portti avataan.

Taivasten valtakunta ei tule itsestään. Se pysyy ylhäällä hengen maailmoissa, kunnes ihmiset rukoi-levat sitä alas maanpäälle. Mutta rukous ei ole suun puhetta, vaan sielun kaipuuta ylängöille ja hengen mykkää mietiskelyä. Eikä rukous tyhjenny ajatuksiin; se toteutuu teoissa ja puhdistuu uuteen voimaan totuuden pyhässä tuleessa.

Ken rukoo, hän seuraa Mestaria, Ken Isän tahdon täyttää, hän rukoo.

Pekka Ervastian kirjasta »Vuorisaarna», sivu 151-156.

Kirjallisuutta:

V ä i n ö L e h t o n e n

Miten ymmärrän elämänkoulun

Uuden ajan työsaralta

Kansallinen uudestisyntyminen

Rauhan temppeli

Elämän arvoitus

Vanajavuoren taru

Matkalla temppeliin

Ihmisyysuskonnon ulkopiirteet

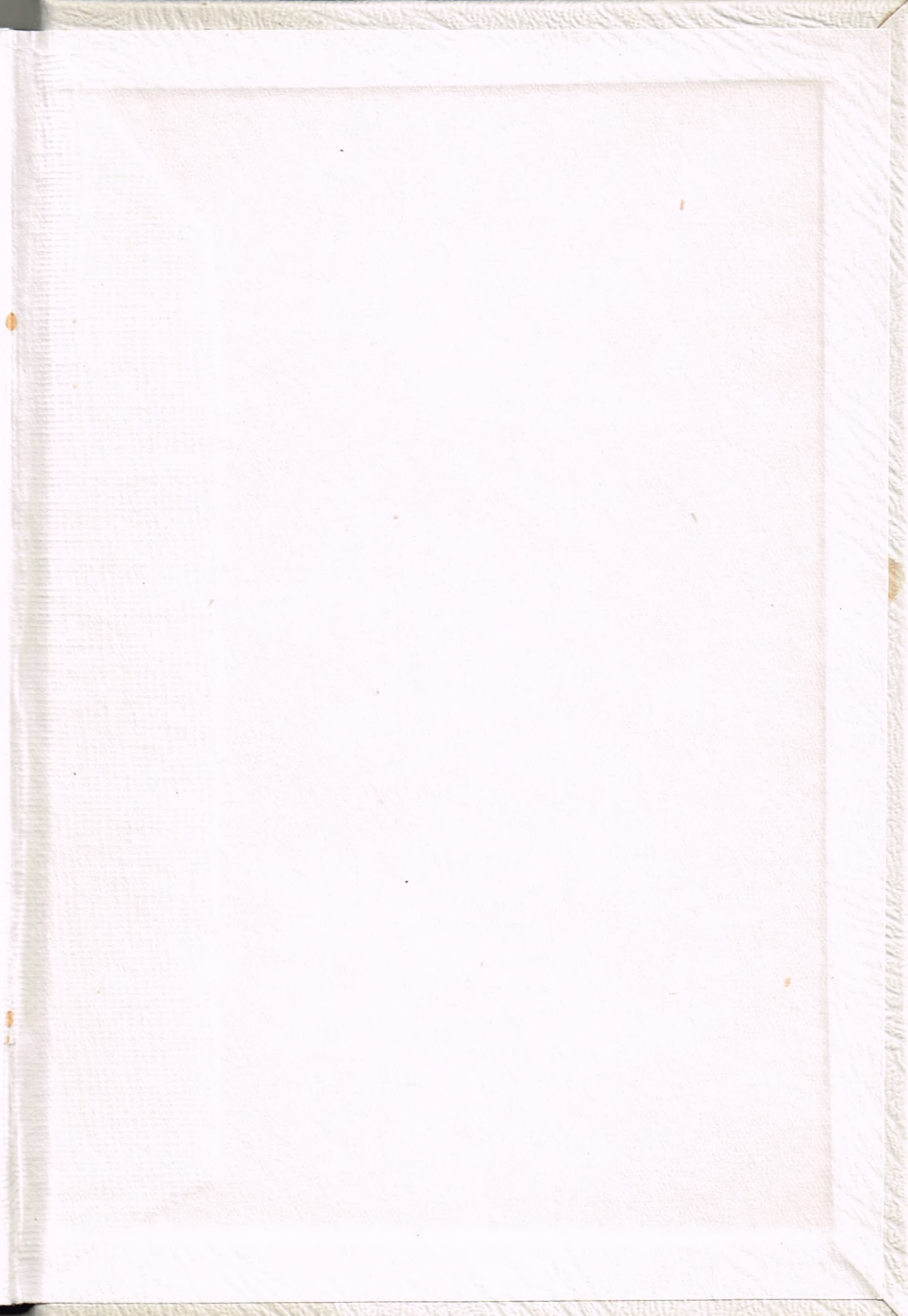
Danielin kirja

Kirjoja saa tilata osoitteella:

*Neiti Alma Allinniemi, Tampere, Santalahden-
tie 7 E 13.*

*Samoista asioista puhuu teosofis-kristosofinen
aikakauskirja Pohjolan Valo, 10 numeroa vuo-
dessa hinta 300 mk. Toimitus: Turku Korkea-
vuorenkatu 2 C 31.*

HINTA SID. 280 MK.

HINTA SID. 280 MK.